

Matiu

Te Rono Tauareka Matiu e taataa Na hakataakoto hakamattua i roto te launiu nei:

Jisas ku haanau iho 1.1—2.23

Te kaamata te Rono Tauareka 3.1—4.11

Jisas e tokonaki na tama i Galili 4.12—18.35

Jisas ku haere i Jerusalem 19.1—20.34

Jisas ku taapiri i Jerusalem 21.1—27.66

Jisas ku ora muri 28.1—28.20

Na tipuna Jisas Krai (Luk 3.23–38)

¹ Teenei te moe iho na tipuna Jisas Krai te mokopuna Devit raa, tena Devit he mokopuna Abraham.

² 6a Aanei na inoa na tipuna Jisas Krai kaamata Abraham haere no tae te saaita te tuku Devit: Abraham, Aisak, Jekop, Juda ia ma na taina aia raa, tena Peres laaua ma Sera (te tinna laaua raa ko Tamar), Hesron, Ram, Aminadap, Nason, Salmon, Boas (te tinna aia raa ko Rehap), Obet (te tinna aia raa ko Rut), Jesi, tena te tuku Devit.

^{6b} 11 Tena kaamata Devit haere no tae te saaita na tama Israel raa ni tooria no kkave i Babilon: Devit, Solomon (te tinna aia raa ko te avana Uria i mua), tena Rehoboam, Abaija, Asa, Jehosafat, Jehoram, Usaia, Jotam, Ahas, Hesekaia, Manase, Amon, Josaia, tena Jehoiakin ia ma na taina aia raa.

12 16 Aanei alaa tipuna taatou e mmau hoki i roto te launiu kaamata te saaita i muri na tama Israelraa nitooria nokkave i Babilon haere no tae te saaita Jisas ni haanau iho: Jehoiakin, Sealtiel, Serubabel, Abiut, Eliakim, Asor, Sadok, Akim, Eliut, Eliesa, Matan, Jekop, tena Josep te avana Meri te tinna Jisas tera na tama e kanna ma ko te Mesaia raa.

17 Ia tena e isi sanahuru ma haa na tautama kaamata te saaita Abraham haere no tae te saaita Devit, tena e isi hoki teeraa sanahuru ma haa na tautama kaamata te saaita Devit haere no tae te saaita na tama Israelraa ni too ria no kkave i Babilon raa, tena e isi hoki teeraa sanahuru ma haa na tautama kaamata te saaita na tama Israelraa ni too ria no kkave i Babilon haere no tae te saaita Jisas ni haanau iho raa.

Jisas Krai ku haanau iho
(Luk 2.1-7)

18 Teenei ko na tattara i te haanau iho Jisas. Meri te tinna Aia raa e hakamattino ma ki avana Josep, e mea i mua laaua e hakapaa, Meri ku iroa pera ma aia ku hai tama i na mahi TeAnana Tapu.

19 Josep hetama e ppena tahi na mee e ttonu, tena aia se hihai ma ki mee Meri kinapa i mua na karemata na tama hakaatoa; kito aia ki mee na maanatu ma ki tiaki hemuu Meri.

20 Te saaita aia koi noho koi ma na maanatu aia ma kipeesia Meri raa, te ensel TeAriki raa kutuuake i roto te miti no meake ma, "Josep, te mokopuna Devit, auu semataku te too Meri ki mee mo avana akoe. Maitaname aia e hai tama i na mahi TeAnana Tapu.

21 Meri e me ki haanau te tamariki tanata, tena akoe kuhui te inoa te tamariki naa Jisas,

maitaname te Tamariki naa e me ki hakasao te kanohenua Aia raa itaha ma na haisara laaou.”

²² Tena na mee nei hakaatoa e kapihi mai ki huri mai te hakamaoni hea TeAtua ni tattara ake na profet Aia raa ma,

²³ “He taukupu e tonu e me ki hai tama no haanau te tamariki tanata, tena te tamariki naa e me ki hui Imanuel” (e mee ma, “TeAtua e noho ma taatou”).

²⁴ Josep ku mahike i aruna, tena kitoo Meri no avvana laaua. Josep e tautari hea te ensel raa ni tattara ake aia kippena raa.

²⁵ Emeia Josep se moemmoe laaua ma Meri haere no tae roo tesaaita Meri ni haanau te tamariki tanata raa. Tena Josep ki hui te inoa te tamariki raa Jisas.

2

Na tama mattonu i te vahi te anake

¹ Jisas e haanau mai i te matakaina Betlehem i roto Judia tesaaita Herot ni tuku. Meri e mamaoha no oti, tena se roroa na tama i te anake e mattonu i te vahi na hetuu raa ku ttae ake i Jerusalem

² no vahihhiri ma, “Teehee te tamariki e haanau iho ki mee mo tuku na Jiu naa? Maatou ekkite te hetuu Aia raa tesaaita te hetuu raa ni tuu ake i te vahi te anake, ia tena maatou e oo mai ma ki hakamaru ake te tamariki naa.”

³ Te saoitara Herot ni rono na tattara ma eisi teeraa tuku ku haanau iho, aia ku se hihia roo, ia hoki na tama hakaatoa i roto Jerusalem raa ku se hihia.

4 Tena Herot ki kanna ake na maatua hakananniu raa ia ma na tama poroporo na tuua raa ki hakkutu ake hakaatoa, tena aia ki vahiri ake na tama raa ma, “Te Mesaia raa e me ki haanau mai i hee?”

5 Kito na tama raa ki meake ma, “Te Mesaia raa e me ki haanau iho i te matakaina Betlehem i roto Judia, e mee na profet raa ni tattaa ma:

6 ‘Betlehem e tuu i roto Judia, akoe he matakaina e hakanaaniu hoki i roto na matakaina Judia raa, maitaname he tama hakanaaniu e me ki haanau iho i te kina naa; he tama e me ki hakattaki Israel te kanohenua Anau raa.’ ”

7 Kito Herot ki kanna ake na tama mattonu ni oo mai peeraa i te anake raa ma kikkutu hemuu ma aia, tena aia ki vahiri ake na tama raa ma ki iroa aia te saaita hee roo te hetuu raa ni hopo ake.

8 Tena aia kikauna na tama mattonu raa ki oo i Betlehem ma na tattara nei, “Oo nossee hakaraoi roo te tamariki naa, tena te saaita kootou ekkite te tamariki naa, kootou ku hakari mai ki iroa anau ki haere hoki anau no hakamaru te tamariki naa.”

9 10 Kito na tama raa ki oo, e meia te saaita na tama raa koi oo koi, na tama raa ku kkite te hetuu laatou ni kkite i te vahi te anake raa. Ia te saaita na tama mattonu raa ni kkite te hetuu raa, na tama raa ku hihhia roo! Te hetuu raa e haere imua na tama raa no tae roo i te kina te tamariki raa e moe raa, tena ki hakamau. 11 Na tama mattonu raa ku oo nouru i roto te hare raa, ia te saaita na tama raa ni kkite te tamariki raa laaua ma

Meri te tinna aia raa, na tama raa ku tutturi no hakamaru ake te tamariki raa. Tena na tama raa ki uhu ake na gol, na rehu e mannoni hakaaroha raa ia ma na maraseni e pena i na laakau e sui mmaha raa, tena ki kou ake na mee raa mo hoki te tamariki raa.

¹² Kito na tama raa ki tauttari teeraa mateara no vakkai i te matakaina laatou raa, maitaname TeAtua ni tattara ake na tama raa i roto te miti ma ki se lavaa te vakkai iaa Herot raa.

Na maatua Jisas raa ku hakassao no oo i Isip

¹³ Te saaita na tama mattonu raa ni vakkai, te ensel TeAtua raa ku tuu ake iaa Josep i roto te miti no meake ma, “Herot eme kisese tetamariki naa ma kitaa kimate. Mahike ia runa no too te tamariki naa laaua ma te tinna aia raa no hakassao no oo i Isip, tena kootou ku nnoho i te kina naa kittae roo te saaita anau e me ki meatu kootou ki vakkai mai muri.”

¹⁴ Kito Josep ki mahike tepoo naa no too te tamariki raa laaua ma Meri no oo tepoo naa koi i Isip,

¹⁵ tena laatou kinnoho i Isip notaeroo te saaita Herot ni mate. Na mee nei e kapihi mai ki mee na tattara TeAtua ni tattara ake na profet i mua raa ki hakamaoni ma, “Anau e kanna te tamariki tanata Anau raa ki haere i taha ma Isip.”

Te taa na tamalliki no mmate

¹⁶ Herot ku roto roo te saaita aia ni iroa ma na tama mattonu i te vahi te anake raa e malliu ake aia. Tena aia ki hakamoe tetattara eivi ma kitaa na tamalliki taanata hakaatoa i roto Betlehem ia ma na matakaina tappiri ake raa hoki; na tamalliki taanata tera

ku ttae erua na hetau te mattua laatou haere sara mai i raro. Herot e ppena te mee nei tautari te iroa aia ni too i na tama mattonu i te anake raa te saaita roo te hetuu raa ni hopo ake.

¹⁷ Na mee nei e kapihi mai, tena na tattara TeAtua ni tattara ake Jeremaia raa ku hakamaoni ma:

¹⁸ “Te nnana e hamai peeraa i Rama, te nnana na tama e ttani okioki roo. Resel e tanitani i na tamalliki aia, tena aia se hihai ma ni tama ki oo ake no hakatattara hia aia, e mee na tamalliki aia raa hakaatoa ku mmate.”

Josep ma te hai tinna aiaraa kuvakkai i Nasaret

¹⁹ Imuri Herot ni mate, te ensel TeAtua raa ku tuu ake iaa Josep i roto te miti no tattara ake ma,

²⁰ “Mahike i aruna no too te hai tinna akoe naa, tena kootou ku oo i Israel, maitaname na tama ni hahai ma ki taa te tamariki naa ku mmate.”

²¹ Tena Josep ku mahike i aruna no too te tamariki raa laaua ma Meri no vakkai i Israel.

²² Emeia te saaita Josep ni rono ma Arkelaus, te tama Herot raa kutuku i Judia, aia ku matakau te vaakai i te matakaina raa. Kito TeAtua ki tattara ake hoki Josep i roto te miti, tena Josep ki haere i Galili

²³ no noho i roto he matakaina hokotahi i Nasaret. Tena na tattara na profet nei raa ku hakamaoni:

“Te Tamariki raa e me ki kannaria pera ma he tama i Nasaret.”

3

Jon Baptis ku takutaku

(Mak 1.1-8; Luk 3.1-18; Jon 1.19-28)

¹ Te saaita naa Jon Baptis ku haere iho itaha ma te kina e tuu mahoā i roto Judia raa, tena ki kaamata no takutaku.

² Jon e takutaku ma, “Ttike itaha ma na haisara kootou, maitaname te hakamaatua ana i te Vaelani raa ku taapiri ki hamai!”

³ Jon ko te tama profet Aisaia ni tattara mai te saaita aia ni mee ma,

“E isi te tama e tattara hakamaroa i te kina e tuu mahoā raa ma,

‘Tanattana te mateara TeAriki raa*;

Tena hakattonu na mateara raa ki ttonu ki hamai Aia vaa aruna!’ ”

⁴ Na hekau Jon raa e pena i na kiri na kamel, tena te taitu aia raa he kiri hoki te manu, tena aia e kaikai na lokas ia ma na hani vaa roto.

⁵ Tammaki na tama i Jerusalem ma na tama i roto Judia raa hakaatoa ia ma na tama na henua tappiri i te riva Jordan raa ku oo ake iaa Jon.

⁶ Na tama raa e uiui na haisara laatou raa, tena Jon ki hakoukou tapu na tama raa i roto te riva Jordan.

⁷ Jon e kite tammaki na Farisi ia ma na Sadyusi e oo ake ma aia ki hakoukou tapu laatou, tena aia ki hai ake na tama raa ma, “Kootou nilapono! Koai te tama e meatu ma kootou

* **3:3 3.3** TeAriki: Na tattara nei e mmau i roto Aisaia 40.3. Ia i roto te Old Testament se isi TeAriki e meia e isi koi Jihova

e lavaa te hakassao itaha ma na hakalono llihu TeAtua e me ki kou atu kootou raa?

⁸ Ppena namee eme ki huriake pera ma kootou kuttike itaha ma na hai sara kootou raa.

⁹ Auu semannatu ma kootou eme ki tattara ma Abraham he tipuna kootou, tena ma kootou kulavaa te hakassao itaha ma na hakalono llihu raa. Anau emeatu pera ma TeAtua elavaa te huri na hatu nei ki mee pera ma ni mokopuna Abraham!

¹⁰ Te takuu raa ku tanattana ki ttuu na patiaka na laakau raa; na laakau hakaatoa se hua na hua taualleka raa eme ki tuutia ki hhina, tena kulletua i roto te ahi.

¹¹ Anau ehakoukoutapu kootou ma te vai ki huri atu pera ma kootou kuttike itaha ma na hai sara kootou, e meia te tama e me ki hamai i muri anau raa e me ki hakoukou tapu kootou ma TeAnana Tapu ia ma te ahi. Aia ehakanaaniu iaruna anau, tena anau setau hoki te sausau na taka Aia raa.

¹² Tamaraa etuu ma tetaitahi Aia raa ki hakkutu na maanunu na hua raa. Aia eme ki hakkutu na kai Aia raa i roto te hare hakananaopo na kai raa, tena kuttuni na penu raa i roto te ahi se lavaa te mate raa.”

*Jon e hakoukou tapu Jisas
(Mak 1.9-11; Luk 3.21-22)*

¹³ Jisas e hamai peeraa i Galili te saaita naa, tena Aia ki haere iaa Jon i te riva Jordan raa ma Jon ki hakoukou tapu Aia.

¹⁴ Emeia Jon ehahaivi ma ki mee Jisas ki hakatike te hakataakoto Aia, tena aia ki meake,

“Ako e avare e tau te hakoukou tapu anau, ia tena Ako e ku hamai ma anau ki hakoukou tapu Ako!”

¹⁵ Emeia Jisas e meake Jon ma, “Tiaki koi ki moe peenaa te saaita nei. Maitaname te nei te ara taaua elavaa te ppena namee hakaatoa TeAtua e hihai raa.” Kito Jon ki hakatina ake hoki.

¹⁶ Jisas e hakoukou tapuria koi no oti, tena Aia ki haere i taha ma te riva raa. Te vaelani raa ku taaraki iho, tena Aia ku kite TeAnana Tapu TeAtua raa kullee iho pera ma he rupe i aruna Aia.

¹⁷ Tena te reo TeAtua raa ku tattara iho i te vaelani ma, “Te nei he tamariki roo Anau e hakasessere mahi, Anau e hihia roo Aia.”

4

Satan e tatakore Jisas

(Mak 1.12-13; Luk 4.1-13)

¹ Tena TeAnana Tapu raa ku hakattaki Jisas i te kina etuu mahoaraa ma Satan ki tatakore Tama raa.

² Jisas e noho tipu haa na aho ia ma na poo se kai, tena Aia ku rono te hikai.

³ Kito Satan ki haere ake no meake Jisas ma, “Kame Ako e he Tamariki hakamaoni TeAtua, Ako e ku meake na hatu nei ki huri mo haraoa.”

⁴ Kito Jisas ki meake ma, “Te Launiu Tapu raa e tattara mai ma,

‘Na tama se mee ma e ora koi i na haraoa, e meia na tama e ora i na tattara hakaatoa TeAtua e tattara raa.’ ”

5 Kito Satan ki hakattaki Jisas i Jerusalem, i te Matakaina e Tapu raa no hakatuu Tama raa i te kina e palluna roo i aruna te Hare Tapu raa,
 6 tena aia ki meake, "Kame Akoe he Tamariki hakamaoni TeAtua, Akoe kullee iraro, maitanane te Launiu Tapu raa e tattara mai ma, 'TeAtua e me ki meake na ensel Aia raa ki mmata hakaraoi Akoe; na ensel raa e me ki ttaohi Akoe ma na rima laatou; ki se lavaa na vae Akoe raa te pakuu na hatu raa no mmere.' "

7 Kito Jisas ki meake, "Emeia te Launiu Tapu raa e tattara hoki ma, 'Auu se hahaaite TeAriki TeAtua akoe raa.' "

8 Kito Satan ki hakattaki Jisas i aruna te mouna palluna roo no huri ake na henua hakaatoa i roto te maarama nei ia ma na mee taualleka hakaatoa na henua raa e isi.

9 Kito Satan ki meake, "Anau e me kikou atu na mee nei hakaatoa kame Akoe e tuturi no lotu mai anau."

10 Tena Jisas ki meake, "Satan, haere itaha! Te Launiu Tapu raa e mee ma, 'Lotu ake TeAriki TeAtua akoe raa, tena ku hehekau koi ma Tama raa!' "

11 Kito Satan kitiaki Jisas no haere, tena na ensel raa ki oo ake no tokonaki Jisas.

*Jisas ku kaamata na uata Aia raa i roto Galili
 (Mak 1.14-15; Luk 4.14-15)*

12 Jisas kurono ma Jon kuponotia i roto te hare karapusi, tena Aia kitiaki te kina raa no haere i Galili.

13 Aia se noho hoki i Nasaret, e meia Aia e haere no noho i Kaperneam, he matakaina e tuu

i te vahi te Namu Galili i roto na henua Sebulun laaua ma Naptali.

¹⁴ Te mee nei e kapihi mai ki hakamaoni na tattara profet Aisaia ni tattara mai i mua ma,

¹⁵ “Te matakaina Sebulun, ia ma te matakaina Naptali raa e ttuu i te kina te mateara e haere i tai i teeraa vahi te riva Jordan i Galili, te matakaina na tama sei ma ni Jiu raa!

¹⁶ Na tama e nnoho na kina pouuri raa e me ki kkite te maahina e rahi roo, te maahina raa e me ki hakamaahina atu i kootou na tama tera e nnoho i raro te maru te mate raa.”

¹⁷ Jisas e kaamata te saaita naa no takutaku ma, “Ttike itaha ma na haissara kootou, maitaname te Hakamaatua ana i te Vaelani raa ku taapiri mai!”

Jisas e kanna ake tokohaa na tama meeme e ika (Mak 1.16–20; Luk 5.1–11)

¹⁸ Te saaita Jisas ni hahaere vaatai te Namu Galili, Aia ekite tokorua na haanau, ni tama meeme e ika, tokorua raa ko Saimon (na tama e kanna ma ko Pita raa), tena Andru te taina Pita raa, tokorua raa e puipui te kupena.

¹⁹ Kito Jisas ki meake tokorua raa, “Tautari mai Anau, tena Anau e me ki akoako koorua ki hahannota na tama.” ²⁰ Te saaita naa koi tokorua raa ku tiaki na kupena raa no tauttari Jisas.

²¹ Jisas e hakanuu atu no kite teeraa haanau hoki, Jems laaua ma Jon ni tama Sebedi. Tokorua raa e nnoho ma Sebedi te tamana laaua raa i roto te manau no tanattana na kupena laa-tou raa. Kito Jisas ki kanna ake tokorua raa,

²² tena te saaita naa koi tokorua raa ku ttiaki te tamana laaua raa ma te manau i raa no tauttari Jisas.

Jisas e tokonaki na tama lavvea

(Luk 6.17-19)

²³ Jisas e areha na matakaina hakaatoa i Galili raa no akoako i na hare lotu na Jiu raa, tena ki takutaku ake te Rono Tauareka i te vahi te Hakamaatua ana i te Vaelani raa, tena ki tokonaki hoki na tama hakaatoa e lavvea na maahana raa no taualleka.

²⁴ Te rono Jisas raa kupaa no ttae i na kina hakaatoa i roto Siria, tena na tama raa ku kou ake na tama e lavvea, na tama e hakalono llihu i na maahana roo hakaatoa, na tama e tutuu haeo i na tinotama laatou, na tama e ttau ria na tipua, ia na tama e peuppeu ia ma na tama na vae e mmate raa. Jisas e tokonaki na tama raa hakaatoa no taualleka.

²⁵ Tena he kanohenua erahi roo ku tauttari Jisas kaamata i Galili laaua ma Dekapolis*, tena Jerusalem, Judia ia ma na matakaina ite raa vahi te riva Jordan raa.

5

Jisas e takutaku i aruna te mouna

¹ Jisas e kite ma na kanohenua raa e tauttari Aia, tena Aia ki haere i aruna te mouna raa no noho. Na disaipol Aia raa e noho hakattike Tama raa,

² tena Aia ki kaamata no akoako ake na kanohenua raa:

* **4:25 4.25** Dekapolis: te inoa nei i na tattara Grik raa e mee ma Sanahuru na Matakaina

Te hihia hakamaoni
(Luk 6.20-23)

- 3 “Na tama na anana laatou raa e matanaennae raa e me ki hakatapu raa; te Hakamaatua ana i te Vaelani raa he kina na tama naa!
- 4 Na tama e ppari raa e me ki hakatapu raa; TeAtua e me ki mee hakaraoi na tama naa!
- 5 Na tama e laumarie raa e me ki hakatapu raa; na tama naa e me ki too na mee TeAtua ni tattara mai raa!
- 6 Na tama e hihhai roo ki ppena na mee TeAtua e hihai raa e me ki hakatapu raa; TeAtua e me ki kou ake na mee roo hakaatoa i na tama naa.
- 7 Na tama e manava alloha alaa tama raa e me ki hakatapu raa; TeAtua e me ki hai aroha na tama naa!
- 8 Na tama e ttonu i na hatu manava laatou raa e me ki hakatapu raa; na tama naa e me ki kkite TeAtua!
- 9 Na tama e hehekau ma ki too te noho laoi raa e me ki hakatapu raa; TeAtua e me ki kanna na tama naa pera ma ni tamalliki Aia!
- 10 Na tama e hakalono llihu e mee laatou e ppena hea TeAtua e hihai raa e me ki hakatapu raa; te Hakamaatua ana i te Vaelani raa he kina na tama naa!
- 11 Kootou ki hihhia te saaita na tama e haru haeo, tena ki kou atu na hakalono llihu, tena ki hatuhatu na tattara malliu i kootou e mee kootou e tauttari Anau.
- 12 Kootou ki hihhia roo, maitaname te tuhana e rahi raa e moe ma kootou i te vaelani. Na profet

i mua kootou raa ni too na hakalono llihu peenei hoki.

Te sol ia ma te maahina
(Mak 9.50; Luk 14.34-35)

¹³ “Kootou esau pera ma ko te sol na tama hakaatoa i te maarama nei. Emeia kame te sol raa ku se mmara, akoe ku se lavaa te mee te sol raa kimmara hakaraoi. Tesolraa ku haeo, tena ku peesia iaho ki o oake na tama nolakalaka vaa aruna.

¹⁴ “Kootou essau pera ma ko te maahina na tama hakaatoa i te maarama nei. Te matakaina e tuu i aruna te mouna raa se lavaa te lluuria.

¹⁵ Se hai tama e hakaura te lamu no uhi iraro te kumete; e meia te lamu raa e me ki hakatootoo i aruna ki maahina i hare raa kikkite na tama hakaatoa.

¹⁶ Kootou hoki ki hakamaahina i mua na tama hakaatoa pera ma he lamu; kikkite na tama raa na mee taualleka kootou e ppena raa, tena na tama raa e me ki hakammaha te Tamana kootou i te vaelani raa.

Na akoako i te vahi na tuua

¹⁷ “Auu se mannatu ma Anau e hamai ki seu na Tuua Moses ia ma na akoako na profet raa. Anau se hamai ki seu na mee naa, e meia Anau e hamai ki mee na akoako raa ki hakamaoni.

¹⁸ Kootou ki mannatu, te saaita te vaelani ia ma te maarama nei koi ttuu, se lavaa he tattara ia ma hepaa mee i roto na tuua raa e me ki seu aia ki taeroo te saaita te hakaotioti na mee roo hakaatoa.

¹⁹ Ia tena koai te tama se tautari he tuua i roto na tuua raa, tena ki akoako alaa tama ki tauttari aia, te tama naa e me ki hakamuri roo

i te Hakamaatua ana i te Vaelani raa. Teeraa mee hoki, koai tetama e tautari natuaa raa, tena kiakoako alaa tama kitauttari aia, tetama naa eme ki hakamaatua i roto te Hakamaatua ana i te Vaelani raa.

²⁰ Tena Anau emeatu kootou pera ma kootou elavaa tettae i te Hakamaatua ana i te Vaelani raa kame na hakattina kootou raa e haimmahiroo iaruna na hakattina natama e poroporo natuaa ia ma na Farisi raa i te ppena hea TeAtua e hihai raa.

*Se taa tama
(Luk 12.57-59)*

²¹ “Kootou ni llono pera ma natama i mua raa ni illoa ma,

‘Setaa natama ki mmate;
tetama e taa tetama no mate raa
eme kituu i mua natama hakatonotonu raa.’

²² Emeia tesaita nei, Anau kumeatu kootou: kame akoe ehakatauttau ma tetaina akoe raa, tena akoe eme kituu imua natama hakatonotonu raa, ia kame akoe emeake tetaina akoe raa ma, ‘Temanapuhi,’ akoe eme kituu imua natama hakatonotonu raa hoki, ia kame akoe ehaiake hakahaeo itetaina akoe raa ma teeraa hevare, tena akoe eme ki haere i te kina te ahi raa.

²³ “Kame akoe kutanatana kikkave te hoki akoe raa i te kina te olta, tena te maanatu akoe raa kutereake pera ma koorua haitaina enohonoho haeo,

²⁴ tena tiaki te hoki akoe naa ki moe i te kina te olta raa, tena akoe ku haere vave notattara hakaraoi koorua haitaina, tena kioti akoe ku vaakai no kou ake te hoki akoe raa i TeAtua.

25 “Kame he tama e sara koorua, tena aia ku ppono akoe i te kot, haere no tattara hakaraoi koorua te saaita na tama raa se ki ttaohi te kot raa, ia imua hoki akoe e tuu i te kot. Te saaita akoe ku tuu i te kot, na tama hakatonu tonu raa e me kittaohi akoe, tena ku kou ake akoe i na rima na polis raa, tena na polis raa e me ki ppono akoe i te hare karapusi.

26 Tena anau e meatu akoe; akoe e me ki noho roo i roto te hare karapusi raa ki tae roo te saaita akoe e pehi te paini akoe raa hakaatoa.

Na akoako ina tiputipu settonu i te vahi na hine.

27 “Kootou ni llono na tattara ma, ‘Auu se karemata kailallao.’

28 Emeia te saaita nei anau e meatu kootou: kame he tanata ekite te hine, tena aia ku manako te hine raa; te tanata naa ku sara i te vahi te hine raa i roto te hatu manava aia.

29 Kame te karemata te vahi laaua akoe raa e mee akoe no hai sara, tena kkope te karemata naa itaha no peesia! E tauareka roo te peesia he paa kina te tinotama akoe naa itaha, ka oti te tinotama akoe naa hakaatoa kulletua i roto te ahi.

30 Kame te rima laaua akoe raa e mee akoe no hai sara, tena ttuu te rima naa i taha no peesia! E tauareka te peesia he paa kina te tinotama akoe naa itaha, ka oti te tinotama akoe naa hakaatoa kulletua i roto te ahi.

Se avvana peesia

(Matiu 19.9; Mak 10.11-12; Luk 16.18)

31 “E mmau hoki i roto na tuua ma, ‘Kame he tama e hihai ki peesia te avana aia raa,

tena te tama naa ki taataa ake he launiu i te avana aia raa pera ma aia ku peesia te tama raa.’

32 Emeia te saaita nei anau emeatu kootou: kame he tanata e peesia te avana aia niaina ma te avana aia raa seisi te mee e sara e ppena, tetanata naa eme kisara kame te hineraa e maanatu ma kitoo teeraa tanata hoki, tena tetanata e avana te hine naa eme ki haisara hoki i te vahi te haere avvana huri.

Na poroporo na tattara hakamaoni

33 “Kootou nillono hoki pera ma natama i mua raa ni illoa ma,

‘Auu setiaki na tattara hakamaoni kootou ni hakamoemoe raa,

e meia ppena hea kootou ni tattara hakamaoni ake TeAtua ma kootou eme ki ppena raa.’

34 Emeia te saaita nei anau kumeatu kootou: auu settapa na mee ki hakamaoni na tattara kootou raa te saaita kootou e hihhai ki hakamoe he tattara. Auu settapa i te vaelani, ia settapa hoki te nohorana TeAtua raa;

35 ia settapa hoki te maarama nei, maitaname te nei he kina TeAtua e hamaroro na vae Aia, ia settapa hoki Jerusalem, maitaname te nei he mata kaina te Tuku hakanaani raa.

36 Ia auu settapa hoki te pohouru akoe ma ki hakamaoni na tattara, maitaname akoe selavaa te mee he rouru hokotahi ki makkini ia ma ki pallaa.

37 Mee koi peeraa, ‘Noo’ seaina, mee peeraa ‘Seai.’ Ni mee hoki peeraa akoe ettapa, aanaa ni hakataakoto koi e oo mai te tama sakkino raa.

Se tau i muri
(Luk 6.29-30)

38 “Kootou ni llono na tattara nei i mua,
‘Kame akoe e ttuki te karemata anau,
anau e me ki ttuki hoki te karemata akoe,
Kame akoe e kkoti te niho anau,
anau e me ki kkoti hoki te niho akoe.’

39 Emeia te saaita nei anau e meatu kootou: auu
se tau i muri te sara teeraa tama e ppena i akoe.
Kame he tama e ppa te patikauvae te vahi laaua
akoe raa, tiaki aia ki paa te patikauvae te vahi
se laaua raa hoki.

40 Kame he tama e ppono ma koorua kikot
te kaukahu akoeraa, tena tiaki aia ki too hoki
te kaukahu matoru akoeraa.

41 Kame he tama e hakamataku atu ma akoe
ki amo te kete aia raa ki tae te mael hokotahi, tena
amo ki tae e rua na mael.*

42 Kame he tama e kainno atu akoe ki kou ake
he mee, tena kou ake hea te tama naa e hihai raa;
kame he tama e hihai ki too he mee ki oti aia
ku kou atu muri, tena kou ake hea te tama naa
e hihai raa.

Laoi na tama e kiri lloto kootou
(Luk 6.27-28; 6.32-36)

43 “Kootou ni llono na tattara nei i mua:
‘Laoi koi na tama e taualleka kootou raa,
tena ku haeo ma na tama e kiri lloto kootou raa.’

44 Emeia te saaita nei anau ku meatu kootou: laoi
na tama e kirilloto kootou raa, tena kulotu ma
na tama e mee kootou ki hakalono lihu raa,

45 tena kootou e me ki mee pera ma ni tamalliki
te Tamana taatou i te vaelani raa. Maitaname
Aia e hakamaahina ake te maahina Aia raa

* 5:41 5.41 Mael he tattara hakatua tera e tattara te mmao
te kina.

iaruna na tama haeo raa hakapaa ma na tama taualleka raa hakaatoa, tena ki kou ake te reurehu raa killeku iaruna na tama eppena na mee taualleka ia ma na tama eppena na mee sakkino raa.

⁴⁶ Kame kootou elaoi koi na tama elaoi kootou raa, kaa TeAtua e me ki kou atu na tuhana kootou raa peehee? Na tama e aoao na takis raa eppena peenei hoki!

⁴⁷ Tena kame kootou e tattara ake koi na tama e laoi kootou raa, kaa alaa tama e me ki illoa peehee kootou? Na tama e nnoho pouri raa eppena peenei hoki!

⁴⁸ Kootou kittonu tahi essau hoki pera ma te Tamana kootou i te vaelani raa e tonu tahi.

6

Na akoako i te tokonaki alaa tama

¹ “Lollohi hakamattonu, auu se huri ake na tiputipu kootou ite vahi teloturaa imua na karemata na tama hakaatoa ma kikkite na tama raa hea kootou eppena raa. Kame kootou eppena na meenei imua na karemata na tama, tena te Tamana kootou i te vaelani raa se lavaa te kou atu ni tuhana ma kootou.

² “Te saaita kootou e hoki ake na mee i na tama e tutuu haeo raa, tena auu se mee kikkite na tama hakaatoa pera ma na tama tattara uhiuhi raa eppena i roto na hare laatou ia ma iaruna na mateara raa. Na tama raa eppena peenei ma ki hakammaha na tama raa laatou. Anau e meatu kootou te hakamaoni, na tama nei ku oti te too na tuhana haeo laatou raa.

³ Emeia te saaita kootou e me ki tokonaki na tama e tutuu haeo raa, tena hoki ake ki se illoa na tama ia ma na soa laoi kootou raa.

⁴ Teenaa he mee koi akoe hokkoe. Tena te Tamana akoe raa, te Tama ekite hea akoe ni ppena tera se hai tama e iroa raa e me ki kou atu te tuhana akoe.

Tiputipu te lotu
(Luk 11.2-4)

⁵ “Te saaita akoe elotu, auu se mee pera ma na tama tattara uhiuhi raa! Na tama raa e hihhai kittuu i aruna no lotu i roto na hare lotu ia ma i te kina na mateara ma ki kkira ake na tama raa laatou. Anau e meatu te hakamaoni, na tama nei ku oti te too na tuhana haeo laatou raa.

⁶ Emeia te saaita akoe elotu, haere i roto te rum akoe raa noppui te totoka raa, tena akoe kulotu ake i te Tamana akoe tera taatou se kkite raa. Tena te Tamana akoe raa, te Tama ekite hea akoe e ppena hemuu raa e me ki kou atu te tuhana akoe.

⁷ “Te saaita akoe elotu, auu se mee tam-maki na tattara tera akoe se iroa, e ssau pera ma na tama e nnoho pouri raa e ppena tahira, na tama raa e kkahu ma na atua laatou raa e me ki hakallono na lotu laatou raa e mee na lotu raa e lolloa.

⁸ Auu se mee pera ma na tama raa. Te Tamana akoe raa ko na iroa avare hea akoe e hihai i mua akoe e kainno ake Aia.

⁹ Te nei kootou e tau te lotu peenei,
“Tamana maatou i te vaelani:
te inoa e tapu Akoe ki hakammaharia;

¹⁰ tiaki te Hakamaatua ana Akoe raa ki hamai;

tiaki maatou ki ppena hea Akoe e hihai maatou
ki ppena i te maarama nei ki ssau pera ma
i te vaelani.

¹¹ Kou mai ni kai ma maatou ki tau ma te aho nei.

¹² Ssirihia na hai sara maatou ni ppena raa,
e ssau pera ma maatou e ssirihia na hai sara
na tama e ppena i maatou raa.

¹³ Auu setiaki maatou kittiri na hahaaite
e hainattaa,
tena ku rorohi hakaraoi maatou itaha ma
na mahi te tama sakkino raa.’

[Te Hakamaatua ana, na mahi ia ma na mee
taualleka Akoe raa ki mmoe tahi na vahao
hakaatoa. Amen*]

¹⁴ Kame kootou e ssirihia na hai sara na tama
e ppena ikootou raa, tena te Tamana kootou
ite vaelaniraa e me ki ssirihia na hai sara
kootou raa hoki.

¹⁵ Emeia kame kootou se ssirihia na hai sara
na tama e ppena ikootou raa, tena te Tamana
kootou ite vaelaniraa e me kiselavaa hoki
te ssirihia na hai sara kootou ni ppena raa.

Hakamaatapu na kai

¹⁶ “Te saaita kootou e hakamaatapu na kai,
auu sekkira hakamatanaenna na karemata
kootou raa pera ma na tama tattara uhiuhiraa
e ppena tahi. Na tama raa e hihhai ki mee
na karemata laatou raa ki kkee ma ki illoa
na tama ma laatou e hakamaatapu na kai. Anau
e meatu te hakamaoni, na tama nei ku oti te too
na tuhana haeo laatou raa.

¹⁷ Te saaita kootou e hakamaatapu na kai, oo
no koukou, tena ku ssoe na rouru kootou raa,

* **6:13 6.13** Amen e mee ma Hakamaoni

18 ki se lavaa na tama te illoa ma kootou e hakamattapu na kai, te Tamana koi kootou i te vaelani tera taatou se k kite raa e iroa. Tena te Tamana kootou e kite hea kootou e ppena tera na tama se illoa raa e me ki kou atu na tuhana kootou raa.

Na mee taualleka i te vaelani
(Luk 12.33-34)

19 “Auu se hakatau na mee taualleka i te maarama nei raa ma kootou, na mee tera na lollona ia ma te piritia raa e lavaa te kkai no hao, tena na tama kailallao raa e lavaa te ssaa na hare raa no kailallao.

20 Emeia hakatau na mee taualleka i te vaelani raa ma kootou, na mee tera na lollona ia ma te piritia raa se lavaa te kkai no hao, tena na tama kailallao raa se lavaa te ssaa no too.

21 Maitaname na hatu manava kootou raa e me ki mmoe koi i te kina na mee taualleka kootou raa e mmoe.

Te maahina na tinotama
(Luk 11.34-36)

22 “Na karemata kootou raa ko na maahina na tinotama kootou. Kame na karemata kootou raa e taualleka, tena na tinotama kootou raa e maarama roo hakaatoa;

23 e meia kame na karemata kootou raa ku hao, tena kootou essau pera ma nitama ennoho i roto te pouri.

Se mamannatu tammaki
(Luk 16.13; 12.22-31)

24 “Ako e selavaa te hehekau ma tokorua na tama hakamattua, akoe e me ki kirilloto teeraa tama, tena kulaoi teeraa tama; akoe e me kihakaronu teeraa tama, tena e me

ki se hakarono teeraa tama. Kootou selavaa te hehekau ma TeAtua, tena ma kumannako hoki na sileni.

²⁵ “Tera hea anau emeatu kootou: auu se hakatettere mmaha itevahi nakai ia ma hea kootou eme kiunu ki ora kootouraa, ia hoki ma na hekau kootou eme kileulleuraa. Aiea te oraraa se hakamaatua iaruna nakai? Tena kaa te tinotama raa se hakamaatua iaruna na hekau?”

²⁶ Kira ake na manullee raa, na manu raa settori nakai, ia se haki na hua raa no hakatau i roto na hare; emeia te Tamana kootou ite vaelani raa e rorohi na manu raa! Tena kaa kootou se hakamattua iaruna na manu raa?

²⁷ Kame hetama emanako te ora aia; eaa te tama naa elavaa te hakanuu te ora aia raa ki roroa hakamarie?

²⁸ “Kaa kootou emamannatu tammaki i na hekau raa kaaa? Kira ake na kaute e hhomoraa: na kaute raa se ppena na hekau.

²⁹ Emeia Anau emeatu kootou pera ma te Tuku Solomon raa ma na mee taualleka ia ma na hekau aia raa hakaatoa se hai lakkei taualleka roo pera ma na kaute nei.

³⁰ Teenaa ko TeAtua e hakalaakei na veve e hhomohuri raa, na veve e hhomote aho nei taiao ku seai raa koi, ku vvela i roto te ahi. Aiea TeAtua selavaa te kouatu ni hekau ma kootou? Na hakattina kootou naa e pammee roo!

³¹ “Auu se mamannatu tammaki ma, ‘Anau emeki too na kai, na vai ia ma na hekau anau raa i hee?’

³² (Aanei na mee na tama ennoho pouri raa kame emamannatu tammaki.) Te Tamana kootou ite vaelani raa eiroa pera ma kootou e hihhai na mee nei.

³³ Emeia kootou ki kaamata no mamannatu haimmahi i te Hakamaatua ana i te Vaelani raa ia ma hea TeAtua e hihai kootou kippena raa, tena Aia e me ki kou atu na mee nei hakaatoa ma kootou.

³⁴ Ia tena auu se mamannatu tammaki te aho taiaoraa; te aho naa e isi naliuna aia hokoia. Na hakalonollihu te aho nei etau koi ma te aho nei, auu se hakapiri ake alaa hakalonollihu iaruna ma ni hakalonollihu peehee te aho naa e isi raa.”

7

Auu se haru na haeo alaa tama

(Luk 6.37–38; 6.41–42)

¹ “Auu se haru te haeo alaa tama ki selavaa TeAtua te hakatonutonu kootou,

² e mee TeAtua e me ki hakatonutonu kootou peenaa hoki tautari te haru haeo kootou alaa tama raa. Aia e me ki hakatonutonu kootou tautari na tiputipu kootou ni haru na haeo alaa tama raa.

³ Aiea akoe ekkira ake te kerekere e mmau te karemata te taina akoe raa, kaa akoe se anana peehee telaakau e mmau te karemata akoe raa?

⁴ Kaa akoe elavaa peehee te meake te taina akoe raa ma, ‘Huri mai kippisi te kerekere e mmau te karemata akoe raa,’ te saaita telaakau e rahi raa e mmau i te karemata akoe raa?

⁵ Kootou nitama tattara uhiuhi! Tokea telaakau e mmau te karemata akoe raa itaha imua, tena akoe e me ki kite hakaraoi no ppisi te kerekere e mmau te karemata te taina akoe raa.

⁶ “Auu se kou ake na mee e ttapu raa i na poi, e mee na poi raa e me ki huri atu no uti kootou.

Auu se tuku na pure kivakiva kootou raa i mua na piki, e mee na piki raa e me ki lakalaka na pure raa.

*Kainno ake TeAtua ni aa kootou e hihhai
(Luk 11.9–13)*

⁷ “Kainno, tena akoe e me ki too hea akoe e hihai raa; Sese, tena akoe e me ki lave hea akoe e sese raa; papaku te totoka, tena te totoka raa e me ki taaraki atu akoe.

⁸ Maitaname na tama hakaatoa e kainno raa e me ki too hea laatou e kainno ake raa, tena na tama hakaatoa e sese raa e me ki lave hea laatou e sese raa, tena te totoka raa e me ki taaraki atu i na tama e papaku te totoka raa.

⁹ Kame he tamariki e kainno ake te tamana aia raa ki kou ake he haraoa, eaa te tamana aia raa e me ki kou ake he hatu?

¹⁰ Kaa seai, akoe e me ki kou ake he laponu kame te tamariki raa e kainno atu ma ki kou ake he ika?

¹¹ Niaina ma kootou nitama sakkino, e meia kootou e illoa te kou ake na tamalliki kootou raa na mee taualleka. Kaa e hia hoki te Tamana taatou i te vaelani raa e me ki kou ake na mee taualleka i na tama e kainno ake Aia raa?

¹² “Tokonaki alaa tama, e ssau pera ma kootou e hihhai na tama raa ki tokonaki kootou. Teenei te hakataakoto hakanaaniu i na tuua Moses ia ma na akoako na profet TeAtua raa.

*Te totoka i te vaelani raa e kkaao
(Luk 13.24)*

¹³ “Uru iroto te totoka e kkaao raa, e mee te totoka e haere i te kina te ahiraa ellaha, ia e hainauhie roo te tauttari, ia tena e tammaki roo na tama e me ki tauttari te mateara naa.

14 Emeia tetotoka e haere i te kina te ora raa e kkaoro, tena te mateara raa e hainattaa roo tetauttari, ia hoki na tama e tauttari te mateara raa e moisi.

Hakamattonu i na tiputipu te tama

(Luk 6.43-44)

15 “Hakamattonu i te vahi na profet malliu raa; na tama naa essau pera ma nisipsip ettara, e meia na tama naa essau roo pera ma ni manu kai ttama i roto laatou.

16 Kootou eme kiilloa natama nei ina mee laatou e ppena raa. Na mataiona selavaa te hhua na hua na pukunahu, na natu selavaa te hhua na hua na purukavuhu. 17 Telaakau e homo tauareka raa eme ki hhua na hua taualleka, e meia telaakau e homohomo haeo raa eme ki hhua na hua haeo.

18 Telaakau e homo tauareka selavaa te hua na hua haeo, tena telaakau e homohomo haeo selavaa te hua na hua taualleka.

19 Tena nalaakau sehhua na hua raa eme ki tuutia ria ki hhina, tena kulletu i roto te ahi.

20 Ia tena kootou eme kiilloa na profet malliu raa i na mee laatou e ppena raa.

Anau se iroa kootou

(Luk 13.25-27)

21 “Se mee ma na tama hakaatoa e kannama i Anau ma, ‘TeAriki, TeAriki raa’ eme ki uru i roto te Hakamaatua ana i te Vaelani raa, e meia na tama koi e ppena hea te Tamana i te vaelani raa e hihai laatou kippena raa eme ki ttae i te kina raa.

22 Te saaita te Aho te Hakatonutonu raa e tae mai, tammaki na tama eme ki mee mai Anau ma, ‘TeAriki, TeAriki! Maatou ni hakatae

na tattara TeAtua raa i te inoa Akoe, tena maatou ni hakaise tammaki na tipua i te inoa Akoe, tena ki ppena hoki tammaki na mirakol!’

²³ Tena Anau e me ki meake na tama naa ma, ‘Anau ni se iroa roo kootou. Oo i taha ma Anau, kootou ni tama haeo!’

*Te tama e atamai ia ma te tama e panimu
(Luk 6.47-49)*

²⁴ “Tena na tama ellono na tattara Anau nei no tauttari raa essau pera ma te tama e atamai tera e hakatuu te hare aia raa i aruna na hatu.

²⁵ Te reurehu raa kulleku no ttahe na riva raa, tena te matani raa hoki ku maairi hai mahi roo no ppaku te hare raa. Emeia te hare raa se hina, e mee te hare raa e pena i aruna na hatu.

²⁶ “Emeia na tama ellono na tattara Anau nei, tena ki se tauttari na tattara raa essau pera ma te tama e panimu e hakatuu te hare aia raa i aruna te kerekere koi.

²⁷ Te reurehu raa kulleku no ttahe na riva raa, tena te matani raa ku maairi hai mahi roo no ppaku te hare, tena te hare raa ku hina no ppaku i raro. Te hare raa e hina no ppaku i raro hakamaroa roo.”

Na mahi na akoako Jisas

²⁸ Te saaita Jisas ni tattara no oti te kanohenua raa ku mahharo roo i na akoako Tama raa.

²⁹ Jisas se akoako pera ma na tama e poroporo na tuua raa; e meia Aia e akoako roo ma na mahi Aia.

8

Jisas e tokonaki te tanata e laavea raa no tauareka

(Mak 1.40–45; Luk 5.12–16)

¹ Jisas ku haere iho i raro ma te mouna raa, tena na kanohenua e tammaki raa ku tauttari Aia.

² Tena he tama e kaina te manumanu haeo i te tinotama aia ku haere ake iaa Jisas no tuturi i mua Tama raa, tena ki meake, “TeAriki, kame Akoe e hihai, Akoe ku tokonaki anau ki tauareka.”

³ Kito Jisas ki kapake no ttaohi te tama raa, tena ki meake, “Anau e hihai ki tokonaki akoe! Akoe ku tauareka!” Te saaita naa koi te maahana raa ku hopo i taha ma te tama raa.

⁴ Tena Jisas ki tattara ake te tama raa, “Hakarono! Auu se tattara ake na tama, e meia haere tahi roo i te maatua i te hare lotu raa ki mmata te tama raa te tinotama akoe, tena akoe ku kou ake na hoki Moses ni tattara mai raa ki huri ake ki kkite na tama hakaatoa pera ma akoe ku tauareka hakamaoni.”

Jisas e tokonaki te purepure te soldia haka-maatua

(Luk 7.1–10)

⁵ He soldia hakamaatua na soldia i Rom raa kuttiri Jisas te saaita Jisas ni tae i Kaperneam, tena te soldia raa ki kainno ake Jisas ma ki tokonaki aia.

⁶ “TeAriki, te purepure anau raa e moe i hare e laavea roo, tena aia selavaa te hurihuri, ia e hakalono lihu haeo roo.”

⁷ Tena Jisas ki meake, “Anau e me ki haere atu no tokonaki te tama naa ki tauareka.”

8 Kito te soldia hakamaatua raa ki meake, “Te Ariki, seai! Anau e maanatu ma Akoe setau te uru i roto te hare anau raa. Akoe ki ppehi koi he tattara ki tauareka te purepure anau raa.

9 Anau he tama hoki enoho iraro na mahi na soldia hakamattua, tena e isi na soldia enoho iraro na mahi anau. Kame anau e meake te tama nei, ‘Haere!’ te tama naa e me ki haere; kame anau e meake te tama nei, ‘Hamai!’ te tama naa e me ki hamai; kame anau e meake te purepure anau raa, ‘Ppena te mee nei!’, te tama naa e me ki ppena koi.”

10 Jisas e oho roo te saaita Aia ni rono na tattara te soldia raa, tena Aia ki tattara ake te kanohenua e tauttari Aia raa ma, “Anau e meatu kootou, Anau se hai tama roo e kite i roto Israel tera e isi te hakatina peenei ma te tama nei.

11 Anau e meatu te hakamaoni pera ma tammaki na tama e me ki oomai i te anake ia ma te laki no nnoho ma Abraham, Aisak ia ma Jekop te saaita te kai te Hakamaatua ana i te Vaelani raa.

12 Emeia natama etau roo te nnoho i roto te Hakamaatua ana i te Vaelani raa e me ki lettua i aho i te kina e pouri raa. Te kina na tama raa e me ki ttani no hakati kati na niho laatou raa.”

13 Tena Jisas ki meake te soldia raa, “Vaakai i hare, tena akoe e me ki kite hea akoe e hakatina raa.”

Te saaita naa koi te purepure te soldia hakamaatua raa ku tauareka.

*Jisas e tokonaki tammaki na tama e lavvea
(Mak 1.29–34; Luk 4.38–41)*

14 Jisas e haere i te hare Pita raa no kite te hinaona hine Pita raa e moe, e lavea te vvela.

15 Aia ettaoahi te rima te hine raa, tena te vvela raa ku hopo, tena te hine raa ku mahike i aruna no kou ake na kai na tama raa no kkai.

16 Te saaita te mee raa ku hiahi, na tama raa ku kou ake tammaki na tama ettau ria na tipua raa iaa Jisas. Jisas e hakaise na tipua sakkino raa ma tetattara koi hokotahi, tena ki tokonaki hoki na tama lavvea raa no taualleka.

17 Aia e ppena na mee nei ki mee ki hakamaoni na tattara profet Aisaia ni tattara mai i mua ma, “Tama raa Hokoia e ui na maahana taatou raa, tena ki ssau na maahana taatou raa i taha.”

Na tama e tau roo te tauttari Jisas

(Luk 9.57–62)

18 Jisas ekite te kanohenua ettuu alleha Aia raa, tena Aia ki meake na disaipol Aia raa ki oo i teeraa vahi te namo raa.

19 Tena hetama eporoporo na tuua ku haere ake no meake Jisas ma, “Rabai, anau e tanattana kihahaere ma Akoe he kina peehee Akoe e haere.”

20 Kito Jisas ki meake te tama raa, “Alaa manu hahaere emoemmoe na rua, tena na manu lellee raa e tokottoko i na hohana, e meia te Tamariki te Tama nei se isi te kina e me ki moe no hamaroroo.”

21 Tena teeraa tama, he disaipol ki meake, “Te Ariki, hakattari ki haere anau no tanu te tamana anau raa i mua.”

22 Kito Jisas ki meake, “Tautari mai Anau, tena ku tiaki na tama ku mmate raa ki tanu na tama e mmate laatou raa.”

Jisas e tinai te matani

(Mak 4.35–41; Luk 8.22–25)

²³ Jisas e kake i roto te manauiraa, tena na disaipol Aia raa kikkake hoki i roto te manauiraa no huro laatou.

²⁴ Te saaita naa koi, te matani hai mahi roo ku ttiri laatou i roto te namo, tena te manauiraa ku taapiri koi ki apuru. Emeia Jisas e moe heiroa roo.

²⁵ Na disaipol raa ku oo atu no hano Jisas no maahuru, tena ki meake ma, "Te Ariki, tokonaki maatou! Taatou kaa mmate!"

²⁶ Kito Jisas ki meake, "Aiea kootou e mattaku naea? Kootou se isi na hakattina?" Tena Jisas ki tuu i aruna no meake te matani ia ma na peau raa ki hakamau, tena te mee raa ku tteiho no marino kkii roo.

²⁷ Na disaipol raa hakaatoa ku mahharo, tena kitattara ma, "Te nei he Tama peehee? Te matani ia ma na peau raa hoki e hakallono te Tama nei."

Jisas e hakaise na tipua i taha
(Mak 5.1-20; Luk 8.26-39)

²⁸ Jisas kutae ite matakaina Gadara iteeraa vahi te namo raa, tena Aia kuttiri tokorua na tama e oo mai itaha ma te kava te kina raa. Tokorua na taanata nei e isi na tipua sakkino roo e ttai i roto laaua, tena na tama te matakaina raa e mattaku te hahare te mateara raa.

²⁹ Tokorua raa ku hakateki no vaa hakamaro roo ma, "Ako e he Tamariki Te Atua, hea Ako e hihai kippena i maatou? Ako e hamai ma ki kou mai na hakalono llihu maatou i mua te saaita te hakatonutonu raa e tae mai?"

³⁰ E isi na piki tammaki roo e kaikkai se mmao hoki.

³¹ Kito na tipua raa ki kainno ake Jisas ma, “Kame Akoe e me ki hakaise maatou i taha, tena Akoe ku kkave maatou ki ttau i roto na piki raa.”

³² Tena Jisas ki meake na tipua raa, “Huro”, kito na tipua raa ki huro no ttau i roto na piki raa. Na piki raa hakaatoa ku huro no maoha i te vahi te mouna e motu hua raa no maoha i roto te lottai no mallemo.

³³ Tena na tama e lollohi na piki raa ku mattaku no huro itaha, tena ki huro i te matakaina raa no tattara ake na mee roo hakaatoa tera ni kapihi ake i te tokorua na tama ni ttau ria na tipua raa.

³⁴ Kito na tama hakaatoa i te matakaina raa ki oo ake no mmata Jisas; te saaita laatou ni kkite Tama raa, na tama raa ku meake ma Jisas ki tiaki te matakaina laatou raa, tena ku haere i taha.

9

Jisas e tokonaki te tama na vae e mmate (Mak 2.1-12; Luk 5.17-26)

¹ Jisas ku kake i aruna te manui raa no tere vaa roto te namo raa no vaakai i te matakaina Aia raa,

² tena na tama i te kina raa ku ssau ake te tama na vae e mmate e moe i aruna te kakkake. Jisas e kite ma na tama raa e hakattina roo, tena Aia ki meake te tama na vae e mmate raa ma, “Taku tama, auu se matakaku! Na hai sara akoe raa ku oti te ssirihia.”

³ Tena na tama e poroporo na tuua raa ku tattara hokolaatou ma, “Te Tama nei e tattara roo pera ma Aia ko TeAtua hoki!”

⁴ Jisas e iroa na mannatu na tama raa, tena Aia ki meake, “Aiea kootou e isi na mannatu sakkino naea?”

⁵ Aiea te tattara hee e hainauhie, te tattara ma, ‘Na hai sara akoe raa ku oti te ssirihia,’ ma te tattara ma, ‘Tuu i aruna no haere?’

⁶ Anau e me ki huri atu te hakamaoni ki kkite kootou pera ma te Tamariki te Tama nei e isi na mahi i roto te maarama nei ki ssirihia na hai sara.” Kito Jisas ki meake te tama na vae emmateraa, “Tuu i aruna no too te moena akoe naa no haere i hare!”

⁷ Tena te tama raa ku mahike no tuu i aruna no haere i hare.

⁸ Te saaita te kanohenua raa ni kkite te mee raa, na tama raa ku mattaku no hakammaha ake TeA-tua, e mee Aia e kouake na mahi hai mmahi i na tama.

*Jisas e kanna ake Matiu ki tautari Aia
(Mak 2.13–17; Luk 5.27–32)*

⁹ Jisas ku haere itaha ma te matakaina raa, ia te saaita Aia ni haere raa, Aia ku kite te tama e aoao na takis e noho i te kina aia e hehekau raa, te inoa aia raa ko Matiu. Tena Jisas ki meake te tama raa, “Tautari mai Anau.”

Kito Matiu ki mahike i aruna no tautari Jisas.

¹⁰ Te saaita Jisas ni noho no kai i te hare Matiu raa, tammaki na tama aoao na takis ia ma na tama hai sara e ooake hoki no kkai laatou ma Jisas ia ma na disaipol Aia raa.

¹¹ E isi na Farisi e kkite, tena laatou ki vahiri ake na disaipol Jisas raa ma, “Aiea te Rabai kootou raa ekkai ma na tama aoao na takis ia ma na tama hai ssara raea?”

12 Jisas e rono na tattara na tama raa, tena Aia ki meake, “Na tama selavvea raa selavaa te oo no mata te dokta, e meia na tama koi e lavvea raa e me ki oo no mata na dokta.

13 Oo, tena kootou kusesee te hakataakoto e moe i roto te Launiu Tapu ma, ‘Anau e hihai koi telaoi, seai ma na hoki na manuraa.’ Anau se hamai no kanna na tama ma laatou ettonu raa, e meia Anau e hamai no kanna na tama e hai ssara raa.”

*Te akoako Jisas vahao nei
(Mak 2.18–22; Luk 5.33–39)*

14 Tena na disaipol Jon Baptis raa ku oo ake no vahiri ake Jisas ma, “Aiea maatou ma na Farisi raa e hakamattapu na vahao hakaatoa roo, e meia na disaipol Akoe raa se hai vahao roo e hakamaatapu raea?”

15 Kito Jisas ki meake, “Kootou e mannatu ma na tama e hakkorohia ki oo ake itekai te avana raa e me kinnoho no alloha te saaita te tanata raa koi noho i te kina raa? Seai! Emeia e isi te aho e me ki hamai te saaita te tanata raa e me kitoo ria no kkave itaha ma na tama raa, tena ki oti na tama naa e me ki hakamaatapu.

16 “Se haitama ettui te muri maro vahao nei i aruna te paamaro tuai, maitaname te muri maro vahao nei raa e me ki mahatuhatu no masae, tena te rua raa e me ki rahi roo.

17 Tena se haitama e me kiutu na wain vahao nei raa i roto te kiri na manu e utuutu na wain tera ku tuairaa, maitaname te kiri na manu e utuutu na wain ku tuairaa e me ki kkuha no mahaa, tena na wain raa ku mannini puamu, tena te kiri na manu e utuutu na wain ku tuairaa e me ki haeo hoki. Emeia na wain

vahao nei raa e tau te utu i roto te kiri na manu e utuutu na wain vahao nei, tena na mee e rua raa e me ki mmoe taualleka.”

Te tamariki hine e mate ia ma te hine e ohooho na haeo

(Mak 5.21–43; Luk 8.40–56)

¹⁸ Jisas koi tattara ake koi na tattara nei, tena he tama hakamaatua na Jiu raa ku haere ake no tuturi i mua Tama raa, tena ki meake, “Taku tamariki hine raa e mate vahao nei koi, e meia hamai no hakapiri na rima Akoe raa iaruna te tamariki raa ki ora.”

¹⁹ Kito Jisas ki mahike iaruna no tautari te tama raa, tena na disaipol Jisas raa ku tauttari atu hoki vaa muri.

²⁰ Tena he hine e hakalono llihu haeo roo i roto sanahuru ma rua na hetau e mee te toto aia raa e tettere koi peenaa ku haere ake vaa muri no ttaohi na kaunutu na hekau Jisas raa.

²¹ Te hine raa e tattara hokoia ma, “Anau e me kitauareka kame anau ettaohi koi na hekau te Tama nei.”

²² Jisas e hakatike no kite te hine raa, tena ki meake, “Taku tama, auu semataku! Te hakatina akoe raa e mee akoe no tauareka.” Te saaita naa koi te hine raa ku tauareka.

²³ Tena Jisas ki haere ite hare te tama haka-maatua raa. Jisas ekite na tama e huhua na huatana ia ma na tama e tanittani,

²⁴ tena Aia ki meake na tama raa ma, “Kootou hakaatoa kioo iaho! Te tamariki hine naa se mate, te tama naa e moe koi!” Kito na tama raa ki kaamata no tataussua Jisas.

²⁵ Emeia te saaita na tama raa hakaatoa roo kuttae iaho, Jisas ku haere ite rum

te tamariki hine raa, tena Aia ki ttaohi te rima te tamariki raa, tena te tamariki hine raa ku mahike i aruna.

²⁶ Tena te rono raa ku paa na kina roo hakaatoa i te henua raa.

Jisas e tokonaki tokorua na taanata e sseni

²⁷ Jisas ku tiaki te kina raa no haere, tena tokorua na taanata karemata sseni ku tauttari Aia. Tokorua e kakanna ake ma, “Tamariki Devit, hai aroha mai maaua!”

²⁸ Te saaita Jisas ni haere no uru ihare, tokorua na taanata karemata sseni raa ku oo ake iaa Jisas, tena Aia ki vahiri ake tokorua raa, “Koorua e hakattina pera ma Anau elavaa te tokonaki koorua?”

Kito tokorua raa ki meake, “Noo, TeAriki!”

²⁹ Tena Jisas ki ttaohi na karemata tokorua raa, tena ki meake, “Hea koorua e hakattina raa e me ki kapihi atu!”

³⁰ Tokorua raa ku mee no kkite, tena Jisas ki tattara hakamataku ake tokorua raa ma, “Auu se tattara ake hoki ni tama!”

³¹ Emeia tokorua raa e oo koi no paa te rono Jisas raa i na kina roo hakaatoa i te henua raa.

Jisas e tokonaki te tama maihu puni

³² Tokorua na taanata raa ku oo, tena e isi na tama e kou ake te tama se lavaa te tattara, mai-taname aia e isi te tipua e tau i roto aia.

³³ Emeia te saaita te tipua raa ni hakaise ria no tere i taha, te tama raa ku kaamata no tattara, tena na tama raa hakaatoa ku mahharo. Tena na tama raa ki tattara ma, “Maatou ni se hai mee roo peenei ni kkite i roto Israel.”

³⁴ Emeia na Farisi raa e tattara ma, “Teena ko te tipua hakamaatua raa e kou ake na mahi Jisas ki hakaise na tipua raa i taha.”

Jisas e aroha te kanohenua

³⁵ Jisas e haere hakatike na matakaina e llahi ia ma na matakaina pammee raa. Aia e akoako i roto na hare lotu na Jiu raa, tena ki takutaku ake te Rono Tauareka i te vahi te Hakamaatua ana i te Vaelani raa, tena ki tokonaki na tama hakaatoa e lavvea na maahana raa no taualleka.

³⁶ Te saaita Aia nikite te kanohenua raa, Aia ku aroha roo i na tama raa, maitaname na tama raa e tammaki te mannatu, ia e hahaere vvare koi, e ssau pera ma na sipsip se hai tama e rorohi.

³⁷ Kito Jisas ki meake na disaipol Aia raa, “Na hua e me ki haki raa e tammaki roo, e meia na tama e me ki haki na hua raa e moisi.

³⁸ Lotu ake te Tama hakamaatua te huata raa kikauna tammaki na tama ki oo no haki na hua raa.”

10

Jisas e hirihiri sanahuru ma rua na aposol (Mak 3.13–19; Luk 6.12–16)

¹ Jisas e kanna ake sanahuru ma rua na aposol Aia raa ki hakkutu ake, tena Aia ki kou ake na mahi na tama raa ki tokonaki na tama e lavvea na maahana roo hakaatoa.

² Aanei na inoa na aposol sanahuru ma rua nei: tama kaamata Saimon, (ehui hoki ma ko Pita raa), tena Andru te taina aia raa; Jems ia ma te taina aia raa Jon, na tama Sebedi raa;

³ Filip, tena Bartolomyu; Tomas, tena Matiu, te tama e aoao na takis raa; Jems te tamariki Alfius raa, tena Tadius;

⁴ tena Saimon, tetama i roto te kuturana na tama se hihai ma Rom ki rorohi Israel raa, tena Judas Iskariot, te tama e me ki hakari ake Jisas i na tama hakamattua raa.

*Jisas e kauna sanahuru ma rua na aposol
(Mak 6.7-13; Luk 9.1-6)*

⁵ Jisas e kauna ria te sanahuru ma rua na aposol raa ma na tattara nei: “Auu se oo i na henua na tama seai ma ni Jiu raa, ia se oo hoki i na matakaina i roto Samaria raa.

⁶ Emeia oo i na kanohenua Israel tera kullano pera ma ni sipsip raa.

⁷ Oo no takutaku atu pera ma, ‘Te Hakamaatua ana i te Vaelani raa ku taapiri mai!’

⁸ Tokonaki na tama lavvea raa, tena ku hakaora na tama ku mmate raa, tena ku tokonaki na tama e kaina te manumanu haeo raa ki taualleka, tena ku hakaise na tipua sakkino raa itaha. Kootou ku oti te too marino na mee, tena auu se mannatu ma ki too ni sui.

⁹ Auu se too ni gol, siliva, ia ni sileni no ppono i roto na muri kopu kootou raa.

¹⁰ Auu se hahaere ma na muri kopu na tama e kainonno raa te saaita kootou e oo, ia se too hoki teeraa kaukahu, na taka ia ma helaakau hahaere, maitaname na tama e tau te kou ake ni aa na tama hehekau raa e hihhai.

¹¹ “Te saaita kootou e ttae he matakaina, tena oo i roto te matakaina naa no sесеe he tama tera e hihai ki too kootou, tena kootou ku nnoho ma

te tama naa ki tae roo te saaita kootou ku tiaki te matakaina naa.

¹² Te saaita kootou e oo i roto he hare, kootou ku meake ma, 'Te tauareka ki nnoho ma kootou.'

¹³ Kame na tama te hare naa etoo hakaraoi kootou, tena tiaki te tauareka kootou raa ki nnoho ma na tama naa; e meia kame na tama te hare naa e haeo kootou, tena kootou kutoo muri te tauareka kootou raa.

¹⁴ Tena kame he hare, ia he matakaina se hihhai kitoo, ia ki hakallono kootou, tena tiaki te matakaina naa, tena kuttahi na kkere e mmau na tapuvae kootou raa i taha.

¹⁵ Anau e meatu te hakamaoni pera ma i te Aho Hakatonutonuraa, Te Atua e me ki huri ake te aroha e rahiroo i na tama i Sodom laua ma Gomoraraa, ia seai ma na tama te matakaina naa!

*Na hakalono lihu koi oo mai
(Mak 13.9-13; Luk 21.12-17)*

¹⁶ "Hakallono! Anau e kauna kootou pera ma ni sipsip ki oo i na manu kai ttama raa. Kootou ki hakamattonu pera ma na laponu, ia laumarie pera ma na rupe.

¹⁷ Lollohi hakamattonu maitaname eisi na tama e me ki hakapiki kootou, tena kutoo kootou no kkave i te kot, tena na tama naa e me ki riki kootou vaa roto na hare lotu na Jiu raa.

¹⁸ Kootou e me kittuu imua na tama hakamattua ia ma na tuku ki hakatonutonuria e mee kootou e tauttari Anau, tena te saaita naa kootou ku takutaku atu te Rono Tauareka raa i na tama naa ia ma na tama seai ma ni Jiu raa.

¹⁹ Te saaita na tama e ppono kootou i te kot, tena auu se mattaku ma niaa kootou e me

ki tattara ia ma kootou e me ki tattara peehee; e mee te saaita kootou ku tuu i te kot raa, kootou e me ki illoa roo te tattara na tattara hakaatoa.

²⁰ Maitaname na tattara kootou e me ki tattara raa seai ma ni tattara kootou; aanaa ni tattara TeAnana Tapu te Tamana kootou raa e kou atu kootou ki tattara.

²¹ “E isi na tama e me ki kou ake na taina laatou raa ki taai a ria ki mmate, tena na tamana na tamalliki raa e me ki mee pera hoki i na tamalliki laatou raa, tena na tamalliki raa e me ki huri sara ake na maatua laatou raa no kou ake ki taai a ria ki mmate.

²² Na tama hakaatoa e me ki hao ma kootou e mee kootou e tauttari Anau. Emeia na tama e ttuu mmou no ttae te hakaoti raa e me ki ora.

²³ Kame he matakaina e kou atu na hakalono llihu i kootou, tena huro i teeraa matakaina. Anau e meatu te hakamaoni pera ma kootou se lavaa te hakaotiti na hehekau kootou i roto na matakaina Israel raa hakaatoa i mua te Tamariki te Tama nei e hamai.

²⁴ “Se isi te tamariki skul e raka i aruna te tisa aia, ia seisi te tama hehekau e hakanaani u i aruna te tama hakamaatua aia raa.

²⁵ Emeia te tamariki skul raa e lavaa te ttae te kooina te tisa aia raa, tena te tama hehekau raa e lavaa hoki. Kame Belsebul e hakamaatua i roto he hareakina, tena na tama i roto te hareakina naa e me ki hui na inoa e sakkino roo!

Se mattaku alaa tama
(Luk 12.2-7)

²⁶ “Ia tena auu se mattaku na tama. Na mee e huuna ria raa e me kilaavea ria, tena na tama e me ki illoa na mee hakaatoa na tama e hai amuni raa.

27 Na mee Anau e tattara hemuu atu i kootou raa, kootou ku tattara ake ki illoa na tama hakaatoa, tena na mee Anau e tattara hemuu atu i roto na hare kootou raa, kootou kittuu i aruna na tauhuhu na hare raa no tattara ake na tama.

28 Auu se mattaku na tama tera e lavaa te taa koi te tinotama raa, tena ku se lavaa hoki te taa na anana kootou raa; emeia kootou ki mattaku TeAtua, te Tama e lavaa te taa no ppehi na tinotama ia ma na anana kootou raa i te kina te ahi raa.

29 Kootou e illoa ma te sileni hokotahi e lavaa te sui erua na rupe? Te Tamana kootou raa e rorohi hakaraoi roo na manuraa, tena kame TeAtua e hihai, tena se lavaa he rupe eme ki mate.

30 Tena i te vahi kootou, na rouru kootou raa hakaatoa ku oti te ppauria.

31 Ia tena auu se mattaku, TeAtua e maanatu mahi roo i kootou, e raka i aruna ma na rupe raa.

E hainataa roo te tautari Jisas

(Luk 12.8-9)

32 “Na tama e tattara imua na karemata na tama hakaatoa ma laatou nitama Anauraa; Anau eme kippena peeraa hoki i na tama naa i mua na karemata te Tamana Anau i te vaelani raa.

33 Emeia na tama e tattara imua na tama ma laatou se hihhai Anauraa; Anau eme kippena peeraa hoki imua te Tamana Anau i te vaelani raa.

Te noho laoi ia ma te haeo

(Luk 12.51-53; 14.26-27)

34 “Auu semannatu ma Anau e hamai ma ki kou atu te noho laoi. Seai, Anau se hamai ma ki kou atu te noho laoi, e meia Anau e hamai ki vaevae kootou ma te paraamoa.

35 Anau e hamai ki mee na tamalliki taanata raa ki nonnoho haeo ma na tamana laatou raa, tena na tamalliki hine raa ki nonnoho haeo ma na tinna laatou raa, tena na tama hhine raa ku nonnoho haeo ma na hinaona hhine laatou raa;

36 Na tama roo e me ki kiri lloto kootou raa ko na tama koi i roto te manava kootou raa.

37 “Na tama elaoi mahiroo na maatua laatou eraka ma telaoi laatou i Anau raa setau te mee pera ma ni disaipol Anau, tena na tama elaoi na tamalliki laatou e raka ma telaoi laatou i Anau raa se tau te mee pera ma ni disaipol Anau.

38 Na tama se hakapiri na kros laatou raa no tauttari mai na tapuvae Anau raa se tau te mee pera ma ni disaipol Anau.

39 Na tama e mannako na ora laatou raa se lavaa te too te ora hakamaoni, e meia na tama se mannako na ora laatou no tauttari Anau raa e me ki too te ora hakamaoni.

*Na hoki
(Mak 9.41)*

40 “Tetama etoo hakaraoi kootou raa etoo hakaraoi hoki Anau, tena tetama etoo hakaraoi Anau raa etoo hakaraoi hoki te Tama ni kauna ria mai Anau raa.

41 Te tama etoo hakaraoi na profet TeAtua raa e me ki too hoki na tuhana na profet raa, e mee aia eiroa ma na tama raa ni profet TeAtua. Tena te tama etoo hakaraoi te tama tauareka raa e me ki too te tuhana na tama taualleka raa e me

ki tooraa, e mee aia eiroa ma teeraa he tama tauareka, tena ki too hakaraoi tama raa.

⁴² Kootou ki illoa pera ma te tama e kou ake te vai ki unu he tama na tama e tauttari Anau raa e me ki too hetuhana, e mee aia eiroa ma te tama raa he tama e tautari Anau, tena aia ki kou ake te vai ki unu tama raa.”

11

Jon Baptis ma na disaipol aia

(Luk 7.18–35)

¹ Te saaita Jisas ni tattara ake na disaipol Aia raa no oti, Aia ku tiaki te kina raa ma ki haere no akoako, tena ki takutaku i roto na matakaina tappiri ake i te kina raa.

² Jon e noho i roto te hare karapusi raa te saaita naa no rono na mee Krai ni ppena raa, tena aia ki kauna na disaipol aia raa ki oo no vahiri ake Tama raa.

³ Tena na tama raa ki oo no vahiri ake ma, “Mee mai ki illoa maatou, Akoe ko te tama Jon e tattara ma e me ki hamai raa, ma maatou e me ki hakattari teeraa tama hoki?”

⁴ Kito Jisas ki meake, “Vakkai no tattara ake Jon na mee kootou e llono ia ma na mee kootou e kkite raa:

⁵ na tama e sseni raa ku kkite, na tama na vae e mmate raa ku hahaere, na tinotama na tama e kaina te manumanu haeo raa ku taualleka, na tama e tturi raa ku llono, na tama e mmate raa ku ora muri, tena na tama e tutuu haeo raa ku llono te Rono Tauareka raa.

⁶ Na tama se mamannatu tammaki i Anau raa e me ki hakattapu ria!”

7 Te saaita na disaipol Jon raa ni oo, tena Jisas ku tattara ake te kanohenua raa i te vahi Jon, "Te saaita kootou ni oo iaa Jon i te kina e tuu mahoaraa, hea kootou ni mannatu ma kootou e me kikkite raa? He veve eino atu peeraa i te auna te matani raa e maairi mai? Seai!

8 Hea kootou ni oo ma ki oo no mmata raa? He tama e uru na hekau e sui mmaha? Seai hoki! Na tama e uru na hekau e sui mmaha raa e nnoho i roto na hare na tuku.

9 Mee mai ki rono Anau! Hea kootou ni oo ma ki oo no mmata raa? He profet? Noo, e meia te profet nei seai ma he profet vare.

10 Maitaname Jon ko tetama te Launiu Tapurara e tattara ma, "Te Atua e mee mai ma, "Anau e me ki kauna te profet Anau raa ki haere i mua Akoe no tanattana te mateara Akoe raa." "

11 "Anau e meatu te hakamaoni pera ma Jon e hakanaaniuroo i aruna na tama hakaatoa tera ni nnoho i roto te maarama nei raa. Emeia te Tama hakaoti i te Hakamaatua ana i te Vaelani raa e hakanaaniuroo i aruna Jon.

12 "Kaamata te saaita Jon ni takutaku na tattara aia raa haere no tae te aho nei, te Hakamaatua ana i te Vaelani raa e hakalono lihuuroo i na mahi na tama tera e hihhai ki hakamattua i te Hakamaatua ana raa.

13 Imuaro hamai no tae te saaita Jon raa, na profet ia ma na Tuua Moses raa e tattara mai i te vahi te Hakamaatua ana i te Vaelani raa;

14 tena kame kootou e hihhai ki hakattina na tattara na tamaraa, tena Jon ko Elaija koi, e mee te hamai aia raa e mmahu i roto te Launiu Tapu.

15 Tena hakallono, kame kootou e isi na katarina!

16 “Kaa he mee peehee Anau elavaa te tattara atu tera e hakanatahi ma na tama ite aho nei raa? Natamaraa essau pera ma ni tamalliki tera e nohonoho i na kina na maket. Na tama raa e nnoho no vavaa ake alaa tama ma,

17 ‘Maatou e hakattani na rue roo taualleka, e meia kootou sehihahi killue! Tena maatou e huhua na rue hakaalloha, e meia kootou settani.’

18 Te saaita Jon ni hamai raa, aia e hakamaatapu ki se kai na kai, ia ki se unu na wain, tena na tama hakaatoa e tattara ma, ‘Tama raa e isi te tipua sakkino i roto aia!’

19 Tena te saaita te Tamariki te Tama nei ni hamai raa, te Tama raa e kai, ia e unu na wain, tena na tama hakaatoa ku tattara ma, ‘Kira ake te Tama nei! Teenei he tama kaikai vvere ia ma he tama unu roo, tena Aia essoalaoi roo ma na tama aoao natakis ia ma na tama hai ssara raa!’ Te atamai Te Atua raa ku huri mai no hakamaoni i na mee taatou e kkite raa.”

*Na matakaina tera se hakattina
(Luk 10.13-15)*

20 Na tama na matakaina Jisas nippena tamaki na mirakol raa selavaa roo tettike itaha ma na hai sara laatou raa, tena Aia ki hai ake roo na tama na matakaina raa.

21 “Kootou na tama i Korasin raa e me ki haeroo! Kootou hoki na tama i Betsaida raa e me ki haeroo! Peeraa Anau kippena na mirakol Anau nippena i roto na matakaina kootou raa i Taia laua ma Saidon, na tama na matakaina naa ko na ammuhi avare na rehu

no ppari, ki huriake pera ma laatou kuttike i taha ma na hai sara laatou raa.

²² Anau e meatu te hakamaoni pera ma te Aho te Hakatonutonu raa, te aroha TeAtua i na tama i Taia laaua ma Saidon raa e me kirakaroo i aruna kootou.

²³ Emeia, kootou na tama i Kaperneam raa! Eaa, kootou e hihhai kissau kootou hokkootou i te vaelani? Kootou e me kilettuarua i te kina te ahi raa! Ia peeraa na mirakol Anau ni ppena i roto te matakaina kootou raa kippena i roto Sodom; peeraa te matakaina naa te aho nei koi nnoho koi!

²⁴ Kootou ki illoa pera ma i te Aho te Hakatonutonu raa, te aroha TeAtua i na tama i Sodom raa e me ki raka i aruna kootou!”

*Oo mai Anau no hamalollo
(Luk 10.21-22)*

²⁵ Te saaita naa Jisas kutattara ma, “Tamana, TeAtua i te vaelani ia ma te maarama nei! Anau e hakammaha Akoe, e mee Akoe e hakariake na tama se illoa raa na mee Akoe ni huu ki se illoa na tama e atamai ia ma na tama mattonu raa.

²⁶ Hakamaoni Tamana, Akoe e hihai roo ma na mee raa ki kapihi mai peenei.

²⁷ “Te Tamana Anau raa e kou mai Anau na mee roo hakaatoa. Se hai tama hoki e iroa te Tamariki te Tama nei, te Tamana koi Hokoia e iroa, ia se hai tama e iroa te Tamana, te Tamariki Aia raa koi ia ma na tama te Tamariki raa ni hirihiri ki hakari na tattara Aia raa koi e illoa.

²⁸ “Oo mai Anau, kootou na tama hakaatoa tera ku naenna e te amoamo na mee e mmaha raa, Anau e me ki kou atu te hamalollo.

²⁹ Too na tiputipu Anau raa i roto kootou ki illoa kootou Anau, maitaname te anana Anau raa elaumarie, ia epasemmu, tena kootou eme ki kkite te hamalollo hakamaoni.

³⁰ Maitaname namee Anau e tattara atu kootou raa etaualleka, tena hea Anau eme ki kou atu raa e mamahua roo.”

12

Jisas ko TeAriki te Sabat

(Mak 2.23–28; Luk 6.1–5)

¹ Tena kioti Jisas ma na disaipol Aia raa ku oo vaa roto te paupaku na wit raa i te aho te Sabat. Na disaipol Aia raa ku hikkai, tena laatou ki kotikoti na hua na wit raa no kkai.

² Te saaita na Farisi raa ni kkite na disaipol raa e kotikoti na hua raa, na tama raa ku meake Jisas ma, “Kira ake, te mee naa e sara ma na disaipol Akoe raa ki kotikoti na hua raa i te Sabat!”

³ Kito Jisas ki meake, “Kootou ni se ppau hea Devit ni ppena te saaita aia ma na tama e tauttari aia raa ni hikkai?”

⁴ Devit ni haere i roto te Hare Tapu TeAtua raa, tena aia ma na tama tauttari aia raa ni kkai na haraoa e ttapu na maatua raa ni hoki ake TeAtua raa; niaina roo ma na tuaa raa e ppui na tama vare te kkai. Na maatua raa koi e lavaa te kkai na haraoa raa.

⁵ “Eaa kootou ni se ppau hoki i roto na tuaa Moses pera ma na maatua i roto te Hare Tapu raa e sseu na tuaa i te aho te Sabat raa i na aho e ttapu hakaatoa, e meia na tama raa se ssara raea?”

⁶ Anau e meatu pera ma se hai mee i te kina nei e hakanaaniu i aruna te Hare Tapu raa.

⁷ Te Launiu Tapu e mee mai ma, ‘Anau e hihai koi telaoui, seai ma na hoki na manu.’ Kame kootou e illoa hakamaoni roo te hakataakoto nei, tena kootou selavaa hoki te haru na haeo na tama se isi na sara raa;

⁸ maitaname te Tamariki te Tama nei ko TeAriki te Sabat.”

Te tama te rima e mate
(Mak 3.1-6; Luk 6.6-11)

⁹ Tena Jisas kutiaki te kina raa no haere i te hare lotu na Jiu raa,

¹⁰ tena eisi tetama terima e mate enoho i te kina raa. Eisi na tama e hihhai kikkite Jisas eppena namee essara, kito na tama raa ki vahiri ake ma, “Na tuua te Sabat raa e ppui taatou ki tokonaki na tama ki taualleka?”

¹¹ Tena Jisas ki meake, “Kame he tama kootou e isi te sipsip e tteiho i roto te rua i te aho te Sabat, akoe kame se hhuti ake te manu raa i aruna?”

¹² Tena te ora tetama e hakanaaniu i aruna te sipsip! Ia tena na Tuua taatou raa e hakattana hoki taatou ki tokonaki te tama i te Sabat.”

¹³ Kito Jisas ki meake tetama te rima e mate raa, “Ssora te rima akoe.”

Tena te tama raa ki ssora te rima aia raa, tena te rima raa kutauareka kussau hoki pera ma teeraa rima.

¹⁴ Kito na Farisi raa ki oo no hakatonutonu na tattara ma ki taa Jisas ki mate.

Jisas ko te Tama Hehekau TeAtua e hirihiri

¹⁵ Jisas e rono na hakataakoto na tama raa ma kitaa Aia kimateraa, tena Aia kihaere itaha ma te kina raa, tena hekanohenua e rahi roo

ku tauttari Aia. Aia e tokonaki na tama hakaatoa e lavvea raa no taualleka,

¹⁶ tena ki tattara ake na tama raa ki se tattara ake alaa tama i te vahi Aia.

¹⁷ Aia eppena peenei ma ki hakamaoni hea TeAtua nitattara ake profet Aisaia ma ki tattara mai taatou ma:

¹⁸ “Teenei te Tama Hehekau Anau tera Anau ni hirihiri,

te Tama tera Anau e laoi, ia e hihia roo.

Anau e me ki kou ake TeAnana Tapu Anau raa ki noho i roto Aia,

tena Aia e me ki tattara atu i te hakatonutonu Anau na tama raa ki llono na henua hakaatoa.

¹⁹ Tama raa se lavaa te hakatautau ia ma ki vavaa, ia Tama raa se lavaa te tuu no tattara hakamaroa i na kina na mateara.

²⁰ Tama raa se lavaa te peesia na tama na hakattina laatou e matanaenna raa i taha,

ia se lavaa te taa mate na hakattina na tama raa ki mmate hua,

ki tae roo te saaita Aia e hamai no kou mai na tiputipu te ora hakamaoni raa.

²¹ Tena na tama hakaatoa e me ki tuku na hakattina laatou raa i Tama raa.”

Jisas ia ma Belsebul

(Mak 3.20-30; Luk 11.14-23)

²² Tena na tama raa ki kou ake te tama e ssei, ia e se lavaa hoki te tattara, e mee aia e isi te tipua e tau i roto aia. Jisas e tokonaki te tama raa no lavaa te tattara, ia no lavaa hoki te kite.

²³ Te kanohenua raa ku mahharo roo i na mee Jisas eppena raa. Tena na tama raa ki vahihhiri ma, “Eaa, teenei ko te mokopuna Devit raa koi?”

24 Na Farisi raa e llono na tattara raa, tena na tama raa ki meake ma, “Te Tama naa e lavaa koi te hakaise na tipua raa e mee Belsebul e kou ake na mahi Aia ki ppena na mee raa.”

25 Jisas e iroa na hakataakoto na tama raa, tena Aia ki meake, “Kame he henua e motumotu i na kuturana no ppuhu hokolaatou, te henua naa se lavaa tetuu roroa. Tena kame he matakaina, seai naa he hai maatua e vaevae i na kuturana no ppuhu hokolaatou, tena na tama naa e me ki nnoho maseuseu hoki.

26 Tena kame he kuturana i roto te nohorana Satan raa e ppuhu hokolaatou, te mee naa e huri ake pera ma te nohorana naa ku motumotu i na kuturana, tena te nohorana naa se roroa ku maseu.

27 Kootou e tattara ma Belsebul e kou mai na mahi Anau ki hakaise na tipua raa itaha. Ia tena koai tetama e kou ake na mahi na tama tauttari kootou raa ki hakaise na tipua raa itaha? Na tama koi e tauttari kootou raa e me ki huri atu pera ma kootou e ssara!

28 Kootou e ssara, teenaa seai ma ko Belsebul, e meia Te Anana Tapu Te Atua raa e kou mai na mahi Anau ki hakaise na tipua raa itaha. Tena te mee nei e hakamaoni pera ma te Hakamaatua ana i te Vaelani raa ku tae mai no nnoho ma kootou.

29 “Se hai tama e lavaa tesaa nou ru i roto te hare tetama e ivi raa no too na hekau te tama raa, e meia kame aia e hihai, aia ku hai hai te tama raa i mua, tena aia ku lavaa te uru i hare no too hea aia e hihai raa.

30 “Kame he tama setuu i te vahi Anau, te tama naa e hakataukaa ma Anau; te tama

se tokonaki Anau ki hakkutu mai raa e hakatui na tama raa i taha ma Anau.

³¹ Teenei te hakataakoto Anau e tattara atu kootou raa: ni haisara, ia nitattara sakkino peehee na tama e pehipehi i te vahi TeAtua raa e lavaa koi te ssirihia; e meia na tattara sakkino te tama e ppehi i TeAnana Tapuraa selavaa roo te ssirihia.

³² Te tama e mee na tattara sakkino i te vahi te Tamariki te Tama nei e lavaa te ssirihia; e meia na tattara sakkino te tama e mee i TeAnana Tapuraa e me kimmoe tahi roo selavaa te ssirihia.

*Tiputipu te laakau ia ma na hua aia
(Luk 6.43-45)*

³³ “Kame akoe e hihai na hua taualleka, tena akoe ki isi te laakau e homohomo tauareka; kame akoe e isi te laakau e homohomo haeo, tena akoe e me kiisi na hua haeo. Taatou e lavaa te illoa i na laakau raa e mee na hua laatou e hua raa.

³⁴ Kootou nilapono, kootou e lavaa peehee te tattara na tattara taualleka te saaita kootou e haisara? E mee te maihu raa e tattara iho na mee e kkapu i roto te hatu manava raa.

³⁵ Na tama taualleka raa e hurimai na mee taualleka i roto na hatu manava laatou raa, tena na tama haeo raa e huri na mee sakkino i roto na hatu manava laatou raa.

³⁶ “Kootou ki illoa pera ma te Aho Hakatonu-tonu raa, kootou e me ki hakarikari na tattara sakkino hakaatoa roo kootou ni pehipehi raa.

³⁷ Na tattara akoe raa e me ki hakatonu-tonu akoe, ki huriatu ma akoe etonu; ma akoe e haisara.”

Na Farisira e meake Jisas ki huri ake he mirakol

(Mak 8.11-12; Luk 11.29-32)

³⁸ Tena eisi natama poroporo natuaa ia ma na Farisi e meake ma, “Rabai, maatou e hihhai ki krite Akoe e pena he mirakol.”

³⁹ Kito Jisas ki meake, “Na tama te aho nei raa ni tama sakkino, ia ni tama se hakattina!” Kootou e mee mai ma ki huri atu he mirakol? Selavaa! Te mirakol hokotahi Anau e me ki huri atu raa ko te mirakol profet Jona.

⁴⁰ Essau hoki pera ma Jona enoho etoru na aho ia ma e toru na poo i roto te manava te ika e rahiroo, tena te Tamariki te Tama nei e me ki moe e toru na aho ia ma e toru na poo i te kava.

⁴¹ Te saaita te Aho Hakatonutonu raa, na tama i Ninive raa e me kittuu iaruna noppau atu na haisara kootou raa, maitaname na tama raa nittike itaha ma na haisara laatou raa te saaita laatou nillono na tattara Jona raa, tena Anau e meatu, eisi te mee itekina nei e hakanaaniuroo iaruna Jona!

⁴² “Te saaita te Aho Hakatonutonu raa, te avana tetuku i Sebaraa e me kituu iaruna noppau atu na haisara kootou raa, maitaname aia ni horau mairoo ite henua aia emmao raa ma kihakarono na akoako te atamai te Tuku Solomon raa, tena Anau e meatu pera ma eisi te mee itekina nei e hakanaaniuroo iaruna Solomon!

Na tipua ku vakkai

(Luk 11.24-26)

⁴³ “Kame he tipua e haere itaha ma he tama, te tipua naa e me ki haere vaa roto na kina

pakuppaku na henua raa no sесеe he kina ki hamaroroo. Emeia kame aia seisi te kina e lave,

⁴⁴ tena aia e me kitattara hokoia ma, ‘Anau e me ki vaakai muri te hare anau raa.’ Tena aia e me ki vaakai no kite pera ma te hare raa ku tuu vare, ia ku atea, tena ku oti te tukutuku hakaraoi.

⁴⁵ Tena te tipua raa e me ki haere no hakattaki ake e hitu hoki na tipua e sakkino roo iaruna aia ma kioo laatou no noho i roto te tama naa. Te saaita na tipua raa ku noho roo hakaatoa, tena te tama naa e me ki haeroo iaruna ma te kaamata raa. Teenei hea e me ki kapihi ake i na tama sakkino i te aho nei.”

*Na taina Jisas raa ia ma te tinna laatou
(Mak 3.31–35; Luk 8.19–21)*

⁴⁶ Jisas koi tattara ake koi na tama raa te saaita te tinna ia ma na taina Aia raa ni ttae ake i te kina raa. Na tama raa e ttuu i aho, tena ki meake na tama raa ma laatou e hihhai ki tattara ma Jisas.

⁴⁷ Kito na tama e ttuu i te kina raa ki meake Jisas ma, “Kira ake, te tinna ia ma na taina Akoe raa e ttuu i aho, tena na tama raa e hihhai ki tattara kootou.”

⁴⁸ Tena Jisas ki meake, “Koai te tinna Anau? Koai na taina Anau?”

⁴⁹ Kito Jisas ki hakassii ake na disaipol Aia raa, tena ki meake, “Kira ake! Na disaipol raa ko te tinna ia ma na taina Anau!

⁵⁰ Tena te tama tera e tautari na tiputipu te Tamana Anau i te vaelani raa, he taina, he kave, ia he tinna Anau.”

13

Tattara hurihuri i te tama e ttori na hua (Mak 4.1-9; Luk 8.4-8)

¹ Te aho naa koi Jisas kutiaki te hare naa no haere itai, tena Aia ki noho i te kina raa no akoako ake na tama raa.

² Te kanohenua e kkuu ake i te kina raa e rahiroo, tena Aia kikake no noho i roto te manau raa, e meia te kanohenua raa e ttuu i te taunatai.

³ Jisas e tattara ake ina tattara hurihuri ki akoako ake tammaki na mee i na tama raa.

“Hakallono! Teeraa hetama e haere ttori na hua na wit.

⁴ Te saaita aia ni haere maka na hua raa i roto te paupaku raa, tena alaa hua e maoha iaruna na mateara, tena na manu raa ku llee iho no kkai na hua raa.

⁵ Alaa hua e maoha iaruna na kina e hatu, ia te kerekere i te kina raa e patake roo. Na hua raa se roroa ku h homo e mee te kerekere raa e patake.

⁶ Emeia te saaita telaa raa ni hopo ake, tena telaa raa kuttuni na hua raa, e mee na patiaka na hua raa se uru roo iraro, tena na hua raa se roroa ku mmate.

⁷ Alaa hua e maoha i roto natiare, tena na tiare raa e h homo no uhi na hua raa.

⁸ Emeia alaa hua e maoha i te kina na kerekere taualleka, tena na hua raa ku h homo no h hua na hua, alaa laakau e ttae huitarau na hua, alaa laakau e ttae tipu ono, tena alaa laakau e ttae tipu toru na hua.”

⁹ Tena Jisas ki hakaoti ake ma, “Hakallono, kame kootou e isi na katarina.”

*Te hakataakoto te tattara hurihuri
(Mak 4.10-12; Luk 8.9-10)*

¹⁰ Tena na disaipol raa ki oo ake no vahiri ake Jisas ma, “Aiea te saaita Akoe e tattara ake na tama raa, Akoe e tattara na tattara hurihuri raea?”

¹¹ Kito Jisas ki meake, “Te Atua ku oti te kou atu te atamai na mee i roto te Hakamaatua ana i te Vaelani tera e huuna ria raa, e meia Te Atua se kou ake te atamai raa i na tama.

¹² Maitaname na tama tera e isi na illoa laatou raa, Te Atua e me ki hakanuu na illoa na tama raa killahi roo, e meia na tama se isi na illoa raa, Te Atua e me ki ssau na illoa na tama raa i taha, niaina ma na illoa na tama raa e pamme.

¹³ Te hakataakoto Anau e tattara ake na tama raa i na tattara hurihuri raa e mee na tama raa e kirakira, e meia laatou sekkite, tena na tama raa e halollono, e meia na tama raa sellono, ia se hai mee e illoa.

¹⁴ Ia tena na tattara Te Atua tera profet Aisaia ni tattara mai raa ku kkati ma na tama nei:
‘Na tama nei e me ki halollono koi no halollono e meia laatou se lavaa te illoa;
na tama nei e me ki matamata koi no matamata, e meia laatou se lavaa te kkite,

¹⁵ e mee na kapuroro laatou raa ennahe roo te illoa,

ia na katarina laatou raa e tturi,
tena na karemata laatou raa e ppuni.

Te Atua e mee ma peeraa na karemata na tama naa ki kkite,

ia na katarina laatou raa ki llono,
ia hoki na kapuroro laatou raa ki mallama,
na tama naa e lavaa koi te tauttari Aia,

tena Aia ku tokonaki na tama naa ki taualleka.'

¹⁶ Tena kootou iaa, TeAtua ku oti te hakatapu kootou! Na karemata kootou raa kukkite, tena na katarina kootou raa ku llono.

¹⁷ Anau e meatu te hakamaoni, tammaki na profet ia ma na tama e tauttari TeAtua e hihhai roo kikkite na mee kootou ekkite raa, e meia laatou se lavaa tekkite, tena na tama naa e hihhai hoki ki llono na mee kootou e llono raa, e meia na tama naa se lavaa te llono.

Te hakataakoto te tattara hurihuri te tama e haere lletu na hua

(Mak 4.13-20; Luk 8.11-15)

¹⁸ "Hakallono, tena ku mee ki illoa kootou te hakataakoto te tattara hurihuri te tama e haere lletu na hua raa.

¹⁹ Na tama e llono na tattara i te vahi te Hakamaatua ana i te Vaelani raa, e meia laatou se illoa na tattara raa, na tama naa e ssau pera ma na hua e maoha i aruna te mateara raa, tena Satan ki haere ake no ssoro na tattara TeAtua raa i taha ma na hatu manava na tama naa.

²⁰ Na hua e maoha i te kina e hatu raa, e ttuu ma na tama e hihhia no too na tattara TeAtua raa te saaita koi laatou ni llono na tattara raa.

²¹ Emeia na tattara raa se mmoe tahi i roto na hatu manava na tama naa, ia se mmoe ro-roa hoki. Tena te saaita na hainattaa ia ma na hakalono llihu kuttiri na tama raa e mee laatou e tauttari Anau, tena na tama naa ku tiaki hua koi na tattara raa.

²² Na hua e maoha i te kina na tiare raa e ttuu ma na tama e llono na tattara TeAtua raa, e meia na tama raa e mamannatu tammaki na ora i te maarama nei raa, ia te mannako laatou

na mee taualleka raa e uhi na tattara TeAtua raa, tena na tama naa ku se hhua na hua.

²³ Tena na hua e hhomo ite kina na kerekere taualleka raa e ttuu ma na tama ellono, ia e illoa hoki na tattara TeAtua raa: na tama naa e me kippena tammaki na tiputipu taualleka, e ssau pera ma na hua e hhomo ite kerekere tauareka no hhua huitarau, tipu ono ia ma tipu toru na hua raa.”

Tattara hurihuri na veve sakkino

²⁴ Jisas e tattara ake na tama raa teeraa tattara hurihuri hoki: te Hakamaatua ana ite Vaelani raa e tipu peenei. He tama e ttori na hua taualleka i roto te paupaku aia.

²⁵ Ia he poo hokotahi te saaita na tama hakaatoa ku mmoe, tena he tama manava haeo ite tama raa kue haere ake no ttori na veve haeo raa ite kina na wit e hhomo raa, tena ki haere.

²⁶ Te saaita na wit raa ku homo no hhua, na veve sakkino raa hoki ku homo.

²⁷ “Te tama hehekau raa e haere no meake te tama raa ma, ‘Tama hakamaatua, akoe ni ttori na hua taualleka i roto te paupaku akoe raa, kaa na veve sakkino raa e oo mai i hee?’

²⁸ Tena te tama hakamaatua raa ki meake, ‘E isi na tama manava sakkino e ttori na veve naa.’ Kito na tama raa ki meake, ‘Ako e hihai ma maatou ki oo no haere uhu na veve raa i taha?’

²⁹ Tena te tama hakamaatua raa ki meake, ‘Seai, kaa oti kootou ku haere uhu na veve raa, tena ku uhu hoki ma na wit raa.

³⁰ Tiaki na wit ia ma na veve raa ki hhomo hakaatoa ki taeroo te saaita taatou e haki na hua raa. Tena Anau e me ki meake na tama e haki na hua raa ki haere uhu na veve raa i mua,

tena ku nonoa na veve raa i na sai no ttuni, tena ki oti na tama raa ku haere haki na hua na wit raa no hakatau i roto te hare anau raa.’”

Tattara hurihuri te hua paamee
(Mak 4.30-32; Luk 13.18-19)

³¹ Tena Jisas ki tattara ake na tama raa teeraa tattara hurihuri hoki: “Te Hakamaatua ana i te Vaelani raa e tipu peenei. He tama e too te hua te mastet raa no ttoro i roto te paupaku aia raa.

³² Te hua naa ko te hua roo e paamee hokoia i na hua hakaatoa, e meia te saaita aia e homo, telaakau raa e me kirahiroo i aruna nalaakau hakaatoa, telaakau naa e me ki homo no matua, tena na manu raa ku llee ake no pena na hohana laatou raa i aruna na raraa te laakau raa.”

Tattara hurihuri te Ist
(Luk 13.20-21)

³³ Tena Jisas ki tattara ake teeraa tattara hurihuri hoki: Te Hakamaatua ana i te Vaelani raa e tipu peenei. He hine e too na ist no hilo ma na haraoa raa, tena ki hakamoe te haraoa raa no huta.

Te hakataakoto Jisas e tattara na tattara hurihuri
(Mak 4.33-34)

³⁴ Jisas e tattara na tattara hurihuri na saaita Aia e tattara ake na kanohenua raa, ia ni tattara peehee Aia e tattara ake i na tama, Aia e tattara i na tattara hurihuri.

³⁵ Aia e ppena peenei ki mee na tattara na profet raa ki hakamaoni ma,
“Anau e tattara na tattara hurihuri na saaita
Anau e tattara ake na tama raa;

Anau e me ki tattara ake na tama raa na mee e huuna ria i te kaamata roo te saaita te maarama nei ni tipu mai raa.”

Te hakataakoto te tattara hurihuri na veve sakkino

³⁶ Te saaita te kanohenua raa ku tiaki Jisas no oo ina hare laatou raa, na disaipol Jisas raa ku oo ake no vahiri ake Tama raa ma, “Tattara mai maatou ma te hakataakoto te tattara hurihuri na veve e hhomo i roto te paupaku raa e mee maea.”

³⁷ Kito Jisas ki meake, “Te tama e ttori na hua taualleka raa ko te Tamariki te Tama nei;

³⁸ te paupaku raa ko te maarama nei; na hua taualleka raa ko na tama i roto te Hakamaatua ana i te Vaelani raa, tena na veve sakkino raa ko na tama e tauttari Satan raa,

³⁹ tena te tama sakkino e ttori na veve raa ko Satan. Te hakahaki na hua raa ko te hakaotioti na mee i te maarama nei, tena na tama e haere haki raa ko na ensel.

⁴⁰ “Tena na veve sakkino raa e me ki hakkutu ria no ttuni i roto te ahi, ia e me ki ssau peeraa hoki i te hakaotioti na mee hakaatoa i te maarama nei raa.

⁴¹ Te Tamariki te Tama nei e me kikauna na ensel Aia raa ki oo no hakkutu na tama sakkino tera e mee na tama ki hai ssara raa ia ma na tama eppena na mee sakkino raa itaha ma te Hakamaatua ana Aia raa,

⁴² tena na ensel raa e me killetu na tama raa i roto te ahi e vvela roo, tena na tama raa e me ki ttani no hakatikkati na niho laatou raa.

⁴³ Tena na tama TeAtua raa e me ki hakamaahina ake pera ma telaa raa i roto

te Hakamaatua ana te Tamana laatou raa.
Hakallono, kame kootou e isi na katarina!

Tattara hurihuri na mee taualleka

44 “Te Hakamaatua ana i te Vaelani raa e tipu peenei. He tama e kite tammaki na sileni i roto te paupaku, tena aia ki tanu hakaraoi na mee raa. Te tama raa ku hihia roo, tena aia ki haere no too na hekau aia raa no kou ake alaa tama ki sui, tena aia ki too na sileni raa no haere no sui te paupaku raa.

Tattara hurihuri te pure e kivakiva roo

45 “Ia hoki te Hakamaatua ana i te Vaelani raa e tipu peenei. He tama e sesee na pure e kivakiva,
46 ia te saaita aia ni kite te pure hokotahi e kivakiva roo, tena aia ku kou ake na hekau aia ettino raa hakaatoa ki sui alaa tama, tena aia ki sui te pure e kivakiva raa.

Tattara hurihuri te kupena pupui ika

47 “Ia hoki te Hakamaatua ana i te Vaelani raa e tipu peenei. E isi na tama meemee ika e ppehi te kupena laatou raa i roto te namo ma ki mmou na ika hakaatoa.

48 Te saaita te kupena raa kupii na ika, na tama raa ku horo ake te kupena raa i uta, tena kinnoho iraro no hiri na ika raa: na tama raa e ppono na ika taualleka raa i roto na kete, tena ki peesia na ika haeo raa i taha.

49 Tena e me ki ssau peenei hoki i te hakaotioti na mee hakaatoa i te maarama nei raa: na ensel raa e me ki oo no havakkee na tama sakkino raa i taha ma na tama taualleka raa,

50 tena kulletu na tama sakkinoraa iroto te ahi e vvela raa, tena na tama raa e me kittani no hakati kkatu na niho laatou raa i te kina raa."

Te hakamaoni vahao nei ia ma te hakamaoni i mua

51 Tena Jisas ki vahiri ake na tama raa, "Kootou e illoa na mee nei?"

Kito na tama raa ki meake, "Noo."

52 Tena Jisas ki meake, "Te hakataakoto nei e mee pera ma na tama e poroporo na tuua tera ku mee mo disaipol iroto te Hakamaatua ana i te Vaelani raa essau pera ma he tama ettino te hare tera etoo na mee hoo ia ma na mee tuairaa notaari itaha ma te hare hakatautau na mee raa."

*Na tama i Nasaret raa ku se hihhai Jisas
(Mak 6.1-6; Luk 4.16-30)*

53 Jisas ku oti te tattara ake na tattara huri-huri raa, tena Aia ki tiaki te kina raa

54 no vaakai i te matakaina Aia raa. Tama raa e akoako iroto te hare lotu na Jiu raa, tena na tama e llono na tattara Aia raa ku mahharo. Na tama raa e tattara hokolaatou ma, "Tama raa etoo te iroa Aia raa i hee? Kaa na mirakol hoki Aia e ppena raa?"

55 Teenei sei ma ko te tamariki te tama hakatu-utuu hare raa? Aiea Meri sei ma ko te tinna Aia, tena Jems, Josep, Saimon ia ma Judas sei ma ko na taina Aia?

56 Aiea na kaave Aia raa se nnoho i te matakaina nei? Tama nei e too te iroa Aia raa i hee?"

57 Tena na tama raa ku se hihhai ki too Jisas.

Kito Jisas ki meake na tama raa, "Na profet e me ki hakammaharia i na kina roo

hakaatoa, e meia te matakaina roo aia ia ma te hareakina roo aia raa e me ki se hihhai te tama naa.”

⁵⁸ E mee na tama raa se hakattina, tena Aia ki se ppena tammaki na mirakol i te matakaina raa.

14

Jon Baptis ku mate

(Mak 6.14-29; Luk 9.7-9)

¹ Herot tetama e hakamaatua i roto Galili te saaita naa raa ku rono i na mahi Jisas.

² Tena Herot ki meake na purepure aia raa ma, “Te tama naa ko Jon Baptis hakamaoni ku ora hakaraoi? Tera hea aia eisi na mahi kippena na mirakol raa?”

³ Maitaname Herot nimeake kaamata ma na soldia aia raa ki hakapiki Jon, tena ku haihai tama raa no ppono i te hare karapusi. Aia e ppena peenei e mee Herodias te avana Filip tetaina aia raa.

⁴ Jon Baptis nihaiake Herot imua ma, “Te mee naa se tonu ma akoe ki avana Herodias!”

⁵ Herot e hihai roo ma kitaa Jon kimate, e meia aia emataku ite kanohenua na Jiu raa, maitaname na tama raa e hakattina pera ma Jon he profet.

⁶ Herot e pena tekai kimaanatu te aho aia ni haanau iho raa, tena te taukupu aia raa ku ruerue imua na tama ihare raa hakaatoa. Herot ku hihia roo,

⁷ tena aia ki meake te taukupu aia raa, “Anau e meatu te hakamaoni pera ma anau e me

ki kou atu he mee peehee akoe e kainno mai anau!”

⁸ Kito te tinna te taukupu raa ki meake te hakataakoto aia, tena te taukupu raa ki kainno ake te tamana aia raa ma, “Pare mai te saaita nei roo koi, te pohouru Jon raa i aruna he parete!”

⁹ Herot ku aroha, e meia aia ku se hai ara hoki, e mee te tattara aia nikou ake te taukupu raa imua natama hakaatoa ihare raa, tena aia ki meake kippena te hakataakoto te taukupu raa ki kotia.

¹⁰ Tena Herot kikkave te tattara ina soldia aia raa kissepe te uaa Jon raa i roto te hare karapusi.

¹¹ Na soldia raa ku pare ake te pohouru Jon raa i aruna te parete, tena ki kou ake te taukupu raa, tena te taukupu raa ki too te pohouru raa no kkave i te tinna aia raa.

¹² Tena na disaipol Jon raa ki oo ake no too te tinotama raa no kkave no tanu, tena laatou ki oo no meake Jisas.

*Jisas e haanai te kanohenua e tammaki roo
(Mak 6.30–44; Luk 9.10–17; Jon 6.1–14)*

¹³ Te saaita Jisas ni rono ma Jon ku mate, Aia ku tiaki te matakaina raa no kake te manau raa no tere Hokoia i te kina se hai tama raa. Natama raa kullono ma Jisas kutere, tena laatou kitiaki na matakaina laatou raa no oo vaa uta i te kina Jisas e tere raa.

¹⁴ Jisas kutiho iraro ma te manau raa, tena te saaita aia nikite te kanohenua e rahi raa, Aia ku aroha roo ina tama raa, tena Aia ki tokonaki na tama e lavvea raa no taualleka.

¹⁵ Te hiahi na disaipol raa ku oo ake no meake Jisas ma, “Te mee raa ku hiahi roo, tena te kina nei e mmao se hai tama. Kauna te kanohenua raa ki oo i na matakaina raa no sui ni kai ma laatou.”

¹⁶ Kito Jisas ki meake na disaipol raa, “Na tama naa se lavaa te oo! Kootou hokkootou ki kou ake ni mee ki kkai na tama naa!”

¹⁷ Kito na disaipol raa ki meake ma, “Maatou e isi koi e rima na haraoa ia ma e rua na ika.”

¹⁸ Tena Jisas ki meake, “Kou mai na mee naa i te kina nei!”

¹⁹ Kito Jisas ki meake te kanohenua raa kinnoho iaruna na veve raa, tena Aia kitoo na haraoa e rima raa ia ma na ika e rua raa, tena ki kkira i te vaelani no hakammaha ake Te Atua. Tena Aia kittohi na haraoa raa no kou ake na disaipol Aia raa, kito na disaipol raa ki vaevae ake na mee raa i te kanohenua raa.

²⁰ Na tama roo hakaatoa e kkai no ppohu. Tena na disaipol raa ki sasao na kai e ttoe raa no ppii sanahuru ma rua na kete.

²¹ Te kooina na taanata raa hakaatoa kame e ttae rima simata, seppau na hhine ia ma na tamalliki raa.

*Jisas e haere vaa aruna te lottai
(Mak 6.45–52; Jon 6.15–21)*

²² Tena Jisas ki meake na disaipol Aia raa ki kkake te manui raa no tere i mua i teeraa vahi te namo raa, tena Aia ki kauna te kanohenua raa no vakkai.

²³ Aia e kauna te kanohenua raa no oti roo, tena Aia ki haere Hokoia i aruna te mouna raa no lotu. Jisas enoho koi Hokoia i te kina raa te saaita te mee raa ku hakaapouri;

24 tena te saaita naa hoki te manauiraa ku mmao, ia ku pehipehi roo, maitaname te mataniraa e maairi mai roo i mua.

25 Jisas ku haere ake vaa aruna te lottai raa, tena ilottonu te toru ma te ono te tahata Aia ku taapiri ake i na disaipol Aia raa.

26 Te saaita na disaipol raa nikkite Jisas e haere ake vaa aruna te lottai raa, tena na tama raa ku mattaku roo. Na tama raa ku tattara, tena ki vaa huri i te mattaku laatou raa ma, "Teenaa he tipua!"

27 Jisas ku tattara ake na disaipol raa, tena ki meake, "Auu se ttuu na huru kootou! Teenei ko Nau koi. Auu se mattaku!"

28 Kito Pita ki meake, "TeAriki, kame teenaa ko Koe hakamaoni, tena mee mai anau ki haere atu vaa aruna te lottai."

29 Tena Jisas ki meake, "Hamai." Kito Pita ki tiho i taha ma te manauiraa no haere atu iaa Jisas raa vaa aruna te lottai.

30 Emeia te saaita koi te maanatu Pita raa ni tere ake i te matani e maairi hai mahi raa, te mataka aia raa ku tere ake, tena aia kutere i roto te lottai. Kito Pita kitani ake te varo aia ma, "TeAriki, tokonaki anau!"

31 Te saaita naa koi Jisas ku haaro atu te rima Aia raa no ttaohi Pita, tena ki meake, "Te hakatina akoe raa se hai mahi! Aiea akoe e mamaanatu tammaki naea?"

32 Tena tokorua raa kukkake i roto te manauiraa, tena te mataniraa ku tteihono no marino kkii.

33 Na disaipol i roto te manauiraa ku hakammaha ake Jisas, tena na tama raa ki meake ma, "Hakamaoni roo, Akoe ko te Tamariki TeAtua."

Jisas e tokonaki na tama lavvea i Genesaret raa no taualleka
(Mak 6.53–56)

³⁴ Natamaraa etere vaaroto tenamaraa nottae hematakaina iroto Genesaret iteeraa vahi,

³⁵ tena na tama itekina raa kulkira ake no mattino Jisas. Kito na tama raa ki aru na tama na matakaina tappiri ake raa ki kou mai na tama lavvea raa ia Jisas.

³⁶ Natamaraa ekainno ake Jisas ma ki tiaki na tama lavvea raa ki ttaohi na kaunutu na hekau Aia raa ki taualleka na tama raa, tena na tama hakaatoa e ttaohi na kaunutu na hekau Jisas raa ku taualleka.

15

Na poroporo na tipuna taatou i mua
(Mak 7.1–13)

¹ Tena e isi na Farisi ia ma na tama e poroporo na tuua e o mai i Jerusalem no vahiri ake Jisas ma,

² “Aiea na disaipol Akoe raa setauttari na tiputipu natipuna taatou nikou mai i mua raea? Natamaraa sessoro narima laatou raa i mua laatou ekai na kai!”

³ Kito Jisas ki meake, “Kaa kootou setauttari na tattara TeAtua raa, tena kitauuttari koi na akoako kootou hokkootou raea?”

⁴ E mee TeAtua ni tattara mai ma, ‘Hakammaha na tamana ia ma na tinna kootou raa,’ tena, ‘Kame kootou e kou ake na haeo na tamana ia ma na tinna kootou raa, kootou e me ki taai ia no mmate.’

⁵ Emeia kootou e akoako ma kame na tama e isi na mee ki tokonaki na tamana ia ma na tinna laatou raa, tena ki oti ki meake ma, 'Na mee nei ni mee TeAtua,'

⁶ tena na tama naa ku se tau hoki te hakammaha na maatua laatou raa. Kootou se hakammaha na tuua TeAtua raa, e meia kootou e tauttari koi na akoako kootou hokkootou.

⁷ Kootou nitama tattara uhiuhi! Na tattara Aisaia ni tattara i te vahi kootou raa ku hakamaoni roo!

⁸ TeAtua e mee ma, 'Na tama nei e hakammaha Anau ma na maihu koi laatou, e meia na hatu manava laatou raa e mmao roo i taha ma Anau.

⁹ Ia se tau hoki ma na tama nei ki hakammaha Anau, maitaname na tama nei e akoako na tuua na tama raa pera ma ni tuua Anau!' "

*Na mee e mee na tama ki hai sara
(Mak 7.14-23)*

¹⁰ Kito Jisas ki kanna ake te kanohenua raa ki ooake Aia, tena Aia ki meake, "Hakallono ki illoa kootou!

¹¹ Seai ma ko na mee euru iroto na maihu kootou raa e mee kootou no hai ssara, e meia aaraa ko na mee e oo mai i taha ma na maihu raa e mee kootou no hai ssara."

¹² Tena na disaipol raa ki ooake no meake Jisas ma, "Akoe e iroa pera ma na hakataakoto na Farisi raa e sakkino roo i na tattara Akoe e tattara raa?"

¹³ Kito Jisas ki meake, "Na laakau hakaatoa te Tamana Anau i te vaelani raa ni se ttori raa e me ki uhu ria."

¹⁴ "Auu se mamannatu tammaki i na tama naa! Aanaa ko na tama hakamattua essen i tera

e hakattaki na tama karemata sseni raa, tena kame hetama e sseni e hakattaki teeraa tama e sseni, tokorua naa hakaatoa e me ki maoha i roto te rua e nnoto raa.”

¹⁵ Kito Pita ki meake, “Hakamaarama mai te tattara naa ki illoa maatou.”

¹⁶ Tena Jisas ki meake na tama raa, “Kootou ni disaipol Anau, e meia na illoa kootou raa se tae roo na illoa alaa tama.

¹⁷ Kootou se ki illoa roo? He mee peehee e uru i roto te maihu e me ki haere no tae te kopu, tena ki oti ku haere iho i taha ma te tinotama.

¹⁸ Emeia na mee tera e oo mai i te hatu manava no hhopo i taha ma te maihu raa ko na mee roo tera e mee te tama ki hai sara raa.

¹⁹ Maitaname na hakataakoto sakkino kitaa na tama, ki hai huri ma alaa tama, kippena na tiputipu sakkino, ki kailallao, ki tattara malliu, tena ki tamoa haeo alaa tama raa e oo mai i te hatu manava.

²⁰ Aanei ko na mee tera e mee te tama ki hai sara. Emeia kikkai sessoro na rima pera ma kootou e tattara ma taatou kippena raa, te mee naa se mee kootou ki hai ssara.”

Te hine e hakatina (Mak 7.24-30)

²¹ Jisas kutiaki te matakaina raa no haere no tae he kina e taapiri i na matakaina Taia laaua ma Saidon raa.

²² Tena he hine i te matakaina Kenan e noho i te kina raa, tena aia ki haere ake no tani ake Jisas ma, “Tamariki Devit, Hai aroha mai anau! Taku tamariki hine raa e isi te tipua e tau i roto aia, tena te saaita nei aia ku haeo roo.”

²³ Emeia Jisas se hai tattara e meake te hine raa. Tena na disaipol Jisas raa ki oo ake no meake Tama raa ma, “Hakaise te hine naa ki haere! Te hine naa e me ki haere vavaa koi peenaa vaa muri taatou!”

²⁴ Kito Jisas ki meake na disaipol Aia raa ma, “Anau e kauna ria ki hamai no tokonaki na tama essau pera ma nisipsip iroto Israel tera kullano raa.”

²⁵ Te hine raa e rono na tattara raa, tena aia ki haere atu no tuturi i mua na vae Jisas raa no meake ma, “Te Ariki, tokonaki anau!”

²⁶ Tena Jisas ki meake ma, “Setonu ma taatou ki too na kai na tamalliki raa no kou ake na poi raa ki kka.”

²⁷ Kito te hine raa ki meake, “Te Ariki, te tattara naa e hakamaoni, e meia na poi raa e kka hoki na maanunu e maoha i raro te tebol te tama hakamaatua laatou raa.”

²⁸ Tena Jisas ki meake te hine raa, “Ako e he hine roo e hakatina mahi! Anau e me kippena ma akoe hea akoe e hihai raa.” Te saaita naa koi te tamariki hine raa ku tauareka.

Jisas e tokonaki tammaki na tama no taualleka

²⁹ Jisas kutiaki te matakaina raa no haere vaa tai te Namu Galili raa. Aia e haere no kake te paa mouna raa, tena ki noho i raro.

³⁰ Na kanohenua e tammaki roo ku oo ake iaa Jisas ma na tama na vae e mmate, na tama e seni, na tama na vae e ppiko, na tama e tturi selavaa te tattara ia ma tammaki na tama lavvea, tena te kanohenua raa etoo na tama raa hakaatoa no hakammoe i mua na vae Jisas raa,

tena Jisas ki tokonaki na tama raa hakaatoa no taualleka.

³¹ Te kanohenua raa ku mahharo e mee na tama e tturi se lavaa te tattara raa ku tattara, na tama na vae e ppiko raa ku taualleka, na tama na vae e mmate raa ku hahaere, na tama e sseni raa kukkite; tena na tama raa hakaatoa ki hakammaha ake TeAtua na tama Israel raa.

Jisas ku haanai teeraa kanohenua e tammaki hoki

(Mak 8.1-10)

³² Jisas e kanna ake na disaipol Aia raa no meake ma, “Anau e aroha roo na tama nei, maitaname na tama nei e nnoho ma Anau i roto e toru na aho, tena te saaita nei na tama nei kuse hai kai ki kkai. Anau se hihai ki kauna na tama nei kioo sekkai, e mee na karemata na tama naa e me kipouri te saaita laatou e vakkai raa.”

³³ Kito na disaipol raa ki vahiri ake ma, “Kaa maatou e me kioo no ssee nikai i hee ki hannai na tama nei ma teenei he kina e tuu mahoa nei?”

³⁴ Tena Jisas ki vahiri ake, “Kaa e hia na haraoa kootou e isi?”

Kito na disaipol raa ki meake, “E hitu na haraoa, tena e rua na ika pammee.”

³⁵ Kito Jisas ki meake te kanohenua raa ki nnoho i raro.

³⁶ Tena Aia ki too e hitu na haraoa raa ia ma e rua na ika raa no hakammaha ake TeAtua, tena Aia ki tohitohi na haraoa ma na ika raa no kou ake na disaipol Aia raa, tena na disaipol raa ki vaevae ake na kai raa i te kanohenua raa no kkai.

³⁷ Na tama raa hakaatoa e kkai no ppohu. Tena na disaipol raa ki sasao na kai e ttoe raa no ppii e hitu na kete.

³⁸ Te kooina nataanata ekairaa etae haa simata, se ppau na hhine laatou ma na tamalliki.

³⁹ Kito Jisas ki kauna te kanohenua raa no vakkai, tena Aia ki kake i roto te manauiraa no tere i Magadan.

16

Na Farisi raa e kainno ake Jisas ma ki huri ake he mirakol

(Mak 8.11-13; Luk 12.54-56)

¹ Na Farisi ia ma na Sadyusi raa ni oo ake iaa Jisas raa no malliu ma ki taaiki Tama raa, kito na tama raa ki meake ma Jisas ki huri ake he mirakol ki kkite laatou pera ma Te Atua e kou ake hakamaoni na mahi Tama raa.

² Emeia Jisas e meake na tama raa, "Te saaita telaa raa e hakatootoo ki huru raa, kootou e me ki tattara ma, 'Tepoo nei e me ki tauareka roo e mee telani mea raa ku hura.'

³ Tena tetahata roo kootou e me ki mahhuru no tattara ma, "Te mee raa e me killeku, maitaname telani raa kutuu pouri roo hakaatoa.' Kootou elavaa te illoa itevahi telani raa e mee kootou ekkite na tuutuu te vaelani raa, e meia kootou se lavaa te illoa na hakkatu na mee nei.

⁴ Na tama te aho nei raa ni tama roo e sakkino, ia se hakattina! Kootou emee ma Anau ki huri atu he mirakol? Selavaa! Te mirakol koi kootou e me ki kkite raa ko te mirakol Jona."

Tena Jisas ki huri no haere itaha ma na tama raa.

*Te Ist na Farisi ia ma na Sadyusi
(Mak 8.14–21)*

⁵ Na disaipol raa ku huro nottae teeraa vahi te namo raa, tena na tama raa essiri hoki ma ki too ni haraoa.

⁶ Kito Jisas ki meake na tama raa, “Lollohi hakamattonu ina ist na Farisi ia ma na Sadyusi raa.”

⁷ Tena na disaipol raa ku tattara hokolaatou ma, “Tama raa e tattara peenei raa e mee taatou se isi na haraoa e kou mai.”

⁸ Jisas e iroa hea na tama raa e tattara, tena Aia ki vahiri ake, “Aiea kootou e tattara hokkootou ma kootou se isi na haraoa e kou mai naea? Na hakattina kootou raa e pammee roo!

⁹ Kootou se ki illoa? Kootou se mannatu te saaita Anau nittahi na haraoa erima raa no haanai rima simata na taanata? Kaa e hia na kete kootou ni sassao no ppii raa?

¹⁰ Kaa na haraoa e hitu taatou ni hannai haa simata na taanata raa? E hia na kete kootou ni sassao no ppii raa?

¹¹ Kaa kootou se illoa peehee ma Anau se tattara atu kootou i te vahi na haraoa? Lollohi hakamattonu kootou i te vahi na ist na Farisi ia ma na Sadyusi raa!”

¹² Te saaita naa roo na disaipol raa ku illoa ma Jisas se tattara ake laatou i te vahi na ist na tama e hilo ma na haraoa raa, e meia Tama raa e tattara i te vahi na akoako na Farisi ia ma na Sadyusi raa.

*Pita e hakari ma Jisas ko te Mesaia
(Mak 8.27–30; Luk 9.18–21)*

¹³ Jisas ku haere no taapiri i te kina Sisaria Filipai raa, tena Aia ki vahiri ake na disaipol

Aia raa i te kina raa ma, “Kootou e mannatu ma te Tamariki te Tama nei koai?”

¹⁴ Kito na disaipol raa ki meake, “E isi na tama e tattara ma Akoe ko Jon Baptis, tena alaa tama e mee ma Akoe ko Elaija, alaa tama e mee ma Akoe ko Jeremaia ia ma Akoe he profet hoki.”

¹⁵ Tena Jisas ki vahiri ake na disaipol raa, “Kaa kootou? Kootou e mannatu ma Anau koai?”

¹⁶ Kito Saimon Pita ki meake, “Akoe ko te Mesaia, te Tamariki Te Atua e ora tahi raa.”

¹⁷ Tena Jisas ki meake, “Saimon, te tamariki Jon, akoe ku hakatapu ria. Maitaname te hakamaoni naa se hamai koi te tama, e meia te Tamana i te vaelani raa e kou atu akoe te hakamaoni naa.

¹⁸ Ia tena Anau e meatu akoe Pita: akoe he hatu, tena Anau e me kipena te hare lotu Anau raa i aruna te hatu nei, tena te mate se lavaa te seu te hare lotu naa.

¹⁹ Anau e me kikou atu akoe na kii te Hakamaatua ana i te Vaelani raa, tena hea akoe e hakkapi i te maarama nei, te vaelani raa e me kihakkapi hoki; ia hea akoe e hakattana i te maarama nei, te vaelani raa e me ki hakattana hoki.”

²⁰ Kito Jisas ki tattara ake na disaipol Aia raa ki se tattara ake ni tama pera ma Aia ko te Mesaia.

*Jisas ku tattara i te mate Aia
(Mak 8.31—9.1; Luk 9.22–27)*

²¹ Kaamata te saaita naa Jisas ku tattara hakamatahua ake na disaipol Aia raa ma, “Anau e me ki haere i Jerusalem no hakalonollihu i na rima na tama hakamattua, na maatua hakananniu ia ma na tama poroporo na tuaa raa. Anau e me

ki taia ria no mate, e meia i muri e toru na aho, Anau e me ki mahike muri no ora.”

22 Kito Pita ki hakattaki Jisas itaha ma na tama raa, tena aia ki hai ake Jisas ma, “TeAriki, TeAtua se hihai ma Akoe ki mate! Te mee naa se lavaa te kapihi atu Akoe!”

23 Tena Jisas ki hakatike no hai ake Pita ma, “Satan, haere itaha ma Anau! Akoe e me ki ttuu vaa mua Anau, maitaname na hakataakoto akoe naa se oo mai TeAtua, e meia aanaa ni hakataakoto koi te tama.”

24 Tena Jisas ki meake na disaipol Aia raa ma, “Kame he tama kootou e hihai ki tautari Anau, te tama naa ki se maanatu te ora aia, tena ku amo te kros aia raa no tautari mai Anau.”

25 Kame kootou e mannako na ora kootou, tena kootou e me killano itaha ma te ora haka-maoni raa, e meia kame kootou se mannako na ora kootou raa no mmate ma Anau, tena kootou e me ki too te ora hakamaoni raa.

26 Hea kootou e me ki too kame kootou e ttino na mee hakaatoa ite maarama nei raa, e meia i roto roo na ora kootou raa e haeo? Se isi na mee kootou e me ki too! Tena se hai mee hoki kootou e lavaa te hoki ki sui muri na ora kootou raa.

27 “Maitaname te Tamariki te Tama nei ku taapiri ki hamai ma na mahi hai mmahi te Tamana ia ma na ensel Aia raa, tena Aia e me ki kou atu na tuhana kootou raa tautari hea kootou ni ppena.

28 Anau e meatu te hakamaoni pera ma eisi na tama i te kina nei se lavaa te mmate ki tae roo te saaita laatou e kkite te Tamariki te Tama nei e hamai pera ma he Tuku raa.”

17

TeAtua e huriake namahi Aia itetiotama Jisas

(Mak 9.2-13; Luk 9.28-36)

¹ Eono na aho kullaka, tena Jisas ki too Pita ia ma te haanau Jems laaua ma Jon ki oo laa-tou i aruna te mouna e palluna raa. Te kina raa se hai tama, hokolaatou koi.

² Te saaita na tama raa ni kkira ake Jisas, te tinotama Jisas raa ku senisi no kee roo, na karemata Aia raa ku maahina roo pera ma te laa, tena na hekau Aia raa ku makkini hua roo.

³ Tena tokotoru na disaipol raa kukkite hoki Moses laaua ma Elaija e tattara laatou ma Jisas.

⁴ Kito Pita ki mahike i aruna no meake Jisas ma, "Te Ariki, e tauareka roo e mee maatou ennoho ite kina nei! Kame Akoe e hihai anau eme ki hakatuu etoru na paa hare, te hare Akoe, te hare Moses, tena te hare Elaija."

⁵ Pita koi tattara, tena he pukureurehu ekkiva raa ku hamai no uhi tokotoru raa, tena te reo raa ku tattara iho ma, "Te nei he Tamariki Anau, tena Anau e laoi mahi roo Aia. Hakallono na tattara Aia raa!"

⁶ Te saaita na disaipol raa nillono te reo raa, na tama raa ku mattaku roo nolletu no mmoe hakahaori i aruna te kerekere.

⁷ Kito Jisas ki haere atu no ttao hi na tama raa, tena ki meake, "Mahhike i aruna, Auu se mattaku!"

⁸ Kito na tama raa ki kkira ake no kkite Jisas ku tuu koi Hokoia.

⁹ Natama raa koi oomai koi iraro ma te mouna raa, tena Jisas ki meake hakaoti

tokotoru raa ma, “Auu se tattara ake ni tama hea kootou ni kkite raa ki tae roo te saaita te Tamariki te Tama nei ku ora muri i taha ma te mate.”

¹⁰ Tena na disaipol raa ki vahiri ake Jisas ma, “Kaa na tama e poroporo na tuua raa e tattara ma Elaija e me ki hamai i mua te Mesaia raea?”

¹¹ Kito Jisas ki meake, “Hakamaoni, Elaija e me ki hamai i mua no tanattana na mee hakaatoa.

¹² Tena Anau e meatu pera ma Elaija ku oti te hamai, e meia na tama raa se illoa i te tama raa, tena ki mee hakahaeo tama raa ki kotia na hakataakoto laatou raa. Tena na tama raa e me ki mee hakahaeo peeraa hoki i te Tamariki te Tama nei.”

¹³ Tena na disaipol raa ku illoa koi ma Tama raa e tattara ake laatou i te vahi Jon Baptis.

Jisas e hakaise tetipua sakkino itaha ma te taupeara

(Mak 9.14–29; Luk 9.37–43a)

¹⁴ Jisas ma e toru na disaipol raa ku ttae i te kina te kanohenua raa e ttuu raa, tena he tanata e haere ake iaa Jisas no tuturi i mua Tama raa,

¹⁵ tena ki meake, “Te Ariki, hai aroha te tamariki anau nei! Tamariki nei e isi na peuppeu, tena alaa saaita te tamariki nei e me ki mahi roo notteiho i roto te ahi, kaa sei i roto te vai.

¹⁶ Anau etoo te tamariki nei no kou ake na disaipol Akoeraa, e meia laatou selavaa te tokonaki taku tama nei.”

¹⁷ Kito Jisas ki meake, “Kootou nitama seisi na hakattina, tena na hakataakoto kootou naa e ssara hoki! E hia na vahao Anau e me ki nnoho ma kootou? Kou mai te tamariki naa i Anau i te kina nei!”

18 Jisas e tattara hakamataku ake koi te tipua raa, tena te tipua raa kutere itaha ma te tamariki raa, tena te tamariki tanata raa ku tauareka te saaita naa koi.

19 Kito na disaipol raa kioo ake hemuu iaa Jisas no vahiri ake ma, "Aiea maatou selavaa te hakaise te tipua raa i taha raea?"

20 Tena Jisas ki meake, "Kootou selavaa, maitaname na hakattina kootou raa se hai mmahi. Anau emeatu kootou te hakamaoni pera ma kame na hakattina kootou raa ellahi pera ma te hua epaameeroo hokoia ina hua hakaatoa raa, tena kootou eme kilavaa te meake te mouna raa ma, 'Kkene no tuu ite kina raa!' tena te mouna naa eme kikkene. Kootou e lavaa te ppena he mee peehee!

21 [Te lotu ia ma te hakamaatapu raa koi e lavaa te hakaise na tipua raa itaha, se hai mee peeraa hoki e lavaa."]

*Jisas ku tattara ake hoki i te mate Aia
(Mak 9.30–32; Luk 9.43–45)*

22 Jisas ku tattara ake na disaipol Aia raa te saaita laatou ni o mai no kaatoa i Galili raa ma, "He tama eme ki hakari ake te Tamariki te Tama nei i na tama

23 tera eme kitaa te Tama raa ki mate raa; emeia e toru na aho i muri te Tama raa eme ki mahike muri no ora."

Tena na disaipol raa ku alloha roo.

Jisas e tattara i te vahi na takis te hare lotu

24 Te saaita Jisas ma na disaipol Aia raa ku ttae i Kaperneam, tena na tama e aoao na takis i te Hare Tapu raa ku oo ake no vahiri ake Pita

ma, “Eaa, te Rabai kootou raa e me ki aoao hoki na takis i te Hare Tapu raa?”

²⁵ Kito Pita ki meake, “Noo!”

Te saaita Pita ni haere nouru i roto te hare Jisas e noho raa, Jisas ku vahiri ake kaamata roo iaa Pita ma, “Saimon, he hakataakoto pee-hee akoe e isi? Koai na tama e suisui ake na takis na tuku te maarama nei raa? Na tama te henua raa ma na tama alaa henua tera e nnoho i roto te henua raa?”

²⁶ Kito Pita ki meake, “Na tama alaa henua tera e nnoho i roto te henua naa.”

Tena Jisas ki vaakai ake te tattara Pita raa ma, “Tena te hakataakoto akoe raa e mee pera ma na tama te henua raa se lavaa te pehi na takis.

²⁷ Emeia taatou se hihhai ma ki mee na tama nei ki mamannatu haeo. Tena oo itai nolletu he uka. Tena i roto te maihu te ika kaamata kootou e mmau raa, kootou e me ki kkite te sileni tera e lavaa te pehi te takis Anau ia ma na takis kootou raa. Too te sileni naa no kkave ki pehi na takis taatou raa.”

18

*Koai te tama e me ki hakamaatua?
(Mak 9.33–37; Luk 9.46–48)*

¹ Te saaita naa na disaipol raa ku oo ake no vahiri ake Jisas ma, “Koai te tama e hakanaaniu i roto te Hakamaatua ana i te Vaelani raa?”

² Kito Jisas ki kanna ake te tamariki raa no haere ake, tena Aia ki too tamariki no hakatuu i mua na tama raa,

³ tena ki meake, “Anau e meatu te hakamaoni, kame kootou se huri no mee pera ma

ni tamalliki, tena kootou se lavaa roo te uru i roto te Hakamaatua ana i te Vaelani raa.

⁴ Te tama e hakanaaniu i roto te Hakamaatua ana i te Vaelani raa ko te tama e laumarie no mee pera ma he tamariki.

⁵ Tena kame he tama e too hakaraoi te tamariki peenei raa i te inoa Anau, tena te tama naa e too hakaraoi hoki Anau.

*Na hahaaite e mee te tama ki hai sara
(Mak 9.42-48; Luk 17.1-2)*

⁶ “Kame he tama e mee he tamariki paamee peenei raa ki tiaki te hakatina aia e isi i Anau raa, tena te tama naa e tau roo te nnoa he hatu e rahi te uaa aia raa, tena kulletu aia hokoia i te lottai ki maremo.

⁷ Te maarama nei e haeroo e mee e isi na mee e me ki mee na tama ki tiaki na hakattina laa-tou raa! Na mee peenei e me ki hura tahi, e meia na tama e ppena na mee nei ki hakamaoniraa e me ki haeroo!

⁸ “Kame te rima ia ma te vae akoe raa e mee akoe ki tiaki te hakatina akoe raa, tena tuu te vae ia ma te rima naa no peesia! E tauareka akoe ki too te ora e ora tahi ma te rima ia ma te vae hokotahi, ka oti akoe kulettua ma saa rima ia ma saa vae akoe naa i roto te ahi e ura tahi raa.

⁹ Kame te karemata akoe raa e mee akoe ki tiaki te hakatina akoe raa, tena kope te karemata naa no peesia! E tauareka akoe ki too te ora e ora tahi ma te karemata hokotahi, ka oti akoe kulettua ma saa karemata akoe naa i roto te ahi e ura tahi raa.

*Te tattara hurihuri te sipsip e rano
(Luk 15.3-7)*

¹⁰ “Lollohi ka oti kootou ku hailavvaka i na tamalliki peenei raa. Anau e meatu, na ensel e lollohi na tamalliki nei i te vaelani raa e nnoho tahi ma te Tamana Anau i te vaelani raa.

¹¹ [Maitaname te Tamariki te Tama nei e hamai ki tokonaki na tama ku llano raa.]

¹² “Kootou e mannatu peehee kame he tama e isi huitarau na sipsip, tena he sipsip hokotahi ku haere no rano? Tetama naa e me ki tiaki teeraa tipu sivo ma sivo na sipsip raa ki kaikkai, tena Aia e me ki haere no sесе te sipsip e rano raa.

¹³ Anau e meatu, te saaita te tama naa e lave te sipsip e rano raa, te tama naa e me ki hihhia roo, e raka roo ma te hihhia aia i na sipsip tipu sivo ma sivo se llano raa.

¹⁴ Essau hoki peenei, te Tamana kootou i te vaelani raa se hihai hoki ma he tamariki kootou ki haere no rano.

Tiputipu te hakatonutonu te taina ia ma te kave akoe tera e sara

¹⁵ “Kame te taina akoe raa e roto akoe, haere no tattara ake hakaraoi te sara te tama naa. Emeia auu se mee na tama ki illoa, te mee naa e me kimoe koi ilottonu koorua. Kame te taina akoe raa e hakarono akoe, tena akoe ku tokonaki te tama naa ki nnoho hakaraoi koorua.

¹⁶ Emeia kame te taina akoe raa se hihai ki hakarono akoe, tena too he tama sei naa tokorua na tama ki oo kootou pera ma te Launiu Tapu raa e tattara ma,

‘Tokorua sei naa tokotoru na tama naa e me ki hakatonutonu na tattara hakaatoa.’

¹⁷ Tena kame te tama naa se hihai ki hakarono na tattara tokorua naa, tena kootou ku mee iho te sara naa i roto te harelotu ki hakallono

na tama hakaatoa. Tena huriake kiiroa aia pera ma aia essau pera ma hetama enoho pouri, ia he tama aoao na takis.

Tiputipu te hakkapi ia ma te hakattana

¹⁸ “Ia tena Anau e meatu kootou: hea kootou e hakkapi i roto te maarama nei, te vaelani raa e me ki hakkapi hoki, tena hea kootou e hakattana i roto te maarama nei, te vaelani raa e me ki hakattana hoki.

¹⁹ “Ia tena Anau e me kimeatu hoki: kame he tokorua na tama i te maarama nei e tattara no tonu ma kilotu no kainno ake he mee, tena te Tamana i te vaelani raa e me kikouake hea te tokorua e hihai raa.

²⁰ Kame tokorua seainaa tokotoru na tama e oomai nokkutu i te inoa Anau, Anau e me ki noho i te kina naa ma na tama naa.”

Te tattara hurihuri te tama hehekau seisi te manava aroha

²¹ Tena Pita ki haereake no vahiriake Jisas ma, “Te Ariki, kame tetaina anau raa e tauhano te ppena na mee settonu i anau, e hia na vahao anau e me ki ssirihia na hai sara tama naa? E hitu na vahao?”

²² Kito Jisas ki meake, “Seai, seai ma e hitu na vahao, e meia e hitu ma tipu hitu na vahao,

²³ maitaname te Hakamaatua ana i te Vaelani raa essau peenei: Teeraa he tuku, tena aia e hihai ki kite na taoni na tama hehekau aia raa.

²⁴ Te tuku raa ku noho koi ma kimmata na taoni raa, tena na tama raa ku hakattaki ake tetama hehekau tera eisi te taoni aia e rahi i te tuku raa.

²⁵ Te tama hehekau raa se isi na sileni tammaki ki pehi te taoni aia raa, kito te tuku raa ki meake alaa tama ki oo ake no sui te tama raa, te avana ia ma na tamalliki aia raa mo tama hehekau na tama raa kilavaa te tama raa te pehi te taoni aia raa.

²⁶ Tena te tama hehekau raa ku tteiho no tuturi i mua te tuku raa no meake, 'Akoē ki aroha no kou mai he saaita, tena anau e me ki pehi na taoni anau raa hakaatoa!'

²⁷ Te tuku raa ku aroha i te tama hehekau raa, tena aia ki ssoro te taoni te tama raa, tena ki meake te tama raa ki haere.

²⁸ "Kito te tama hehekau raa ki haere no ttiri teeraa tama hehekau tera eisi te taoni aia na sileni e moisi koi. Tena te tama hehekau raa ki ttaohi te uaa teeraa tama hehekau no haere unuki, tena ki meake, 'Sui muri mai na sileni akoē ni taoni anau raa!'

²⁹ Tena teeraa tama hehekau ku tteiho no tuturi, tena ki kainno ake te tama hehekau raa ma, 'Akoē ki aroha no kou mai he saaita, tena anau e me ki pehi atu na taoni anau i akoē raa.'

³⁰ Emeia te tama hehekau raa se hihai, tena aia ki too te tama hehekau raa no ppono i roto te hare karapusi ki tae roo te saaita te tama raa e lavaa te pehi ake na taoni aia raa.

³¹ Te saaita alaa tama hehekau ni kkite hea e kapihi ake i teeraa tama hehekau raa, na tama raa ku se hihhia, tena laatou ki oo no meake te tuku raa na mee hakaatoa laatou e kkite te tama hehekau raa ni ppena raa.

³² Kito te tuku raa ki kanna ake te tama hehekau kaamata raa ki haere ake i hare. Tena te tuku raa ki meake, 'Akoē he tama hehekau sakkino, anau e ssoro na taoni

akoe raa hakaatoa i taha e mee akoe e kainno mai anau ki hai aroha akoe.

³³ Akoe e tau roo te hai aroha teeraa tama hehekau pera ma anau ni hai aroha akoe raa.'

³⁴ Te tuku raa ku roto roo, tena aia ki kave te tama hehekau raa no ppono i te hare karapusi raa ma ki hakalono llihu te tama raa ki tae roo te saaita aia e pehi te taoni aia raa."

³⁵ Tena Jisas ki hakaoti ake ma, "Te Tamana Anau i te vaelanira e me kippena peenei hoki i na tama se lavaa te ssirihia na hai sara alaa tama raa ma na hatu manava laatou raa."

19

Tiputipu te ttuu te avana (Mak 10.1-12)

¹ Jisas e tattara roo no oti, tena Aia ki tiaki Galili no haere i na matakaina i roto Judia i teeraa vahi te riva Jordan raa.

² Tammaki roo na tama e tauttari Aia, tena Aia ki tokonaki na tama lavvea raa no taualleka.

³ Eisi na Farisi e oo ake iaa Jisas ma ki taiki Tama raa ma te vahiri nei, "Na tuaa taatou raa e hakattana te tama ki peesia te avana aia raa ki tau ma hea aia e hihai ma seai?"

⁴ Kito Jisas ki meake, "Aiea kootou seppau i roto te Launiu Tapu pera ma Te Atua e pena te tanata ia ma te hine?"

⁵ Tena Te Atua ki meake, "Teeraa hea te taupeara raa e me ki tiaki na maatua aia raa, tena ku haere no nnoho ma te hine aia raa, tena tokorua naa ku mee pera ma he tama hokotahi.'

⁶ Tokorua naa kuse mee pera ma he tokorua, e meia tokorua naa ku hokotahi. Tena se hai tama e lavaa te mmosi hea TeAtua ni hukui raa.”

⁷ Kito na Farisi raa ki vahiri ake, “Aiea, kaa Moses e kou mai te tuua ma te tanata raa e lavaa te kou ake te hine aia raa he launiu ma ki ttuu te avana laaua raa, tena aia ku hakaise te hine raa ki haere raea?”

⁸ Tena Jisas ki meake, “Moses e hakattana kootou ki tiaki na avana kootou raa, maitaname kootou e poro nattaa. Emeia te saaita TeAtua ni pena mai na mee hakaatoa raa se tipu peenei.

⁹ Tena Anau e meatu kootou, kame he tanata e peesia vare koi te hine aia raa e mee aia hokoia e ppena na tiputipu sakkino, tena te tanata naa e me ki sara i te vahi te haere avvana huri kame aia e too teeraa hine.”

¹⁰ Tena na disaipol Aia raa ki meake, “Kame te mee nei e hakamaoni peenei, tena kame e tauareka koi taatou ki nnoho se avvana.”

¹¹ Kito Jisas ki meake, “Te akoako nei se haere na tama roo hakaatoa, e haere koi i na tama tera TeAtua ni kou ake na tattara raa.

¹² Maitaname e isi na hakataakoto e kkee tera te tanata selavaa te avana: alaa taanata e mee laatou e hannau mai roo peeraa, alaa taanata e mee laatou ettipumai roo peeraa, tena alaa tama se avvana e mee na uata laatou e ppena ma te Hakamaatua ana i te Vaelani raa. Tiaki na tama e lavaa te too na akoako nei raa ki tautari nailloa laatou.”

*Jisas e hakatapu na tamalliki pammee
(Mak 10.13-16; Luk 18.15-17)*

¹³ E isi na tama e kou ake na tamalliki laa-
tou raa iaa Jisas ma Tama raa ki hakapiri na rima

Aia raa i aruna na tamalliki raa, tena kulotu ma na tamalliki raa, kito na disaipol raa ki hai ake na tama raa.

¹⁴ Tena Jisas ki meake, “Tiaki na tamalliki naa ki oo mai Anau, auu se ppui na tamalliki naa, maitaname te Hakamaatua ana i te Vaelani raa he kina hoki na tama peenei.”

¹⁵ Jisas e hakaipiri na rima Aia raa i aruna na tamalliki raa no oti, tena Aia ki haere.

*Te vahiri te tama hai hekau
(Mak 10.17–31; Luk 18.18–30)*

¹⁶ Teeraa he tama e haere ake no vahiri ake Jisas ma, “Rabai, ni mee peehee e taualleka anau te ppena kilavaa anau te too te ora hakamaoni?”

¹⁷ Kito Jisas ki meake, “Aiea akoe e vahiri mai Anau i te vahi na mee taualleka naea? He Tama hokotahi koi e tauareka. Tautari na tuaa raa hakaatoa kame akoe e hihai ki too te ora hakamaoni raa.”

¹⁸ Tena te tama raa ki vahiri ake, “Ni tuaa peehee e taualleka?”

Kito Jisas ki meake, “Auu se taatama, auu se karemata kailallao, auu se kailallao, ia auu se hatuhatu na tattara malliu alaa tama,

¹⁹ tena hakammaha te tamana ia ma te tinna akoe raa, tena kulaoi alaa tama pera ma akoe e laoi akoe hokkoe raa.”

²⁰ Tena te tama raa ki meake, “Anau e tautari tahi na tuaa nei roo hakaatoa. Kaa hea hoki anau e me ki ppena?”

²¹ Kito Jisas ki meake, “Kame akoe e hihai ki tonu hakamaoni, tena haere no too na hekau akoe raa hakaatoa no kou ake alaa tama ki sui, tena kutoo na sileniraa no kou ake na tama etuttuuhao raa, tena akoe e me ki isi na mee

taualleka i te vaelani, tena ki oti akoe ku hamai no tautari Anau.”

²² Te saaita te tama tane raa ni rono na tattara nei, te tama raa ku se hihai roo, maitaname aia he tama roo e hai hekau.

²³ Tena Jisas ki tattara ake na disaipol Aia raa ma, “Anau e meatu te hakamaoni: na tama hai hekau raa e hainattaa roo te ttae te Hakamaatua ana i te Vaelani raa.

²⁴ Anau ku vaakai atu hoki te tattara nei: na tama hai hekau raa e hainattaa roo te ttae te Hakamaatua ana i te Vaelani raa, te hainattaa raa e raka roo i aruna ma te kamel e uru i roto te rua te rina ttui paamaro raa.”

²⁵ Te saaita na disaipol raa ni llono na tattara nei, na tama raa ku mahharo roo. Kito na tama raa ki vahihhiri ma, “Kaa koai na tama e me ki too te ora hakamaoni naa?”

²⁶ Kito Jisas ki kkira ake na tama raa no meake ma, “Na mee nei e hainattaa ma taatou na tama, e meia na mee e hainauhie roo ma TeAtua.”

²⁷ Tena kito Pita ki tattara ake ma, “Kira ake, maatou e tiaki na mee hakaatoa roo no tauttari Akoe. Kaa hea maatou e me ki too?”

²⁸ Kito Jisas ki meake na disaipol raa, “Kootou ki illoa pera ma te saaita te Tamariki te Tama nei e noho ma na mahi i aruna te Hakamaatua ana Aia i te Maarama Houu raa, kootou e me ki noho no hakamattua hoki i aruna na nohorana sanahuru ma rua na kaha Israel raa.

²⁹ “Tena na tama e tiaki na hare, na taina, na tamana, na tinna, na tamalliki laatou raa no tauttari Anau raa e me ki too huitarau na tuhana i aruna na mee nei, tena laatou e me ki too te ora e ora tahi.

³⁰ Emeia tammaki na tama ettuu i mua te saaita nei raa e me ki hakammuri, tena

tammaki na tama e hakammuri te saaita nei raa e me ki ttuu i mua.

20

Tattara hurihuri na tama hehekau i roto te paupaku

¹ “Te Hakamaatua ana i te Vaelani raa e tipu peenei. Hetama e haere tetahata poo ma kimmata nitaanata kioo no uata i roto te paupaku aia raa.

² Tetamaraa e meake ma aia e me kisui na tama raa te sui na tama kame e tottoo i roto te aho hokotahiraa, tena aia kikauna na tama raa ma kioo no uata.

³ “Te sivo tetahata, tamaraa ku vaakai hakaraoi i te kina te maket raa no kite na taanata e tutuu koi se hai mee e mee,

⁴ kito tamaraa ki meake, ‘Kootou hoki, oo no uata i roto te paupaku anau raa, tena anau e me ki sui kootou te sui tauareka.’

⁵ “Kito na tama raa kioo. Tena te laa latea ia ma te toru te hiahi tamaraa ku vaakai hakaraoi i te maket no too alaa tama.

⁶ Tena te meeraa kutaapiri kitae terima te hiahi, tena tamaraa ku vaakai i te maket no kite na taanata e tutuu vare koi se hai mee e mee. Kito tamaraa ki vahiri ake na tama raa, ‘Aiea kootou e tutuu vare roo te aho nei se hai mee e mee naea?’

⁷ Tena na tamaraa ki meake, ‘Se hai tama e too maatou.’ Kito te tamaraa ki meake, ‘Kame peenaa kootou ku oo hoki no uata i roto te paupaku anau raa.’

⁸ “Te saaita te laa raa ku huru raa, tena te tama hakamaatua te paupaku raa ku meake te tama e rorohi na tama hehekau te paupaku aia raa

ma, 'Kanna atu na tama hehekau raa no kou ake na sui na tama raa hakaatoa. Kaamata no sui na tama anau ni kou mai te hiahi raa, tena ku sui atu no hakaoti na tama anau ni kou mai te tahata poo raa.'

⁹ "Na tama tera ni hehekau hakamuri raa ku oo no too na sui laatou raa.

¹⁰ Tena na tama ni hehekau kaamata raa ku oo ake hoki no too na sui laatou raa. Na tama kaamata raa e mannatu ma na sui laatou raa e me kiraka iaruna na sui na tama hehekau hakamuri raa. Emeia na tama raa e sui hakanatahi hakaatoa ma na tama hakamuri raa.

¹¹ Na tama kaamata raa e too na sui laatou raa, tena ki haere tamumu i te tama hakamaatua raa ma,

¹² 'Na tama hakamuri raa e hehekau paa saaita koi, e meia maatou e hehekau te aho nei roo hakaatoa i roto telaa e vvela nei, tena akoe e kou ake na sui na tama raa e ssau pera ma na sui maatou nei!'

¹³ "Kito te tama hakamaatua te paupaku raa ki meake te tama hehekau kaamata raa, 'Taku soa, anau se hai laavaka akoe. Akoe e hihai ma anau ki sui akoe te siliva hokotahi i te aho hakaatoa.

¹⁴ Too na sileni akoe naa no haere ihare. Teenei he hihai anau ki sui na tama hakamuri raa na sui e ssau pera ma na sui kootou na tama kaamata raa.

¹⁵ Aiea anau se tau te ppena hea anau e hihai ma na sileni anau nei? Eaa, akoe e manava kkere e mee anau e tauareka i na tama nei? "

¹⁶ Kito Jisas ki hakaoti ake na tattara Aia raa ma, "Na tama ni hakamuri raa e me kioo imua, tena na tama nioo imua raa e me ki hakammuri."

Jisas e tattara te hakatoru navahao i te mate Aia

(Mak 10.32–34; Luk 18.31–34)

¹⁷ Te saaita Jisas ni haere peeraa i Jerusalem raa, Aia e kanna ake te sanahuru ma rua na disaipol Aia raa, tena ki tattara hemuu ake na tama raa te saaita laatou koi oo vaa aruna te matearaa raa.

¹⁸ Jisas e meake na tama raa ma, “Hakallono, taatou e me ki oo i Jerusalem i te kina te Tamariki te Tama nei e me ki haka piki ria no kou ake i na maatua hakananniu raa ia ma na tama poroporo na tuua raa. Na tama raa e me ki tattara ma te Tama raa e tau te mate i na sara Tama raa ni ppena raa,

¹⁹ tena ku too te Tama raa no kou ake i na tama seai ma ni Jiu raa, tena na tama raa e me ki tataussua te Tama raa, tena ku riki Tama raa, tena kuttii Tama raa i aruna te kros; e me ia i muri e toru na aho, Tama raa e me ki ora muri.”

Tiputipu na tama e hihhai ki hakananniu

(Mak 10.35–45)

²⁰ Tena te avana Sebedi raa ku haere ake iaa Jisas ma te tokorua na tama aia raa no tuturi i mua Jisas raa, tena ki kainno ake Tama raa hea aia e hihai raa.

²¹ Kito Jisas ki meake te hine raa, “Hea akoe e hihai?”

Tena te hine raa ki meake, “Tattara mai ki rono anau pera ma te saaita Akoe e Tuku raa, Akoe ku too tokorua na tama anau nei no hakanoho te tama te vahi laaua, tena teeraa tama i te vahi selaaua Akoe raa.”

²² Tena Jisas ki meake tokorua na tamatane te hine raa ma, “Koorua se illoa hea koorua

e kainno mai Anau raa. Koorua e lavaa te unu te kapu na hakalono llihu Anau ku mee ki unu raa?”

Kito tokorua raa ki meake, “Maaua e lavaa!”

²³ Tena Jisas ki meake tokorua raa, “Hakamaoni, koorua e me ki unu, e meia Anau se isi na mahi ki hirihiri ma koai te tama e me kinoho itevahi laaua ia ma tevahi selaaua Anau raa. Na kina nei nikina te Tamana Anau raa e tanattana ma na tama raa ki nnoho.”

²⁴ Te saaita teeraa sanahuru na disaipol ni lloho na tattara tokorua raa, na tama raa kulloto roo i tokorua raa.

²⁵ Kito Jisas ki kanna ake na disaipol raa hakaatoa, tena ki tattara ake ma, “Kootou e illoa pera ma na tama hakananniu na tama e nnoho pouri raa e isi na mahi i aruna na tama raa, tena na tama hakamattua raa e isi hoki na mahi.

²⁶ Emeia Anau se hihai ma te mee nei ki kapihi atu kootou. Kame he tama kootou e hihai ki hakanaaniu, te tama naa ki mee pera ma he tama hehekau i na tama hakaatoa;

²⁷ ia kame he tama e hihai ki tuu i mua, tena te tama naa ki mee mo tama hehekau na tama hakaatoa.

²⁸ Essau pera ma te Tamariki te Tama nei, Aia se hamai ki mee na tama ki hehekau ma Aia, e meia Aia e hamai ma ki hehekau ki tokonaki na tama, tena ku hoki ake te ora Aia raa ki tau i muri tammaki na tama i taha ma na hai sara laatou raa.”

Jisas e tokonaki tokorua na tama karemata sseni

(Mak 10.46–52; Luk 18.35–43)

29 Te saaita Jisas ma na disaipol Aia raa ku tiaki Jeriko no oo, tena he kanohenua e rahi ku tauttari atu vaa muri.

30 Tena tokorua na tama karemata sseni ennoho ite vahi te mateara raa kullono ma Jisas ku haere hakaraka, kito tokorua raa ki kakanna ake ma, "TeAriki, Tamariki Devit! Hai aroha mai maaua!"

31 Tena te kanohenua raa ki hai ake tokorua raa ki nnoho hemuu. Emeia tokorua raa ku kakanna ake hakamaroa roo ma, "TeAriki, Tamariki Devit! Hai aroha mai maaua!"

32 Tena Jisas ki hakamau no kanna ake tokorua raa, tena ki vahiri ake, "Hea koorua e hihhai ma Anau ki ppena ma koorua naa?"

33 Kito tokorua raa ki meake, "TeAriki, maaua e hihhai ma Akoe ki taaraki na karemata maaua nei ki kkite!"

34 Jisas ku aroha itokorua raa, tena Aia ki hapake nottaohi na karemata tokorua raa, tena te saaita naa koi tokorua raa kulavaa tekkite, kito tokorua raa ki tauttari vaa muri Jisas.

21

Jisas e haere pera ma he Tuku i Jerusalem (Mak 11.1-11; Luk 19.28-40; Jon 12.12-19)

1 Jisas ma na disaipol Aia raa ku tappiri i Jerusalem, tena laatou ki oo notta e i Betfage ite kina te Mouna e h homo na Oliv raa. Laatou kuttae ite kina raa, tena Jisas ki kauna tokorua na disaipol Aia raa ki oo i mua

2 ma na tattara nei: "Oo ite matakaina e tuu i mua raa, tena koorua e me kikkite he donki

e haihai e tuu ma te punua aia raa, tena koorua ku vvete na manu naa no hakattaki mai.

³ Kame he tama e vahiri atu, tena koorua ku meake aia pera ma, 'TeAriki e hihai na manu nei,' tena te tama naa e me ki hakattana koorua ki too na manu naa."

⁴ Na mee nei hakaatoa e kapihi mai ki mee na tattara na profet raa ki hakamaoni:

⁵ "Meake te matakaina Saion raa, kira ake te tuku kootou raa ku haere atu! Tama raa e tuku Aia no mouraro, tena ki kake i aruna te donki; i aruna te punua te donki; te punua tane te donki."

⁶ Kito tokorua na disaipol raa ki oo no ppena hea Jisas ni tattara ake laaua ma ki oo no ppena raa:

⁷ tokorua raa e oo no hakattaki ake te donki raa laaua ma te punua raa, tena laaua ki sora na kaukahu laaua raa i aruna saa manu raa, tena Jisas ki kake i aruna.

⁸ Tammaki na tama e sosora na kaukahu laa-tou raa i aruna te mateara, tena alaa tama ku tuutuu na paa raraa na laakau raa nolletu i aruna te mateara.

⁹ Na tama e hahaere vaa mua ia ma na tama e hahaere vaa muri raa ku kaamata no vavaa ma, "Hakammaha te Tamariki Devit!

TeAtua e hakatapu tetama e hamai i te inoa

TeAriki raa!*

Hakammaha TeAtua!"

¹⁰ Te saaita Jisas ni tae atu i Jerusalem raa, te matakaina raa hakaatoa ku vaa huri roo.

* **21:9 21:9** TeAriki: Na tattara nei e mmau i roto Psalm 118:25,26. Tena i roto te Old Testament se isi TeAriki i te kina nei, e meia e isi koi Jihova.

Na tama raa e vahihhiri ma, “Teenei koai te Tama nei?”

¹¹ Tena na tama e oo ake ma Jisas raa ki meake, “Teenei ko profet Jisas tetama i Nasaret i roto Galili raa.”

Jisas ku haere i te Hare Tapu

(Mak 11.15–19; Luk 19.45–48; Jon 2.13–22)

¹² Jisas e haere i roto te Hare Tapu raa no hakaaise na tama hakaatoa e tataui na mee varoto te Hare Tapu raa i aho, tena ki hakahuri na tebol na tama e nnoho no sesenisi na sileni raa ia ma na tuai na tama e suisui na rupe raa,

¹³ tena Aia ki meake na tama raa ma, “E mmou i roto te Launiu Tapu pera ma TeAtua e tattara ma, ‘Te Hare Tapu Anau nei he hare lotulotu.’ Emeia kootou ku huri te hare nei ki mee mo hare na tama kailallao!”

¹⁴ Na tama essen i ma na tama na vae e ppiko raa ku oo ake iaa Jisas i te Hare Tapu raa, tena Aia ki tokonaki na tama raa no taualleka.

¹⁵ Na maatua hakananniu ia ma na tama poroporo na tuaa raa kulloto te saaita laatou ni kkite na mee taualleka Jisas e ppena raa, tena na tamalliki raa ku vaa varoto te Hare Tapu raa ma, “Hakammaha te Tamariki Devit!”

¹⁶ Kito na tama raa ki vahiri ake Jisas ma, “Ako e rono na tattara na tama raa?”

Kito Jisas ki meake, “Noo, Anau e rono. Aiea kootou se ppau na tattara nei i roto te Launiu Tapu?

‘Kootou e ako ake na tamalliki ia ma na memea raa ki hoki na hoki e ttonu hakamaoni.’ ”

17 Tena Jisas ki tiaki na tama raa no haere i te matakaina Betaniraa no noho te poo naa i te matakaina raa.

*Jisas e hakamate ake te fik
(Mak 11.12-14; 11.20-24)*

18 Te tahata te saaita Aia ku vaakai i te matakaina raa, Aia ku rono te hikai.

19 Tena Aia e kkira no kite te fik e tuu i te vahi te mateara, tena Aia ki haere atu, e meia Aia e kite koi na laumea se hai hua e mmau. Kito Jisas ki meake te laakau raa, "Ako e selavaa hoki te hua na hua!" Te saaita naa koi te laakau raa ku haere mate.

20 Na disaipol raa e kkite no mahharo. Tena laatou ki vahihhiri ma, "Te laakau raa e mate vave roo peehee?"

21 Kito Jisas ki meake, "Anau e meatu te hakamaoni, kame kootou e hakattina, ia se isi tammaki na mannatu, tena kootou e me ki lavaa te ppena hea Anau nippena i te laakau nei raa. Ia seai ma ko te mee nei koi, e meia kootou e me ki lavaa te meake te mouna nei ki haere no tuu i te moana, tena te mouna naa e me ki haere.

22 Kame kootou e hakattina, kootou e me ki too hea kootou e kainno ake i na lotu kootou raa."

*Te vahiri na tama hakamattua i na mahi Jisas
(Mak 11.27-33; Luk 20.1-8)*

23 Jisas ku vaakai i te Hare Tapu, tena te saaita Aia ni akoako raa, na maatua hakananniu ia ma na tama hakamattua raa ku oo ake no vahiri ake Tama raa ma, "Ni mahi peehee Ako e isi kippena na mee nei? Koai te tama e kou atu na mahi Ako e naa?"

24 Kito Jisas ki meake na tama raa ma, “Anau e me ki vahiri atu he vahiri hokotahi, tena kame kootou e mee mai te hakataakoto te vahiri Anau nei, tena Anau e me ki meatu ma ni mahi peehee Anau e isi ki ppena na mee nei.

25 Tena na mahi Jon e isi ki hakoukou tapu na tama raa ni mahi e oo mai i hee: e oo mai TeAtua ma e oo mai koi te tama?”

Tena na tama raa kukaamata no hakataukoti hokolaatou ma, “Taatou e me ki meake peehee? Kame taatou e meake ma, ‘Ni mahi TeAtua’, tena Aia e me kimee mai taatou ma, ‘Kaa kootou se hakattina Jon naea?’

26 Emeia kame taatou e mee ma, ‘Ni mahi koi na tama,’ taatou emattaku hoki hea te kanohenua raa e me ki ppena i taatou, maitaname na tama raa hakaatoa e hakattina pera ma Jon he profet.”

27 Kito na tama raa ki meake Jisas ma, “Maatou se illoa.”

Tena Jisas ki meake na tama raa ma, “Anau hoki se lavaa te meatu ma ni mahi peehee Anau e isi ki ppena na mee nei.”

Te tattara hurihuri tokorua na taupeara

28 Kito Jisas ki meake, “Kaa kootou e mannatu maea? Hetama e isi tokorua na taupeara. Tama raa e haere no meake te taupeara matua raa ma, ‘Taku tama, haere no vere te paupaku e hhomo na grepra† te aho nei.’

29 Tena te taupeara matua raa ki meake, ‘Anau e kkarō te haere no vere,’ e meia te saaita

† 21:28 21.28 teenei he laakau na tama raa e ttori ki pena na wain

te tamana aia raa ni haere, te taupeara raa ku senisi te hakataakoto aia no haere no vere.

³⁰ Tena te tamana laaua raa ki haere no meake te taupeara paamee raa na tattara aia ni meake te taupeara matua raa. Kito te tapeara paamee raa ki meake, 'Noo, taku tamana, anau e me ki haere,' e meia aia se haere koi.

³¹ Koai te tama tokorua nei e ppena hea te tamana laaua raa e hihai raa?"

Kito na tama raa ki meake, "Te taupeara matua."

Tena Jisas ki meake na tama raa, "Anau e meatu kootou: na tama aoao na takis ia ma na hhine settonu raa e me ki ttae te Hakamaatua ana i te Vaelani raa i mua kootou.

³² Maitaname Jon Baptis e hamai no huri atu te mateara e tonu kootou ki tauttari, tena kootou se hakattina tama raa; e meia na tama aoao na takis ia ma na hhine settonu raa e hakattina i tama raa. Niaina te saaita kootou ni kkite te mee nei raa, kootou se senisi na hakataakoto kootou raa no hakattina tama raa."

*Tattara hurihuri na tama lollohi te paupaku
(Mak 12.1-12; Luk 20.9-19)*

³³ Kito Jisas ki meake, "Hakallono mai teeraa tattara hurihuri: He tama ettori na hua na grep i roto te kerekere aia ettino raa, tena kippui areha te paupaku raa, tena ki ssaa te rua ki kumikumi na wain raa, tena ki pena te hare palluna. Tena aia ki kou ake te paupaku raa ki lollohi na tama, tena aia ki horau alaa henua.

³⁴ Te saaita na hua na grep raa ku lleu, te tama hakamaatua raa ku kauna na tama hehekau aia raa ki oo no too te tuhana aia raa no kou ake.

35 Na tama lollohi te paupaku raa ku ttaohi na tama hehekau raa no taa, tena kitaa teeraa tama no mate, tena ki maka teeraa tama na hatu.

36 Tena te tama hakamaatua raa ki kauna hoki alaa tama hehekau, e meia na tama raa ku tammaki i aruna na tama kaamata raa, tena na tama lollohi raa kippena i na tama raa hea laatou ni ppena i na tama kaamata raa.

37 Tena aia ki kauna te taupeara aia raa hakamuri. Aia e tattara ma, 'Hakamaoni roo na tama nei e me ki hakammaha te tamariki anau nei.'

38 Emeia te saaita na tama lollohi te paupaku raa ni kkite te taupeara raa, na tama raa ku tattara hokolaatou ma, 'Oo mai, taatou ki taa te taupeara nei, tena taatou ku too na mee aia e ttino raa ma taatou!'

39 Kito na tama raa ki ttaohi te taupeara raa no lletu tama raa i taha ma te paupaku raa, tena kitaa tama raa no mate."

40 Kito Jisas ki meake, "Te saaita te tama hakamaatua te paupaku raa e hamai raa, hea te tama raa e me kippena i na tama lollohi raa?"

41 Tena na tama raa ki meake, "Te tama hakamaatua raa e me kitaa na tama sakkino raa ki mmate, tena ku kou ake te paupaku raa ki lollohi alaa tama; na tama tera elavaa te kou ake te tuhana aia raa te saaita na hua raa elleu."

42 Kito Jisas ki meake na tama raa, "Kootou se hai vahao e ppau hea te Launiu Tapu raa e tattara?"

'Te hatu na tama hakatuutuu hare raa e hakahekeheke ma e haeroa ko te hatu e mmau roo hokoia i na hatu hakaatoa.

Teenei he mee TeAriki e pena;
he mee tauareka roo tera taatou e kkite!’ ”

⁴³ Tena Jisas ki meake hoki, “Anau e meatu kootou, te Hakamaatua ana i te Vaelani raa e me ki tooria itaha ma kootou no kou ake i na tama tera e lavaa te hhua na hua hakamaoni raa‡.”

⁴⁴ [Te tama etteiho iaruna te hatu nei raa e me ki motumotu matalliki roo, tena kame te hatu naa etteiho iaruna he tama, te hatu naa e me ki hakapelapela te tama naa ki mee mo rehu. §]

⁴⁵ Na maatua hakananniu ia ma na tama hakamattua raa ellono na tattara hurihuri Jisas raa, tena laatou ku illoa koi ma Jisas e tattara i laatou,

⁴⁶ kito na tama raa ki tattara ma ki hakapiki Jisas. Emeia laatou e mattaku i te kanohenua raa, maitaname na tama raa hakammaha roo ma Jisas he profet.

22

Tattara hurihuri te kai te avana (Luk 14.15–24)

¹ Jisas ku tattara ake hoki na tama raa i na tattara hurihuri.

² “Te Hakamaatua ana i te Vaelani raa e ssau peenei. Teeraa he tama e tanatana te kai e rahi ma te arapou tanata aia raa ki avana.

³ Tama raa e kauna na tama hehekau aia raa ki oo no meake na tama aia ni aru raa ki oo ake, e meia na tama raa e kkaro te oo ake.

⁴ Kito te tama raa ki kauna alaa tama hehekau ma na tattara aia nei, “Te kai raa ku tanatana, na bulmakau ia ma na sipsip ellahi anau raa

‡ 21:43 21.43 na tama e ppena na tiputipu taualleka § 21:44 21.44 mmata hoki i roto te Rono Tauareka Luk 20.18

ku oti te taa, tena na mee hakaatoa ku tanatana. Oo mai ki kkai te kai te avana nei!

⁵ Emeia na tama te tama raa ni aru raa se anaana atu na tattara te tama raa, e meia laatou e oo koi no ppena hea laatou e mannatu ki ppena raa: teeraa tama e haere i te paupaku aia raa, teeraa tama e haere i te stoa aia raa,

⁶ e meia alaa tama e ttaohi na tama hehekau raa no taa na tama raa, tena ki taa alaa tama no mmate.

⁷ Te tuku raa ku roto roo, tena aia ki kauna na soldia aia raa ki oo no taa na tama raa ki mmate, tena ku ttuni te matakaina na tama raa ki ura.

⁸ Kito te tuku raa ki kanna ake na tama hehekau aia raa no tattara ake ma, "Te kai te avana nei ku tanatana, e meia na tama anau ni aru raa ku se tau te oo mai no kkai te kai nei.

⁹ Tena oo te saaita nei i na mateara e llahi raa no hakkoro mai tammaki roo na tama ki oo mai i te kai nei.'

¹⁰ Kito na tama hehekau raa ki oo i na mateara raa no hakkoro na tama roo hakaatoa laatou ettiri raa, na tama taualleka ia ma na tama haeo, tena te hare e me ki kkai te kai raa ku kkapi roo na tama.

¹¹ "Kito te tuku raa ki haere atu no mmata na tama e oo ake i te kai raa, tena aia e kite te tama hokotahi se uru na hekau na tama e uruuru na saaita na kai na avana raa.

¹² Tena te tuku raa ki haere no vahiri ake te tama raa ma, "Taku soa, akoe e uru mai i hare peehee ma akoe se uru na hekau na tama e uruuru na saaita na kai na avana naa?" Emeia te tama raa etuu hemuu koi se hai tattara e meake.

13 Tena te tuku raa ki meake na tama hehekau aia raa, 'Haihai na rima ia ma na vae te tama nei raa, tena kulletu aia i aho i te kina e pouri raa. Tena aia e me ki tani no hakati kkatu na niho aia raa.' "

14 Tena Jisas ki hakaoti ake ma, "Tammaki na tama e me ki aruhia, e meia e moisi koi na tama e mee hirihiri ria."

Te vahiri te suisui na takis
(Mak 12.13-17; Luk 20.20-26)

15 Na Farisi raa e oo notattara ma laatou ki taai ki Jisas ma na vahiri laatou raa.

16 Tena na Farisi raa ki kauna na disaipol laatou raa ia ma na tama i roto te kuturana Herot raa. Na tama raa e oo no meake Jisas ma, "Rabai, maatou e illoa Akoe etattara te hakamaoni. Akoe e akoako ake na tama te hakamaoni hea Te Atua e isi ma na tama raa, tena Akoe se maanatu hoki hea na tama e mannatu, maitaname Akoe se maanatu hoki na mahi te tama e isi.

17 Tena mee mai maatou: Akoe e maanatu peehee? E me ki sara ma na tuua taatou kame taatou e sui ake na takis raa i te tuku i Rom ma seai?"

18 Emeia Jisas e iroa na hakataakoto sakkino na tama raa, tena Aia ki meake, "Kootou ni tama tattara uhiuhi! Aiea kootou e hahaivi ma ki taai ki Anau naea?"

19 Huri mai he sileni na sileni kootou e tataui na takis raa!"

Kito na tama raa ki kou ake te sileni,

20 tena Jisas ki vahiri ake na tama raa, "Te nei he pohouru, ia he inoa aii em mau i te sileni nei raa?"

21 Kito na tama raa ki meake, “Te pohouru ia ma te inoa te tuku i Rom.”

Tena Jisas ki meake na tama raa, “Tena kootou ku sui ake te tuku i Rom raa hea aia e ttino, tena ku sui ake TeAtua hea TeAtua e ttino.”

22 Te saaita na tama raa ni llono na tattara nei, na tama raa ku mahharo roo, tena ki tiaki Jisas no oo i taha.

*Te vahiri i te ora muri i taha ma te mate
(Mak 12.18–27; Luk 20.27–40)*

23 Te aho naa koi na Sadyusi raa ku oo ake iaa Jisas raa, tena ki tattara ma na tama ku mmate raa selavaa te ora muri itaha ma te mate.

24 Na tama raa e vahiri ake ma, “Rabai, Moses e tattara mai ma kame he tanata e mate se hai tamalliki, te taina aia raa e me ki avana te hine raa ki hura tama ma te taina aia ku mate raa.

25 Ia tena e isi tokohitu na haitaina ni nnoho i te kina nei. Te tama matua raa e avana no mate se hai tamalliki, tena taina pare ake raa ku avana te hine raa.

26 Te tama raa ku mate hoki se hai tamalliki, tena te tama hakatoru raa ki avana te hine raa hoki no mate se hai tamalliki. Te hai taina raa hakaatoa e avvana te hine raa no mmate se hai tamalliki

27 Tena ki oti roo te hine raa ku mate.

28 Ia tena ite aho na tama hakaatoa e me ki ora muri raa, koai te tama te hai taina nei e me ki avana te hine raa? Na tama nei hakaatoa ku oti te avvana te hine raa.”

29 Kito Jisas ki meake, “Kootou e vvare roo! Kootou e vvare maitaname kootou se illoa

na tattara te Launiu Tapu ia ma na mahi TeAtua raa.

³⁰ I te aho na tama e me ki mahhike itaha ma te mate no ora muri raa, na tama raa e me ki ssau pera ma ni ensel i te vaelani, tena laatou se lavaa te avvana.

³¹ Ia tena itevahi te ora muri itaha ma te mate raa: kootou se hai vahao e ppau hea TeAtua ni tattara atu i kootou? Aia e mee ma,

³² ‘Anau ko TeAtua Abraham, TeAtua Aisak ia ma TeAtua Jekop.’

Aia ko TeAtua na tama e ora, sei ma na tama e mmate.”

³³ Te saaita te kanohenua raa ni llono na tattara nei, na tama raa ku mahharo roo i na akoako Jisas raa.

Te tuua hakamaatua

(Mak 12.28-34; Luk 10.25-28)

³⁴ Te saaita na Farisi raa ni llono ma na tattara Jisas raa e mee na Sadyusi raa no nnoho hemuu, tena na tama raa ki oo ake no hakapaa,

³⁵ tena he tama na tama raa, e meia aia he tama e poroporo na tuua e haere ake ma ki taaiki Jisas ma te vahiri aia.

³⁶ Tama raa e vahiri ake ma, “Rabai, te tuua hee e hakanaaniu i roto na tuua hakaatoa?”

³⁷ Kito Jisas ki meake, “‘Laoi TeAriki TeAtua kootou raa ma na hatu manava kootou, na anana kootou ia ma na hakataakoto kootou.’

³⁸ Teenei ko te tuua hakamaatua ia e hakanaaniu.

³⁹ Te tuua e pare ake tera e hakanaaniu hoki raa e mee peenei: ‘Laoi alaa tama pera ma akoe e laoi akoe hokkoe.’

⁴⁰ Na tuua Moses raa hakaatoa ia ma na akoako na profet raa e tuunaki koi i na tuua e rua nei.”

*Te vahiri i te vahi te Mesaia
(Mak 12.35-37; Luk 20.41-44)*

⁴¹ Na Farisi raa ku hakkutu hakaatoa, tena Jisas ki vahiri ake na tama raa ma,

⁴² “Kootou e mannatu peehee i te Mesaia raa? Tama raa he mokopuna aii?”

Kito na tama raa ki meake, “Te tama naa he mokopuna Devit.”

⁴³ Tena Jisas ki meake, “Aiea kaa TeAnana Tapuraa nitau i roto Devit, tena tama raa ki kanna te Mesaia raa ma ko ‘TeAriki’ raea? Devit e meake ma,

⁴⁴ ‘TeAtua e meake i TeAriki Anau raa ma: Noho i te vahi laaua Anau nei, ki tae roo te saaita Anau e tuku na tama e kiri lloto Akoe raa i raro na tapuvae Akoe raa.’

⁴⁵ Tena kame Devit e kanna Te Mesaia raa ma, ‘TeAriki’, kaa te Mesaia raa e lavaa peehee te mee pera ma he mokopuna Devit?”

⁴⁶ Ia se hai tama na tama raa e lavaa te sui muri ake te vahiri Jisas raa, tena kaamata te aho naa, se hai tama hoki e haere ake ma ki vahiri ake Jisas he vahiri.

23

*Lollohi hakamattonu ina tama eporoporo
na tuua ia ma na Farisi
(Mak 12.38-39; Luk 11.43,46; 20.45-46)*

¹ Tena Jisas ki tattara ake te kanohenua raa ia ma na disaipol Aia raa ma,

² “Na tama eporoporo na tuua ia ma na Farisi raa ko na tama ettonu te tattara atu na tuua Moses raa.

³ Kootou ki hakallono no tauttari na mee hakaatoa na tama naa e tattara atu kootou ki ppena raa, e meia auu se tauttari na tiputipu na tama naa, maitaname na tama naa se tauttari na tattara laatou e tattara atu raa.

⁴ Na tama naa e hakatau atu na mee roo e mmaha, ia e hainattaa te amo raa iaruna kootou, e meia laatou selavaa roo te kkira atu no tokonaki kootou ki amo na mee e mmaha raa.

⁵ Na tama naa e ppena na mee ma kikkite na tama hakaatoa na mee laatou e ppena raa. Kira ake na mee e mmau na tattara te Launiu Tapu tera laatou e nnoa na marae ia ma na rima laatou raa, ia kira ake hoki telloa na maea e nnoa na hekau laatou raa.

⁶ Na tama naa e hihhai ki nnoho i na kina na tama hakamattua e nohonoho i na kina na kai e llahi ia ma na kina e hakananniu i roto na hare lotu na Jiu raa;

⁷ Tena na Farisi raa hoki e hihhai ma na tama ki hakammaha laatou i na kina na maket, tena na tama naa hoki e hihhai ma na tama ki kakanna laatou ma, 'Rabai'

⁸ Kootou selavaa te kannaria ma, 'Ni Rabai', maitaname kootou hakaatoa ni haitaina koi, tena kootou e isi te Rabai hokotahi koi.

⁹ Tena kootou selavaa te kannaria ma, he tama na tama te maarama nei ma, 'Tamana', maitaname kootou e isi te Tamana hokotahi i te vaelani.

¹⁰ Tena kootou selavaa te kannaria ma, 'ni Tama hakamattua', maitaname te tama hokotahi e hakamaatua kootou raa ko te Mesaia.

¹¹ Te tama hakanaaniu kootou raa ko te tama e hehekau ma kootou raa.

¹² Te tama e mee aia hokoia ki hakanaaniu raa e me ki tukuria ki mouraro roo, tena te tama e mee aia hokoia ki mouraro raa e me ki ssau ria

no hakanaaniu.

*Jisas e hai ake na tama hakamattua na Jiu
(Mak 12.40; Luk 11.39–42,44,52; 20.47)*

¹³ “Ia eme kihaeoroo ma kootou na tama poroporo na tuaa ia ma na Farisiraa! Kootou nitama tattara uhiuhi! Kootou e ppui tetotoka te Hakamaatua ana ite Vaelani raa ina tama te maarama nei raa, emeia kootou hokkootou selavaa tettae ite kina raa, tena kootou e ppui hoki na tama e hahaivi ma ki ttae ite kina raa!

¹⁴ [“Kootou na tama poroporo na tuaa ia ma na Farisiraa eme kihakalonollihu haeoroo! Kootou nitama tattara uhiuhi! Kootou e hailavvaka no kailallao na hekau nahhine kuse haiavana raa, tena kihakatannata hoki ma kootou etoo nalotu lolloa! Kootou eme kihakalonollihu haeoroo emee natiputipu sakkino kootou nei!]

¹⁵ “Kootou na tama poroporo na tuaa ia ma na Farisiraa eme kihaeoroo! Kootou nitama tattara uhiuhi! Kootou e huro vaa roto te moana, tena kioo vaaroto nahenua hakaatoa ma kisese nitama kitauttari kootou, emeia te saaita kootou kullave na tama, tena kootou kumeeoroo na tamanaa kihaeo kioo no ttae ite kina te ahi raa peenaa ma kootou naa hoki!

¹⁶ “Kootou nitama karemata sseni e hakattaki na kanohenua, kootou eme kihakalonollihu haeoroo! Kootou e akoako ma, ‘Kame he tama ettapa te Hare Tapu raa ma kihakamaoni na tattara aia raa, tena te tamanaa elavaa koi teseu te tattara aia raa; emeia kame he tama ettapa na gol iroto te Hare Tapu raa ma kihakamaoni na tattara aia raa, tena te tattara naa ku hakamaoni roo.’

17 “Kootou ni vvare e karemata sseni! Koai te mee e hakanaaniu, na gol ma ko te Hare Tapu e mee na gol raa ki ttapu raa?

18 Kootou e akoako hoki ma, ‘Kame he tama e ttpa te olta raa ma ki hakamaoni na tattara aia raa, tena te tattara naa e lavaa koi te seu ria, e meia kame aia e ttpa na hoki i aruna te olta raa ma ki hakamaoni na tattara aia raa, tena te tattara naa ku hakamaoni roo.’

19 Na karemata kootou naa e sseni roo! Koai te mee e hakanaaniu, na hoki raa ma ko te olta e mee na hoki raa ki ttapu raa?

20 Ia tena kame he tama e ttpa te olta raa ma ki hakamaoni na tattara aia raa, te tama naa e ttpa te olta raa ia ma na hoki e ppiri i aruna raa,

21 tena kame aia e ttpa te Hare Tapu raa, tena te tama naa e ttpa te Hare Tapu raa ia ma TeAtua te Tama e noho i te kina raa;

22 tena kame he tama e ttpa te vaelani raa ma ki hakamaoni na tattara aia raa, tena te tama naa e ttpa te Nohorana TeAtua raa ia ma te Tama e noho i aruna raa.

23 “Kootou na tama poroporo na tuua ia ma na Farisi raa e me ki haeo roo! Kootou ni tama tattara uhiuhi! Kootou e hokiake TeAtua te hakasehui na laumea ia ma na laakau e mannoni na tama ehilo ma na kai teeraa e kanna ria ma ni mint, ni dil ia ma na kumin raa, e meia kootou se hihhai ki tauttari na akoako hakamaoni na tuua raa pera ma kinnoho taualleka, kimanava alloha, tena ki tattara te hakamaoni. Aanei na tuua kootou e tau te tauttari, tena kootou ki se tiaki alaa tuua.

24 Kootou ni tama karemata sseni! Kootou

ekkope na rano i roto na vai kootou e unu raa, e meia kootou se illoa ma kootou ehoro na kamel!

25 “Kootou na tama poroporo na tuaa ia ma na Farisi raa e me ki haeo roo! Kootou nitama tattara uhiuhi! Kootou essoro koi te vahi iaho na parete ia ma na kapu kootou raa, e meia i roto na parete ia ma na kapu raa ekkapi roo na mee sakkino pera ma na tiputipu sakkino kootou raa.

26 Na Farisi karemata sseni! Kootou ki ssoro i roto na parete ia ma na kapu raa ki matahua imua, tena kootou kussoro hoki iahora ki matahua!

27 “Kootou na tama poroporo na tuaa ia ma na Farisi raa e me ki haeo roo! Kootou nitama tattara uhiuhi! Kootou essau pera ma na kerekere makkini iaruna nataruma tera e makkini hua roo, e meia i roto tetaruma naa e pii roo na ivi ia ma na tama ku ppara.

28 Tena kootou e ssau peeraa hoki, na tinotama kootou iahora e tiputipula oi ina karemata na tama, e meia i roto kootou raa e pii roo na tiputipu sakkino ia ma na hai sara.

*Jisas e tattara ake na hakalono llihu na Farisi
(Luk 11.47-51)*

29 “Kootou na tama poroporo na tuaa ia ma na Farisi raa e me ki haeo roo! Kootou nitama tattara uhiuhi! Kootou e ppena hakaraoi roo na taruma na profet raa, tena ki hakalaakei hoki na taruma na tama ni nnoho na ora taualleka raa;

30 tena kootou etattara hoki ma: pera ma kootou ki nnoho te saaita na tipuna kootou raa ni nnoho raa, kootou selavaa te ppena hea

na tama raa nippena no taa na profet raa no mmate.

³¹ Ia tena kootou kuhakariroo pera ma kootou ni mokopuna na tama ni taa na profet raa no mmate raa!

³² Ia tena hai na mahi kootou kihakaoti hea na tipuna kootou raa nikaamata mai raa!

³³ Kootou nilapono, ia ni tamalliki na lapono! Kootou ekkahu ma kootou elavaa te hakassao i taha ma te kina te ahi?

³⁴ “Tena Anau e meatu kootou pera ma Anau e me kikauna ria atu ni profet, na tama e atamai ia ma na tisa; kootou e me kitaa alaa tama na tama nei no mmate, tena kuttii alaa tama, tena kuriki alaa tama i roto na harelotu na Jiu raa, tena kuhakatui alaa tama kihuro i alaa matakaina.

³⁵ Ia tena ite hakaotioti kootou e me kitoo na hakalono llihu hakaatoa ite mmate na tama ettonu raa, kaamata mai te mate Abel raa haere notae te mate Sakaraia tetama Berekia raa; tetama kootou nitaa ilottonu te olta ia ma te Hare Tapu raa.

³⁶ Anau e meatu te hakamaoni: na hakalono llihu te mmate na tama nei raa e me ki mmoe i roto na tama te aho nei raa!

Te laoi Jisas i Jerusalem

(Luk 13.34–35)

³⁷ “Jerusalem, Jerusalem! Kootou etaa na profet, tena ki maka na tama ekavekave na tattara tera TeAtua nikauna ria atu raa! Ehia roo na vahao Anau e maanatu ma kihakutu mai kootou hakaatoa ma na rima Anau pera ma he manu hine ehakutu ake

na pupunua aia raa, e mea kootou se hihhai ma Anau ki hakkutu mai kootou!

³⁸ Ia tena te Hare Tapu kootou naa e me ki tuu vare roo se hai tama.

³⁹ Anau e meatu kootou; kaamata te saaita nei kootou selavaa hoki te kkite Anau ki tae roo te saaita kootou kutattara ma, 'Te Atua e hakatapu te Tama e hamai i te inoa Te Ariki raa.' "

24

Jisas e tattara ma te Hare Tapu raa e me ki maseu

(Mak 13.1-2; Luk 21.5-6)

¹ Jisas ku huri no haere itaha ma te Hare Tapu raa, tena na disaipol Aia raa ku oo ake no meake Aia kikkira ake ina hare te Hare Tapu raa.

² Tena Jisas ki meake, "Hakamaoni, kootou e me kikkite na mee nei hakaatoa. Tena Anau e me ki meatu he mee hokotahi. Se isi te hatu hokotahi ina hatu emmau te Hare Tapu naa e me ki mau tahi roo i te kina aia emmau raa; na hatu hakaatoa e me ki hhopo no maoha iraro."

Na hakalono lihu e me ki tae mai

(Mak 13.3-13; Luk 21.7-19)

³ Jisas enoho iaruna te Mouna e hhomono na Oliv raa, tena na disaipol raa ki oo ake hokolaatou no mmata Tama raa. Kito na tama raa ki meake, "Hakari mai maatou te saaita na mee nei e me ki kapihimai, ia hea e me ki kapihimai ki huri mai maatou te saaita

Akoe e me ki hamai ia ma te saaita na mee hakaatoa e me ki oti raa.”

⁴ Tena Jisas ki meake, “Kootou ki tanattana tahi, ia auu setiaki alaa tama ki malliu atu kootou.

⁵ Tammaki na tama e mee ma laatou e tattara i te vahi Anau e me ki oo atu no tattara atu ma, ‘Anau ko te Mesaia!’ Tena laatou e me ki malliu ake tammaki roo na tama.

⁶ Kootou e me killono na kapipihi na taua ettani tappiri atu ia ma na rono na henua e ppuhu, e meia auu semamannatu tammaki. Na mee nei e me ki kapihi atu, e meia se mee ma teenaa te hakaoti naa ku tae atu.

⁷ Na henua e me kippuhu hokolaatou, na tuku e me kippuhu hokolaatou. Tena e me ki isi te saaita te hikkai ia ma na ruru henua na kina hakaatoa.

⁸ Na mee nei hakaatoa e ssau pera ma na isu kaamata te hine ku mee ki mamaoha raa.

⁹ “Kootou e me ki hakapiki ria no kou ake na tama kikou atu na hakalonollihu kootou, tena kutaa kootou kimmate. Nakanohenua hakaatoa e me ki se hihhai kootou e mee kootou e tauttari Anau.

¹⁰ Tammaki na tama e me ki tiaki na hakattina laatou raa te saaita naa; na tama naa e me ki tattara haeo teeraa tama ma teeraa tama, tena e me ki se hihhai hokolaatou.

¹¹ Ia tammaki na profet malliu e me ki oo atu no tattara malliu ake tammaki na tama.

¹² Tammaki na tama e me ki tauhano te ppena na mee sakkino, tena laatou e me ki tiaki na laoi laatou ni isi i mua raa.

¹³ Emeia na tama e ttuu mmau no ttae te hakaoti raa e me ki ora.

14 Tena te Rono Tauareka i te vahi te Hakamaatua ana i te Vaelani raa e me ki takutaku ria killono na tama na henua hakaatoa i te maarama nei raa, tena ki oti te hakaotioti te maarama nei raa ku tae atu.

Te mee sakkino e haeroo
(Mak 13.14-23; Luk 21.20-24)

15 “Kootou e me kikkite te mee sakkino roo tera profet Daniel nitattara raa. Te mee naa e me kituu i te kina e tapu kkini i roto te Hare Tapu raa.” (Te tama e ppau na tattara nei raa ki iroa te hakataakoto na tattara nei!)

16 “Tena na tama i roto Judia raa ku huro i te kina na mouna raa no mmuni.

17 Te tama i aruna te tauhuhu te hare aia raa selavaa te tiho i raro ma ki too hea aia e ttino raa.

18 Ia te tama i roto te paupaku aia raa selavaa te vaakai ihare ma ki too tekkahu rimalloa aia raa.

19 Te aho naa e me ki haeroo ma na h hine haittama ia ma na h hine na tamalliki laatou raa koi pammee raa.

20 Lotu ake Te Atua ki selavaa kootou te huro i taha te saaita te matani ia ma te saaita te Sabat!

21 Maitaname na hakalono lihu te saaita naa e me ki haeroo i aruna na hakalono lihu tera ni hhura mai i te kaamata roo te maarama nei ni tipu ake haere no tae mai te aho nei. Tena selavaa hoki ni hakalono lihu peenei e me ki hura atu hoki i muri.

22 Emeia Te Atua ku oti te ttuu te kooina na aho raa no moisi; peeraa Te Atua ki se ttuu na aho raa no moisi, se haitama e me ki ora. Te Atua e ttuu na aho raa no moisi e mee na tama Aia ni hirihiri raa.

23 “Tena kame he tama e meatu akoe ma, ‘Kira ake, teenei te Mesaia nei!’ ia ma ku meatu ma, ‘Teeraa Aia raa!’, kootou se lavaa te hakattina na tattara naa.

24 Maitaname na mesaia malliu ia ma na profet malliu raa e me kittae atu; na tama naa e me ki huri atu na mirakol ia ma na hakkatu e llahi ma ki lavaa laatou te malliu ake hoki na tama TeAtua ni hirihiri raa, kame laatou e lavaa.

25 Hakallono! Anau ku oti te tattara atu na mee nei i mua te aho naa e tae atu.

26 “Tena kame nitama e meatu ma, ‘Teeraa te Tama raa i te kina e tuu mahoa raa!’ Tena kootou ki se vvare no oo i te kina naa, tena kame laatou e meatu ma, ‘Teeraa te Tama raa e mmuni i te kina raa!’ Tena kootou se lavaa te hakattina na tattara na tama naa.

27 Maitaname te Tamariki te Tama nei e me ki hamai pera ma he uila no hakamaahina i te vaelani raa, kaamata te anake haere no tae te laki.

28 “He kina peehee e moe te mee e mate, na manullee kaittama raa e me ki muimui i te kina naa.

*Te hamai te Tamariki te Tama nei
(Mak 13.24-27; Luk 21.25-28)*

29 “Imuri na hakalono llihu na aho naa, te laa raa e me kipouri, tena te maremo raa e me ki se lavaa hoki te maahina, na hetuu raa e me ki maoha itaha ma te vaelani, tena na mahi i te vaelani raa ku se lavaa te oo tonu na ara laatou e hahaere raa.

30 Tena na hakkatu te Tamariki te Tama nei e me ki hura ake i te vaelani, tena na tama hakaa-toa i roto te maarama nei raa e me ki tanittani te saaita laatou e kkite te Tamariki te Tama nei,

e hamai i roto na pukureurehu i te vaelani raa ma na mahi hai mmahi.

³¹ Te puu hakanaaniuraa e me kitani, tena te Tama raa e me ki kauna ria iho na ensel Aia raa ki oo ina kina hakaatoa i te maarama nei raa no hakutu ake na tama roo hakaatoa Aia ni hirihiri raa.

*Tattara hurihuri te laakau fik
(Mak 13.28-31; Luk 21.29-33)*

³² “Te laakau fik raa e me ki poroporo atu kootou na hakataakoto. Te saaita na raraa raa e h homo, tena na laumea raa ku mahaa ake, tena kootou e me ki illoa pera ma te saaita na reurehu raa ku tappiri ki ttae mai.

³³ Ia e ssau pera hoki, te saaita kootou e kkite na mee nei hakaatoa raa, kootou e me ki illoa pera ma te saaita te Tama raa e me ki hamai raa ku taapiri, ia Aia ku tanattana ki hamai.

³⁴ Mannatu pera ma na mee nei hakaatoa e me ki kapihi atu i mua na tama ennoho te saaita nei raa e mmate hakaatoa.

³⁵ Te vaelani ma te maarama nei e me ki oti, e me ia na tattara Ana uraa e me kimmo e tahi se lavaa roo te oti.

*Se hai tama e iroa te Aho ia ma te saaita
(Mak 13.32-37; Luk 17.26-30; 17.34-36)*

³⁶ “Se hai tama e iroa te aho hee roo ia ma te saaita hee roo te aho naa e me ki tae mai, niaina na ensel i te vaelani, ia te Tamariki te Tama nei hoki se iroa; te Tamana Hokoia koi e iroa.

³⁷ Te hamai te Tamariki te Tama nei e me ki ssau pera ma hea ni kapihi ake te saaita Noa raa.

³⁸ Na aho i mua te tai uu raa, na tama raa e kkai, ia e unu, tena na h hine ia ma na taanata raa

e avavvana haere no tae roo te saaita Noa ku haere i roto te vakatua aia raa,

³⁹ e mea na tama raa se illoa hea e me ki kapihi ake haere no tae roo te saaita laatou kuloohia te tai u raa. Te aho te Tamariki te Tama nei e hamai raa e me ki ssau pera ma te saaita naa.

⁴⁰ Te saaita naa tokorua na taanata e me ki uata i roto te paupaku hokotahi, teeraa tama e me ki tooria i taha, tena teeraa tama e me ki tiakiria.

⁴¹ Tokorua na hhine e me ki tukituki na kai, teeraa tama e me ki tooria i taha, tena teeraa tama e me ki tiakiria.

⁴² “Kootou kitanattana tahi, maitaname kootou se illoa te aho heeroo Te Ariki e me ki hamai.

⁴³ Kame te tama te hare raa e iroa te saaita te tama kairarao raa e me ki haere ake, kootou e illoa pera ma te tama naa selavaa te moe ki selavaa te tama kairarao raa te haere ake no ssaa te haere aia raa.

⁴⁴ “Ia tena kootou ki tanattana tahi, maitaname te Tamariki te Tama nei e me ki hamai te saaita kootou e nnoho taravare ma Aia ku se hamai raa.

*Te tama hehekau hakamaoni ia ma
te tama hehekau mariu
(Luk 12.41-48)*

⁴⁵ “Kaa koai te tama e hakamaoni i na hehekau aia, ia e atamai naa? Teenaa ko te tama tera te tama hakamaatua raa etuku aia ki hakamaatua i aruna alaa tama hehekau raa, tena ku vaevae ake na kai na tama raa na saaita laatou e kkai raa.

⁴⁶ Te tama hehekau naa e me ki hihia roo kame te tama hakamaatua aia raa e hamai no kite aia e ppena na mee raa.

⁴⁷ Anau e meatu kootou te hakamaoni pera ma te tama hakamaatua naa e me ki tuku te tama naa ki mmata na hekau aia raa hakaatoa.

⁴⁸ Emeia kame aia he tama hehekau haeo, aia e me ki tattara hokoia ma, 'Te tama hakamaatua anau raa e me kiselavaa te hamai saaita ro-roa roo.'

⁴⁹ Tena aia kukaamata no riki alaa tama e hehekau ma aia raa, tena ku haere no kai, ia no unu ma na tama e unu mahi raa.

⁵⁰ Tena te tama hakamaatua te tama hehekau naa e me ki hamai te saaita te tama hehekau naa se tanattana, ia se iroa te saaita te tama raa e me ki hamai raa.

⁵¹ Te tama hakamaatua naa e me ki tuutuu maruu te tama hehekau naa ki hakalono lihu pera ma alaa tama e tattara uhiuhi raa hoki. Na tama naa e me ki ttani no hakatikkati na niho laatou.

25

Te tattara hurihuri te sanahuru na taukupu

¹ "Te saaita naa te Hakamaatua ana i te Vaelani raa e me ki ssau pera ma te sanahuru na taukupu e too na lamu laatou raa ma ki oo no ttiri ma te taupeara ku mee ki avana raa.

² Tena he tokorima na taukupu e panimu, tena teeraa tokorima na taukupu e atamai.

³ Te tokorima na taukupu e panimu raa e too koi na lamu laatou raa, tena se hai karaseni hoki e too ma na lamu raa,

⁴ tena te tokorima na taukupu e atamai raa e too na lamu laatou raa, tena ki utu hoki na karaseni na lamu raa.

5 Te taupeara e me kiavana raa e nnahe roo te hamai, tena na taukupu raa ku tutturi moe no mmoe heilloa roo.

6 “Te mee raa ku raka te tuapoo, tena laatou ku llono te tama e kanna ma, “Teenei te taupeara ku mee kiavana nei ku hamai! Oo mai no tanattana ki hamai aia!”

7 Tena te sanahuru na taukupu raa ku mahhuru no mmiri ake na lamu laatou raa i aruna.

8 Tena te tokorima na taukupu e panimu raa ku meake teeraa tokorima na taukupu ma, ‘Utu mai nikarasoni ma na lamu maatou nei, na lamu nei ku mmaha.’

9 Tena na taukupu e atamai raa ki meake, ‘Maatou selavaa te utu atu e mee na karasoni nei sellava te vvae ma taatou. Oo no sui ni karasoni ma kootou te stoa.’

10 Kito te tokorima na taukupu e panimu raa ki oo no sui na karasoni laatou raa, ia te saaita na taukupu e panimu raa ni oo, te taupeara ku mee kiavana raa hoki ku tae ake. Te tokorima na taukupu e tanattana raa ku oo ma te taupeara raa i te kina te kai raa, tena na tama raa ki ppui te totoka.

11 “Tena ki oti roo teeraa tokorima na taukupu ku tae ake, tena ki kakanna ake ma, “Te Ariki, Te Ariki! Taaraki te totoka raa ki oo atu maatou i hare.’

12 Tena te taupeara raa ki meake, ‘Anau selavaa te taaraki te totoka raa! Anau se iroa kootou.’ ”

13 Tena Jisas ki meake, “Kootou kitanattana, maitaname kootou se illoa te aho ia ma te saaita hee roo te Tamariki te Tama nei e me ki hamai.

Tokotoru na tama hehekau
(Luk 19.11–27)

14 “Te saaita naa te Hakamaatua ana i te Vaelani raa e me ki tipu peenei. Teeraa he tama e tanattana ki horau, tena aia ki kanna ake na tama hehekau aia raa, tena ki meake na tama raa ki lollohi na hekau aia raa.

15 Tama raa e kou ake na sileni na tama raa tau-tari te iroa te tama raa. Te tama hokotahi aia e kou ake rima simata na sileni, teeraa tama aia e kou ake rua simata, tena teeraa tama aia e kou ake te simata hokotahi. Tena aia ki tiaki na tama raa no horau.

16 Te tama hehekau ni too rima simata na sileni raa ku haere no hehekau no too hoki teeraa rima simata na sileni.

17 Ia e ssau hoki ma te tama ni too rua simata na sileni raa. Tama raa e haere no hehekau ma na sileni raa no too teeraa rua simata na sileni hoki.

18 Emeia te tama hakatoru ni too te simata hokotahi raa ku haere no kerī te rua raa, tena kitanu na sileni te tama hakamaatua aia raa ni kou ake raa.

19 “Te saaita te tama hakamaatua raa ni haere raa ku roroa roo, tena ki oti aia ku vaakai mai ma ki hakatonu ma na tama hehekau aia raa i te vahi na sileni aia ni kou ake raa.

20 Te tama hehekau ni too rima simata na sileni raa ku haere ake no kou ake te rima simata na sileni raa, tena ki meake, “Tama hakamaatua, akoe ni kou mai rima simata na sileni, ia te nei teeraa rima simata anau ni hehekau ma na sileni nei no too!”

21 Tena te tama hakamaatua raa ki meake, “Tauareka roo, akoe he tama hakamaoni te hehekau! Akoe e huri mai ma akoe

he tama hehekau tauareka hakamaoni te rorohi na sileni moisi, tena anau e me kituku akoe kirorohi na sileni tammaki. Hamai ihare ki hihhia taaua hakaatoa!

22 “Tena tetama hehekau nitoo rua simata na sileni raa ku haere ake ihare, tena ki meake, ‘Tama hakamaatua, akoe ekou mai rua simata na sileni, tena te nei teeraa rua simata na sileni anau ni hehekau ma na sileni nei no too raa.’

23 ‘Tauareka roo, akoe he tama hakamaoni te hehekau! Akoe e hurimai ma akoe he tama hakamaoni te rorohi na sileni moisi, tena anau e me kituku akoe kirorohi tammaki na sileni. Hamai ihare ki hihhia taaua hakaatoa!’

24 “Tena te tama hehekau nitoo te simata hokotahi raa ku haere ake ihare, tena ki meake, ‘Tama hakamaatua, anau e iroa pera ma natama e mattaku akoe; akoe haere haki, tena kikkope na kai na kina alaa tama e ttori raa.

25 Anau emataku akoe, tena anau ki haere no tanu na sileni akoe raa i te kerekere. Kira ake aanei na sileni akoe nei hakaatoa roo.’

26 “Tena tetama hakamaatua raa ki meake, ‘Ako he tama hehekau sakkino, ia e matanaena. Akoe e iroa pera ma anau he tama haere haki, tena kikkope na kai na kina alaa tama e ttori raa kaa sei?’

27 Tena akoe etauroo tepono na sileni ana nei i roto te benk, tena anau e me kitoo na sileni nei hakapaa ma na sileni laatou e me ki hakapiri ake iaruna tesaaita anau e vaakai mai raa.’

28 “Tena tetama hakamaatua raa ki meake na tama ettuu i te kina raa, ‘Too na sileni raa itaha ma tetama naa no kou ake tetama e isi sanahuru na simata na sileni raa.

29 Niaina ma akoe e isi tammaki na mee, e meia akoe e me kiisi tammaki hoki alaa mee e me kittoe, tena te tama seisi na mee raa, niaina ma na mee raa e moisi, na mee raa e me ki too ria i taha ma aia.

30 Tena kootou killetu te tama hehekau sakkino nei i aho ite kina epouriraa, tena aia e me ki tani no hakatikkati na niho aia raa.'

Te hakatonutonu i te aho hakaoti

31 "Te saaita te Tamariki te Tama nei e hamai pera ma he Tuku ma na ensel Aia raa, te Tama raa e me kinoho iaruna te Nohorana hakanaaniu Aia raa,

32 tena na tama na henua hakaatoa e me kikkutu imua Tama raa. Tena te Tama raa e me ki vvae na tama raa ina kuturana erua e ssau pera ma te tama roroahi na manu raa e vvae na sipsip raa i taha ma na gout.

33 Tama raa e me kituku na tama ettonu raa ite vahi laaua Aia, tena na tama sakkino raa ite vahi se laaua Aia.

34 "Tena te Tuku raa e me ki meake na tama ite vahi laaua Aia raa ma, 'Oo mai, kootou ko na tama e hakatapura ia te Tamana Anau raa! Oo mai no ttino te Hakamaatua ana ite Vaelani tera ku oti te tanattana ma kootou te saaita roo te maarama nei ni tipu ake raa.

35 Anau e hikai, tena kootou e haanai Anau, Anau e hiunu, tena kootou e kou mai na vai no unu Anau; Anau he manu siri, tena kootou e too hakaraoi Anau i na hare kootou raa;

36 Anau se hai hekau, tena kootou e kou mai na hekau Anau; Anau elaavea, tena kootou e lollohi hakaraoi Anau, Anau e karapusi ria, tena kootou e oo mai no matamata Anau.'

37 “Tena na tama e tonu tahi raa e me ki meake ma, ‘TeAriki, te saaita hee maatou nikkite ma Akoe ni hikai, tena maatou ki haanai Akoe, ia te saaita hee Akoe ni hiunu, tena maatou ki kou atu na vai no unu Akoe?’

38 Te saaita hee maatou nikkite ma Akoe he manu siri, tena maatou ki too hakaraoi Akoe i na hare maatou raa, ia te saaita hee Akoe se hai hekau, tena maatou ki kou atu na hekau Akoe?’

39 Te saaita hee maatou nikkite ma Akoe e laavea, ia ni ponotia i te hare karapusi, tena maatou ki oo atu no mmata Akoe?’

40 Tena te Tuku raa e me ki meake, ‘Anau e meatu kootou, he saaita peehee kootou e ppena hakatau areka i na tama Anau tera e mouraro raa, kootou e ppena te tauareka naa i Anau!’

41 “Tena kioti Aia ki meake na tama i te vahi selaaui Aia raa, ‘Oo itaha ma Anau, kootou ko na tama ennoho iraro na haeo TeAtua! Oo i te kina teahi eura tahi tera e tanattana ma Satan ia ma na ensel aia raa!’

42 Anau e hikai, e meia kootou se haanai Anau, Anau e hiunu, e meia kootou se hai vai e kou mai no unu Anau;

43 Anau he manu siri, e meia kootou se too hakaraoi Anau i na hare kootou raa, tena Anau ni se hai hekau, e meia kootou se hai hekau ni kou mai Anau. Anau e laavea, ia e moe i te hare karapusi, e meia kootou se oo mai no lollohi Anau.’

44 “Tena na tama sakkino raa e me ki meake, ‘TeAriki, te saaita hee maatou nikkite ma Akoe e hikai, ia e hiunu ia ma Akoe he manu siri ia ma Akoe se hai hekau ia ma Akoe e laavea ia ma

Akoe e karapusi, tena maatou se oo atu no mmata Akoe?’

⁴⁵ “Tena te Tuku raa e me ki meake, ‘Anau e meatu kootou, he saaita peehee kootou se hihhai ki tokonaki he tama na tama mouraro Anau raa, tena kootou se hihhai ki tokonaki hoki Anau.’

⁴⁶ Na tama sakkino raa e me ki oo i te kina na hakalono llihu se isi te hakaoti raa, tena na tama ettonu raa e me ki oo i te kina te ora e ora tahi raa.”

26

Na tama hakamattua raa ku tattara hemuu ma ki taa Jisas

(Mak 14.1-2; Luk 22.1-2; Jon 11.45-53)

¹ Jisas e akoako ake na hakataakoto roo hakaa-toa no oti, tena Aia ki meake na disaipol Aia raa,

² “Kootou e illoa pera ma te Pasova raa e me ki teiho mai te aho hakaru raa, tena te Tamariki te Tama nei e me ki haka-piki-ria no kou ake na tama e kiri lloto Aia raa ki ttii i aruna te kros.”

³ Tena na maatua hakananniu raa laatou ma na tama hakamattua raa ki oo no kkutu hakaa-toa i te hare tuku Kaiafas te pohouru hakanaaniu na maatua raa

⁴ no tattara ma ki haka-piki hemuu Jisas, tena ku taa Tama raa ki mate.

⁵ Na tama raa e tattara ma, “Taatau selavaa te ppena te hakataakoto taatau nei te saaita te Pasova raa, ka oti te kanohenua raa ku hakatauttau ma taatau.”

Jisas e amuhiria te lloo manoni i Betani

(Mak 14.3-9; Jon 12.1-8)

⁶ Jisas e noho i Betani i te hāre Saimon, te tama te tinotama aia raa ni kaina te manumanu hāeo raa.

⁷ Jisas koi noho koi nokai, tena he hine e hāere ake iaa Jisas ma tello manoni e sui mmaharoo nonnini i aruna te pohouru Tama raa.

⁸ Na disaipol raa kulloto roo te saaita laatou nikkite te hine raa ennini tello manoni raa i aruna te pohouru Jisas raa, tena laatou ki meake, “Aiea tello naa ku ninnini puamu naea?”

⁹ Tello nei e tau roo te kou ake alaa tama kisui tammaki na sileni, tena taatou ku too na sileni raa no kou ake i na tama hakaalloha raa!”

¹⁰ Jisas e iroa hea na disaipol raa e tattara raa, kito Aia ki vahiri ake na tama raa, “Aiea kootou e tattara i te hine nei naea? Hea te hine nei e ppena i Anau raa he mee roo e tauareka.

¹¹ Na tama hakaalloha raa e me kinnoho tahi ma kootou, e meia Anau se lavaa te noho tahi ma kootou.

¹² Hea te hine nei e ppena raa, aia ennini tello manoni raa i aruna te tinotama Anau ki tanattana te saaita Anau e me ki tanuria raa.

¹³ Tena Anau e meatu kootou te hakamaoni pera ma hekina peehee iroto te maarama nei na tama e takutaku te Rono Tauareka nei, na tama e me ki mannatu te hine nei i te mee aia e ppena nei.”

*Judas e hakari ake Jisas
(Mak 14.10-11; Luk 22.3-6)*

14 Tena Judas Iskariot, he tama iroto te sanahuru ma rua na disaipolraa ku haere no mmata na maatua hakananniu raa,

15 tena ki vahiri ake, "Hea kootou e me kikou mai anau kame anau e hakari atu Jisas i kootou?" Na maatua hakananniu raa ku ppau ake tipu toru na sileni no kou ake iaa Judas.

16 Tena kaamata te saaita naa Judas ku kirakira he saaita e tauareka aia ki hakari ake Jisas i na tama hakamattua raa.

Jisas e kai te Kai te Pasovaraa ma na disaipol Aia
(Mak 14.12-21; Luk 22.7-13; 22.21-23; Jon 13.21-30)

17 Te aho kaamata te Kai te Haraoa Manihi raa, na disaipolraa ku oo ake iaa Jisas raa no vahiri ake Tama raa ma, "I te kina hee Akoe e hihai ma maatou kioo notanattana te Kai te Pasovaraa ma Akoe?"

18 Kito Jisas kimeake, "Oo i te tama hokotahi iroto te matakaina raa no meake ma, 'Te Rabai raa e tattara ma te saaita Aia raa ku ttae mai, tena Aia ma na disaipol Aia raa e me ki kkai te Kai te Pasovaraa i te hare akoe.'"

19 Na disaipolraa e oo noppena hea Jisas ni tattara ake laatou raa, tena laatou ki tanattana mai te Kai te Pasovaraa.

20 Jisas ma te sanahuru ma rua na disaipol Aia raa ku nnoho ma ki kkai te saaita te mee raa ku hiahi.

21 Laatou koinnoho koi nokkai, tena Jisas kimeake, "Anau e meatu kootou, he tama kootou e me ki hakari ake Anau i na tama e kirilloto Anau raa."

²² Na disaipol raa ku se hihhai roo, tena laatou ku kaamata no vahihhiri ake Jisas tama taki ttahi ma, “TeAriki, Akoe ma e tattara koi anau.”

²³ Kito Jisas ki meake, “Te tama e ttoki te haraoa aia raa i roto te parete Anau e ttoki te haraoa raa ko te tama e me ki hakari ake Anau ina tama haeo raa.

²⁴ Te Tamariki te Tama nei e me ki mate pera ma te Launiu Tapu raa e tattara, e meia te tama e hakari ake te Tamariki te Tama nei raa e me ki haeo roo! E tauareka roo kame te tama naa ni se haanau iho i te maarama nei!”

²⁵ Tena Judas te tama sakkino raa ku meake, “Rabai, Akoe ma e tattara koi anau.”

Kito Jisas ki meake, “Teena koi akoe ku mee mai naa.”

Te kai hakaoti TeAriki

(Mak 14.22-26; Luk 22.14-20; 1 Korin 11.23-25)

²⁶ Te saaita laatou koikkai, Jisas kutoo te muri haraoa raa no lotu ake TeAtua, tena ki ttohi te haraoa raa no vaevae ake i na disaipol Aia raa, tena ki meake, “Too no kkai, teenei ko te tinotama Anau.”

²⁷ Tena Jisas ki too te kapu raa no lotu ake TeAtua, tena ki kou ake na disaipol Aia raa, tena ki meake, “Kootou hakaatoa ki unu;

²⁸ teenei ko tetoto Anau tera ehuriatu te hakamaoni te tattara eivi TeAtua raa, tena te toto Anau nei e nniniatu ki ssoro na haisara na kanohenua hakaatoa itaha.

²⁹ Anau e meatu kootou, Anau selavaa hoki te unu te wain nei ki tae roo te saaita Anau e unu ma kootou te wain hoou raa, i te Hakamaatua ana te Tamana Anau raa.”

³⁰ Kito na tama raa ki huhua te rue te lotu raa, tena ki oo peeraa i te Mouna e hhomo na Oliv raa.

Jisas emeake ma Pita eme kikore etoru na vahao

(Mak 14.27-31; Luk 22.31-34; Jon 13.36-38)

³¹ Tena Jisas ki meake na disaipol raa, “Te poo nei kootou hakaatoa e me ki tiaki Anau no huro itaha, maitaname te Launiu Tapuraa etattara ma, ‘Te Atua e me kitaa tetama e rorohi na manuraa, tena na sipsip raa e me ki maaseu huri.’

³² Emeia i muri te saaita Anau ku ora muri raa, Anau e me ki haere i Galili i mua kootou.”

³³ Kito Pita kitattara ake Jisas ma, “Anau se lavaa roo te tiaki Akoe, niaina ma na tama nei hakaatoa e tiaki Akoe!”

³⁴ Tena Jisas ki meake Pita, “Anau e meatu te hakamaoni, i mua te manutane raa e tani te poo nei, akoe e me kikore etoru na vahao pera ma akoe se iroa Anau.”

³⁵ Kito Pita ki meake, “Anau se lavaa te ppena peenaa, niaina anau e taia ria no mate ma Akoe!”

Tena na disaipol raa hakaatoa ku tattara ake pera ma Pita raa hoki.

Jisas e lotu i Getsemani

(Mak 14.32-42; Luk 22.39-46)

³⁶ Tena Jisas ki haere ma na disaipol Aia raa i te kina ehui ma ko Getsemaniraa, tena Aia ki meake na disaipol raa, “Nnoho i te kina nei ki haere Anau no lotu i te kina raa.”

³⁷ Tena Aia ki too Pita ia ma te tokorua na tama Sebediraa. Jisas ku aroha roo, tena te hakataakoto Aia raa hoki ku sakkino roo,

³⁸ kito Jisas ki meake na disaipol raa, “Te aroha i roto te hatu manava Anau raa e rahiroo, tena Anau kutaapiri koi ki mate te aroha. Nnoho i te kina nei ki ara taatou.”

³⁹ Jisas e haere no mmao hakamarie, tena Aia ki tteiho iraro no tuturi, tena ki lotu ake peenei, “Taku Tamana, kame e hainauhie, Akoe ku too te kapu te hakalono lihu nei itaha ma Anau! Emeia Akoe se tautari hea Anau e hihai, tautari koi hea Akoe e hihai.”

⁴⁰ Tena Aia ki vaakai no kite tokotoru na disaipol raa ku mmoe heilloa roo; kito Jisas ki meake Pita, “Kootou tokotoru se lavaa roo te ara ake he paa saaita ki ara taatou?”

⁴¹ Tauhano te ara tahi, tena kulotu tahi ki se lavaa kootou te maoha i na hahaaite. Te anana raa e mataora, e meia te tinotama raa e matanaena.

⁴² Tena Jisas ki vaakai hakaraoi hoki no lotu ake peenei, “Taku Tamana, kame Akoe se lavaa te too te kapu te hakalono lihu nei itaha ma Anau, tena tiaki Anau ki hakalono lihu pera ma Akoe e hihai raa.”

⁴³ Tena Aia ki vaakai hoki no kite tokotoru na disaipol raa ku mmoe heilloa roo; tokotoru raa ku se lavaa roo te kkira na karemata laatou.

⁴⁴ Tena Jisas ku tiaki na disaipol raa no haere te hakatoru na vahao no lotu ake na lotu Aia ni lotu ake kaamata raa.

⁴⁵ Tena Aia ki vaakai ake i na disaipol raa no meake, “Kootou koi mmoe roo no hamalollo? Kira ake! Te saaita te Tamariki te Tama nei e me ki noho iraro na mahi na tama haissara raa ku tae mai.

⁴⁶ Mahhike iaruna ki oo taatou. Kira ake, teenei te tama e me ki hakari ake Anau!”

Jisas ku hakapiki ria

(Mak 14.43-50; Luk 22.47-53; Jon 18.3-12)

⁴⁷ Jisas koi tattara koi te saaita Judas, he tama i roto te sanahuru ma rua na disaipol raa ku tae ake. Judas e haere ake ma te kanohenua e rahi tera na maatua hakananniu ia ma na tama hakamattua raa ni kauna ki oo ake. Na tama raa e oo ake ma na paraamo a ia ma na muri laakau.

⁴⁸ Judas te tama sakkino raa ku oti te tattara ake na tama raa ma, “Te tama Anau e mohoni raa ko te tama kootou e hihhai raa, tena kootou ku hakapiki Tama naa!”

⁴⁹ Judas e haere tahi atu roo iaa Jisas raa no meake ma, “Rabai, te tauareka ki noho ma Akoe,” tena aia ki mohoni Jisas.

⁵⁰ Kito Jisas ki meake, “Taku soa, akoe ki vave!”

Kito na tama raa ki oo ake no hakapiki Jisas, tena ki ttaohi mmau roo Tama raa

⁵¹ Tena he tama hokotahi etuu ma Jisas ku ssau te paraamo aia raa no ssepe te katarina te tama hehekau te pohouru hakanaaniu na maatua raa no hopo.

⁵² Tena Jisas ki meake te tama raa, “Tuku te paraamo aia i te kina akoe ni too raa. Na tama hakaatoa e ppuhu ma na paraamo aia e me ki mmate i na paraamo aia.

⁵³ Kootou seilloa pera ma Anau elavaa te kanna ake te Tamana Anau raa ki tokonaki, tena te Tamana Anau raa elavaa te kou mai sanahuru ma rua na katurana na ensel te saaita nei koi ki tokonaki Anau?

⁵⁴ Emeia kame peenaa, tena kaa na tattara te Launiu Tapu raa e tattara mai ma te mee nei

e me ki kapihi mai raa e me ki hakamaoni pee-hee?"

⁵⁵ Tena Jisas ki meake te kanohenua raa, "Kootou e o mai roo ma na paraamoia ia ma na murilaakau kittaohi Anau pera ma Anau he tama se hailou? Na aho hakaatoa Anau e noho no akoako i te Hare Tapu, tena kootou se hakaapihi Anau.

⁵⁶ Emeia na mee nei hakaatoa e kapihi mai ki mee hea na profet raa ni tattara i roto te Launui Tapu raa ki hakamaoni."

Tena na disaipol Jisas raa hakaatoa ku tiaki Tama raa no huro i taha.

Jisas e tuu i mua na tama hakananniu

(Mak 14.53-65; Luk 22.54-55; 22.63-71; Jon 18.13-14; 18.19-24)

⁵⁷ Na tama ni hakaapihi Jisas raa ku too Tama raa no kkave i te hare Kaiafas te pohouru hakanaaniu na maatua raa, tena na tama poroporo na tuua ia ma na tama hakamattua raa ku kkutu i te kina raa.

⁵⁸ Pita e hahaere tautari atu hakammao no tae roo i te kina te hare te pohouru hakanaaniu na maatua raa. Pita e uru atu i te kina te hare raa no noho iraro ma na tama lollohi raa ma ki kite aia hea na tama raa e me ki ppena.

⁵⁹ Na maatua hakananniu ia ma alaa tama hakananniu e lahulahu ma ki lave ni tattara settonu i te vahi Jisas ma kilavaa laatou te taa Tama raa ki mate;

⁶⁰ emeia laatou se hai mee e lave, niaina roo ma etammakiroo na tama e oo ake na hatu na malliu laatou iaa Jisas. Tena te hakaoti, tokorua na taanata ku oo ake i mua

61 no tattara ake ma, “Te Tama nei e tattara ma, ‘Anau e lavaa te seu te Hare Tapu TeAtua nei ki hina, tena ku hakatuu hakaraoi i roto e toru na aho.’ ”

62 Te pohouru hakanaaniu na maatua raa kutuu iaruna no meake Jisas ma, “Ako e seisi na tattara ki tattara i te vahi na tattara na tama raa e hai atu Ako e raa?”

63 Emeia Jisas e tuu hemuu koi. Te pohouru hakanaaniu na maatua raa ku meake hakaraoi hoki iaa Jisas ma, “Anau e meatu Ako e ki mee mai te hakamaoni i te inoa TeAtua e ora raa: eaa, Ako e ko te Mesaia, te Tamariki TeAtua raa ma sei?”

64 Kito Jisas ki meake, “Teena koi ako e ku mee mai naa. Emeia Anau e meatu kootou: kaamata te saaita nei kootou e me ki kite te Tamariki te Tama nei e me ki noho i te vahi laua TeAtua Hakanaaniu raa, tena e me ki hamai iaruna na pukureurehu i te vaelani raa!”

65 Te pohouru hakanaaniu na maatua raa e rono koi na tattara raa, tena aia ki ssae na kaukahu aia raa, tena ki meake, “Tama nei e tattara haero TeAtua! Taatou se hihai hoki ma alaa tama ki oo mai no tattara mai i te vahi te Tama nei! Kootou ellono koi te saaita nei na tattara Aia e tattara haero TeAtua raa!

66 Kootou e mannatu maea?”

Kito na tama raa ki meake, “Tama naa e isi te sara, tena Aia e tau te taia ria ki mate.”

67 Tena na tama raa ku sasavare na maihu Jisas, tena ki riki Tama raa; kito na tama ni ppa na patikauvae Jisas raa

68 ki meake ma, “Te Mesaia, kame Akoe he profet hakamaoni, Akoe kutini ma koai te tama ni ppaa Akoe raa!”

Pita e kore ma aia se iroa Jisas

(Mak 14.66-72; Luk 22.56-62; Jon 18.15-18; 18.25-27)

69 Pita enoho i te kina te hare raa te saaita te hine hehekau te pohouru hakanaaniu na maatua raa ni haere ake no meake aia ma, “Ako e hoki e hahaere ma Jisas te tama i Galili raa.”

70 Emeia Pita e kore i mua na tama raa hakaa-toa, tena aia ki meake, “Anau se iroa hea akoe e tattara naa.”

71 Kito Pita kitiaki te kina aia enoho raa no haere i te kina tetotoka te hare raa. Tena teeraa hine hehekau kukite Pita, tena aia ki meake na taanata ettuu i te kina raa, “Te tama nei e hahaere ma Jisas, te tama i Nasaret raa.”

72 Tena Pita ki kore hakaraoi hoki ma, “Anau e meatu te hakamaoni pera ma anau se iroa te Tama naa!”

73 Tena se roroa na taanata ettuu i te kina raa ku oo ake iaa Pita raa. Kito na tama raa ki meake, “Hakamaoni roo akoe he tama na tama raa hoki, maitaname na tattara akoe raa e huri mai pera ma akoe i roto na tama raa hoki!”

74 Kito Pita ki meake, “Anau e meatu te hakamaoni pera ma anau e tattara roo te hakamaoni. Te Atua ki kou mai ni hakalononllihu kame anau se tattara te hakamaoni! Anau se iroa te Tama naa!”

Te saaita naa koi te manu tane raa ku tani,

⁷⁵ tena Pita ku maanatu hea Jisas ni meake aia raa ma, "I mua te manu tane raa e tani, akoe e me ki kore e toru na vahao pera ma akoe se iroa Anau." Tena Pita ki haere i aho no tanitani roo.

27

Jisas i mua Pailat

(Mak 15.1; Luk 23.1-2; Jon 18.28-32)

¹ Te tahata roo na maatua hakananniu ia ma na tama hakamattua na Jiu raa ku hakatonutonu na hakataakoto laatou raa ma ki taa Jisas ki mate.

² Na tama raa e haihai Jisas ma na seni, tena ki hakattaki Tama raa no kou ake iaa Pailat te tama hakamaatua te taumani i Rom raa.

Judas ku mate

(Na hehekau 1.18-19)

³ Te saaita Judas, te tama ni hakari ake Jisas raa ni iroa pera ma Jisas ku mee ki taia ria ki mate, aia ku aroha roo iaa Jisas, tena aia ki haere no kou ake hakaraoi te tipu toru na sileni raa ina maatua hakananniu ia ma na tama hakamattua na Jiu raa.

⁴ Judas e tattara ma, "Anau ku sara roo e mee anau e hakari ake te Tama se isi te sara raa ki taia ria ki mate!"

Kito na tama raa ki meake ma, "Kaa hea maatou i te mee naa? Teenaa he vahi koi akoe!"

⁵ Kito Judas kipeesia ake na sileni raa i roto te Hare Tapu, tena ki haere. Aia e haere no halavaua aia hokoia.

⁶ Na maatua hakananniu raa ku too na sileni raa, tena ki tattara ma, "Teenei ni sileni e taui kissepe te ora te tama, ia e me ki setonu

hoki ma na tuua taatou raa ki ppono na sileni nei ma na sileni i te Hare Tapu raa.”

⁷ Na tama raa e tattara no tonu i te vahi na sileni raa, tena laatou kisui te kerekere na tama e penapena na hopeni ma na pelaa e matakka raa ki mee mo kava na manu siri.

⁸ Teeraa hea te kerekere raa i mua haere no tae te aho nei koi kanna ria koi ma, “Te Kerekere e hhapu ria te toto.”

⁹ Tena hea profet Jeremaia ni tattara mai i mua raa ku hakamaoni,

“Na tama raa e too tipu toru na sileni raa, teenaa ko te kooina na tama Israel raa ni nnuu ma kisui ake te tama raa,

¹⁰ tena laatou ki too na sileni raa no sui te kerekere na tama e penapena na hopeni ma na pelaa e matakka raa,

e ssau pera ma TeAriki ni tattara mai anau.”

Pailat ku vahihhiri ake iaa Jisas

(Mak 15.2-5; Luk 23.3-5; Jon 18.33-38)

¹¹ Jisas e tuu i mua Pailat te tama hakamaatua te taumani raa, tena Pailat ki vahiri ake Jisas ma, “Ako ko te tuku na Jiu?”

Tena Jisas ki meake, “Teena koi akoe ku mee mai naa.”

¹² Emeia Aia e tuu hemuu koi se hai tattara e meake i na tattara na maatua hakananniu ia ma na tama hakamattua raa e hai ake Aia raa.

¹³ Kito Pailat ki meake Jisas, “Ako se rono na tattara hakaatoa na tama raa e hai atu Akoe raa?”

¹⁴ Emeia Jisas se hai tattara roo hokotahi e meake, tena Pailat ku mahharo e mee Jisas e tuu hemuu roo.

Jisas ku mee ki taia ria ki mate

(Mak 15.6–15; Luk 23.13–25; Jon 18.39—19.16)

¹⁵ Iroto na Kai na Pasova hakaatoa, te tama hakamaatua te taumani raa e me ki hakattana he tama karapusi hokotahi tera te kanohenua raa e meake aia ki hakattana.

¹⁶ Te saaita naa e isi te tama karapusi hokotahi tera na tama hakaatoa e illoa aia, te inoa aia raa ko Jisas Barabas.

¹⁷ Te kanohenua raa ni hakkutu i te kina hokotahi, tena Pailat ku vahiri ake na tama raa ma, “Koai te tama kootou e hihhai ma anau ki hakattana: Jisas Barabas ma Jisas na tama e kanna ma ko te Mesaia raa?”

¹⁸ Pailat e iroa roo pera ma na tama hakamatua na Jiu raa ekou ake Jisas raa e mee laatou e manava kkere Tama raa.

¹⁹ Pailat koi noho iroto te hare hakatonu-tonu raa, tena te avana aia raa ku kou ake te tattara ma: “Te Tama naa se isi na sara e ppena, tena auu se ppena he mee i te Tama naa, maitaname te poo raa anau emoe no kite pera ma anau e hakalono lihu haeo roo e mee na haeo taatou e ppena i te Tama naa.”

²⁰ Na maatua hakananniu ia ma na tama hakamattua raa ku tatakore ake te kanohenua raa ki meake Pailat ki hakattana Barabas ki haere, tena ku taa Jisas ki mate.

²¹ Tena Pailat e vahiri ake te kanohenua raa, “Koai te tama tokorua nei kootou e hihhai ma anau ki hakattana ma kootou?”

Kito te kanohenua raa ki meake ma, “Barabas!”

²² Tena Pailat ki vahiri ake hoki na tama raa ma, “Kaa hea anau eme kippena iaa Jisas te Mesaia raa?”

Kito na tama raa ki meake, “Tii Tama naa i aruna te kros!”

²³ Tena Pailat ki vahiri ake na tama raa, “Aiea hea te Tama nei e ppena e sara naa?”

Kito te kanohenua raa ki kaamata no vaa ake hakamaroaroo ma, “Tii Tama naa i aruna te kros!”

²⁴ Te saaita Pailat kuroa pera ma kame ku hainattaa ma aia, e mee na tama raa ku kaamata nolloto, tena aia ki ahu na vai raa no ssoro na rima aia raa i mua te kanohenua raa hakaatoa, tena aia ki meake, “Te mate te Tama nei seai ma he sara anau! Teenaa he vahi kootou hokkootou!”

²⁵ Tena te kanohenua raa ki hakaioo ake hakaatoa ma, “Tiaki te mate te Tama naa ki moe i na rima maatou ia ma na tamalliki maatou raa!”

²⁶ Kito Pailat ki hakattana ake Barabas i te kanohenua raa, tena te saaita na soldia raa ni riki Jisas no oti, Pailat ku kou ake Jisas i na tama raa ki ttii i aruna te kros.

*Na soldia raa ku tataussua Jisas
(Mak 15.16-20; Jon 19.2-3)*

²⁷ Tena na soldia Pailat raa ku too Jisas no kkave i te hare te tama hakamaatua te taumani raa, tena na soldia raa hakaatoa ku mmui ake iaa Jisas.

²⁸ Na soldia raa e ui te kaukahu Jisas raa i taha, tena laatou ki hakauru ake te kaukahu roroa e mmea.

²⁹ Tena na soldia raa ki ssiri te hau manamana i na laakau e tutuia raa no hakatau ake i te pohouru Jisas raa, tena ki kou ake te laakau raa ma ki ttaohi te rima laaua Tama raa, tena na soldia raa ki tataussua no tutturi i mua

Tama raa, tena ki meake ma, “Hakammaha te Tuku na Jiu!”

³⁰ Kito na soldia raa kisasavare Jisas, tena ki too te laakau raa no lliki te pohouru Tama raa.

³¹ Tesaaita laatou kuotiroo tetataussua Tama raa, tena laatou ki ui te kaukahu emmea laatou ni hakauru ake raa, tena ki hakauru ake te kaukahu Tama raa. Kito na soldia raa ki hakattaki Jisas ma ki ttii i aruna te kros.

*Na soldia raa ku ttii Jisas i aruna te kros
(Mak 15.21-32; Luk 23.26-43; Jon 19.17-27)*

³² Tesaaita na tama raa ni oo itaha ma te matakaina raa, na tama raa ku ttiri Saimon te tama i Sairini raa, tena na soldia raa ki hakamataku ake tama raa ma ki amo te kros Jisas raa.

³³ Na tama raa e oo notta e ite kina e hui ma Golgota, emee ma, “Te Kina te Ivi te Pohouru raa.”

³⁴ Tena na soldia raa ki kou ake na wain e hilo ma na maraseni emmara ma ki unu Jisas i te kina raa; e meia Jisas e hakamata te wain raa, teha Aia ki kkaro te unu te wain raa.

³⁵ Na soldia raa e ttii Jisas no oti, tena laatou ki ttahao huhu na hatu ma ki vaevae na hekau Jisas raa ma laatou.

³⁶ Na soldia raa e ttahao no oti, tena kinnoho i te kina raa no matamata ake Jisas.

³⁷ Kito na soldia raa ki ttii i aruna koi te pohouru Jisas raa te hono laatou e tattaa na tattara nei, “Teenei ko Jisas, te Tuku na Jiu.”

³⁸ Tena na soldia raa ki ttii hoki tokorua na tama kailallao raa i na vahi Jisas, te tama e ttii

i te vahi laaua, tena teeraa tama ettii i te vahi se laaua Jisas raa.

³⁹ Na tama e oo hakallakaraa kululluu na pohouru laatou, tena ki hai ake na haeo Jisas ma,

⁴⁰ “Akoe etattara ma Akoe e me kiseu te Hare Tapu raa, tena ma i roto e toru na aho Akoe e me ki hakatuu muri te Hare Tapu raa! Tokonaki Akoe ki ora kame Akoe he Tamariki Te Atua! Hamai i raro ma te kros naa ma Akoe e lavaa!”

⁴¹ Tena na maatua hakananniu raa, na tama poroporo na tuua raa ia ma na tama hakamatua raa ku hai ake hoki iaa Jisas ma,

⁴² “Aia etokonaki alaa tama, e meia Aia se lavaa te tokonaki Aia Hokoia! Aiea Aia sei ma ko te tuku na tama Israel? Kame Aia e tiho mai i raro ma te kros raa te saaita nei, maatou e me ki hakattina i Aia!

⁴³ Aia e hakatina roo Te Atua, tena ki tattara ma Aia he Tamariki Te Atua. Ia tena taatou ki mmata ma Te Atua e me ki tokonaki Aia te saaita nei!”

⁴⁴ Tena tokorua na tama kailallao raa ku hai ake hoki na tattara iaa Jisas.

Jisas ku mate

(Mak 15.33–41; Luk 23.44–49; Jon 19.28–30)

⁴⁵ Te saaita te laa latea te henua raa hakaatoo ku pouri roo haere no tae te toru te hiahi.

⁴⁶ Kame te toru te hiahi, Jisas ku tani ake hakamaroa ma, “*Eli, Eli, lema sabaktani?*” na tattara nei e mee ma, “Taku Atua, Taku Atua, aiea Akoe e tiaki Anau naea?”

⁴⁷ E isi na tama e ttuu i te kina raa e llono Jisas, tena ki meake, “Tama nei e kakanna ake Elaija!”

48 Tena he soldia hokotahi kutere no too te spansraa no hhui i roto te wain emmara raa, tena kinnoa te mee raa te mata telaakau raa, tena ki kou ake ma Jisas ki unu.

49 Emeia alaa tama e meake ma, “Hakattari, taatou ki mmata ma Elaija se hamai no tokonaki Aia!”

50 Jisas e kanna hoki hakamaroa, tena ki ssau te manava hakaoti Aia raa.

51 Tena te paamaro e tootoo i roto Hare Tapu raa ku mahaa rua kaamata i aruna haere no hopo iraro. Te ruru henua raa ku ruru te henua raa, tena na hatu raa ku mahahaa,

52 tena na taruma raa ku ttuu tallaki, tena tammaki na tama TeAtua ni mmate raa ku ora muri.

53 Na tama ni mmate ku ora raa ku tiaki na taruma laatou raa, tena te saaita Jisas ni ora muri raa, na tama raa ku oo i roto te Matakaina e Tapu raa, tena tammaki na tama e kkite na tama raa.

54 Te saaita te soldia hakamaatua raa haka-paa ma na soldia ettuu ma aia raa ni kkite te ruru henua raa ia ma alaa mee hoki tera ni kapihi ake raa, na tama raa ku mattaku, tena kitattara ma, “Hakamaoni, te nei he Tamariki TeAtua!”

55 Tammaki na hhine ettuu i te kina raa. Na hhine raa ettuu hakammao no matamata. Aanei ko na hhine tera ni tauttarimai Jisas kaamata mai i Galili, tena kitokonaki hoki Tama raa.

56 Na hhine raa ko Meri te tama i Makdala raa, ia Meri te tinna Jems laaua ma Josepra raa ia ma te avana Sebedi raa etuu hoki ma na hhine raa i te kina raa.

Josep ku too te tinotama Jisas
(Mak 15.42–47; Luk 23.50–56; Jon 19.38–42)

⁵⁷ Tena he tama hai hekau i te matakaina Ari-matea raa ku tae ake te saaita te mee raa ku hiahi; te inoa aia raa ko Josep, tena aia hoki he tama e hakatina iaa Jisas.

⁵⁸ Josep e haere iaa Pailat raa no kainno ake ma aia elavaa tetoo tetinotama Jisas raa. Tena Pailat ki meake na soldia aia raa ki kou ake te tinotama Jisas raa iaa Josep.

⁵⁹ Tena Josep ki too te tinotama Jisas raa no mmini na paamaro e hoou roo,

⁶⁰ tena aia ki ppono te tinotama Jisas raa i roto te taruma aia nikeri vahao nei koi i te kina na hatu raa. Tena aia ki hakatakape ake te hatu e rahi roo no ppui te totoka te taruma raa, tena aia ki haere i hare.

⁶¹ Meri te tama i Makdala raa laaua ma teeraa Meri hoki e noho i te kina raa no ana ake te taruma raa.

Na soldia e lollohi te taruma

⁶² Te aho taiaroa ko te aho te Sabat, tena na maatua hakananniu raa laatou ma na Farisi raa ku oo no mmata Pailat,

⁶³ tena ki meake, “Tama hakamaatua, maatou ku mannatu te saaita te Tama tattara mariu raa koi ora raa, Aia e tattara ma, ‘I muri e toru na aho, Anau e me ki ora muri.’

⁶⁴ Tena kauna nisoldia ki oo no lollohi hakappuru roo te taruma raa ki tae te aho hakatoru raa, ki selavaa na disaipol Aia raa te oo mai no too hemuu te tinotama Tama raa, tena ku tattara ake na tama pera ma Jisas ku ora muri. Te tattara mariu hakaoti nei

e me ki sakkinoo roo iaruna na tattara malliu kaamata raa.”

⁶⁵ Kito Pailat ki meake na soldia raa, “Kootou ki oo no ppui hakaraoi roo te taruma raa, tena ku lollohi hakappuru roo.”

⁶⁶ Kito na soldia raa ki oo no ppui hakaraoi roo te taruma raa, tena ki hakammau te hakamaatino iaruna te hatu raa, tena laatou ki meake na soldia e lollohi raa ki ttuu no lollohi.

28

Jisas ku ora muri

(Mak 16.1-10; Luk 24.1-12; Jon 20.1-10)

¹ Imuri te Sabat, ite tahata poo roo te aho te latapu, Meri te tama i Makdala raa laua ma teeraa Meri hoki ku oo no mmata i te taruma raa.

² Te saaita naa koi te ruru henua hai mahi roo ku ruru, tena he ensel TeAriki e hamai i te vaelani no hakatakape te hatu raa itaha, tena ki noho iaruna te hatu raa.

³ Te tipu te ensel raa e maahina roo pera ma he uila, tena na hekau aia raa e makkini hua roo.

⁴ Na soldia raa ku poreppore roo te mattaku, tena laatou ku ssau poi ni tama ku mmate.

⁵ Tena te ensel raa ki tattara ake na hhine raa ma, “Koorua ki se mattaku, anau e iroa koorua e sесеe Jisas, te tama ni ttii ria iaruna te kros raa.

⁶ Tama raa ku sei i te kina nei; Tama raa ku oti te ora muri pera ma Aia ni tattara atu kootou raa. Oo mai i te kina nei no mmata te kina Aia ni moe raa.

⁷ Koorua ki oo vave roo no meake na disaipol Aia raa pera ma, ‘Jisas ku oti te ora muri itaha ma te mate, tena te saaita nei Aia ku haere

i Galili imua kootou; kootou eme kikkite Tama raa i te kina raa! Mannatu hea anau ni tattara atu raa.”

⁸ Kito tokorua raa ki tiaki hakavave te taruma raa no oo; tokorua raa e mattaku, ia e hihhia hoki, tena laua ki huro no tattara ake na disaipol raa.

⁹ Te saaita naa koi Jisas kuttiri tokorua hhine raa, tena Aia ki meake, “Te noho laoi ki noho ma koorua.” Tena tokorua hhine raa ku oo ake ia Jisas raa no ttao hi na tapu vae Tama raa, tena ki hakamaru ake Tama raa.

¹⁰ Kito Jisas ki meake tokorua hhine raa, “Auu se mattaku, oo no meake na taina Anau raa ki oo i Galili, tena laatou eme kikkite Anau i te kina raa.”

Na tattara na soldia

¹¹ Te tokorua hhine raa ko i oo koi, tena ni soldia i roto na soldia ni llohi te taruma raa ku vakkai i te matakaina erahi raa no meake na maatua hakananniu raa na mee hakaatoa ni kapihi ake raa.

¹² Tena na maatua hakananniu raa kikkutu ma na tama hakamattua raa ki hakatonutonu na hakataakoto laatou; na tama raa e sui na soldia raa tammaki na sileni,

¹³ tena ki meake, “Kootou ki tattara ake na tama pera ma na disaipol Aia raa ni oo atu hemuu te poo no too te tinotama te Tama raa te saaita kootou ni mmoe.

¹⁴ Tena kame te tama hakamaatua te taumani raa e rono na tattara nei, maatou eme ki tatakore te tama raa pera ma kootou ettonu koi, tena kootou ki se mamannatu tammaki i na mee nei.”

15 Na soldia raa ku too na sileni raa, tena ki oo noppena hea na maatua hakananniu raa ni tattara ake laatou raa. Teenei na tattara malliu na Jiu raa ettoha te saaita raa haere no tae te aho nei.

Jisas e tuu ake Aia i na disaipol Aia raa

(Mak 16.14-18; Luk 24.36-49; Jon 20.19-23; Na hehekau 1.6-8)

16 Te sanahuru ma tahi na disaipol raa ku oo i te mouna i Galili tera Jisas ni tattara ake laatou ki oo raa.

17 Te saaita na disaipol raa ni kkite Jisas, na tama raa ku hakamaru ake Tama raa, niaina ma alaa tama laatou koi mamannatu tammaki.

18 Jisas e haere ake no taapiri, tena ki meake na disaipol raa, "Te Atua e kou mai Anau na mahi hakaatoa i te vaelani ma te maarama nei.

19 Tena kootou ki oo i na tama na henua hakaatoa no mee na tama raa mo disaipol Anau: hakoukkou tapu na tama naa i te inoa Tamana, Tana Tama ia ma Te Anana Tapu,

20 tena kootou ku akoako na tama naa ki tauttari roo na mee hakaatoa Anau ni tattara atu kootou raa. Tena Anau eme ki noho tahi roo ma kootou kittae te hakaoti te maarama nei."

Nukumanu
The New Testament in the Nukumanu language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Nukumanu long
Niugini

copyright © 2020 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nukumanu

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2023-03-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 22 Mar 2023

54439682-f8e2-586d-98e1-295d02f74287